

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045
Tālrunis: 67321173 ♦ fākss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

---

Rīgā

Atzinums Nr. 6

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijai

Derīgs līdz 2016.gada 1.augustam.

Paredzētās darbības ierosinātājs:

Akciju sabiedrība „Latvijas elektriskie tīkli” reģistrācijas Nr.40103379313, adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073; tālrunis 67725509 (turpmāk arī Ierosinātājs).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr.40003374818, adrese: Skolas ielā 10 - 8, Rīgā, LV – 1010, tālrunis 67242411 (turpmāk arī Izstrādātājs).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2013.gada 5.aprīlī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai un tās sprieguma palielināšanai līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūvei (turpmāk arī Ziņojums);
- 2013.gada 3.jūlijā iesniegti Papildinājumi un precizējumi elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanas līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam (turpmāk arī Papildinājumi. Papildinājumi uzskatāmi par IVN ziņojuma sastāvdaļu).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcija un tās sprieguma palielināšana līdz

330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcija un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūve (turpmāk arī – Paredzētā Darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Rekonstruējamais posms vai jaunā trase atkarībā no izvēlētā varianta (divi pamatvarianti ar apakšvariantiem) šķērso Tukuma novada Tukuma pilsētas teritoriju, Tumes, Degoles, Slampes un Džūkstes pagastu teritorijas, Engures novada Smārdes pagasta teritoriju, Jelgavas novada Valgundes pagasta un Kalnciema teritorijas; Babītes novada Salas un Babītes pagastu teritorijas, Mārupes novada Mārupes pagasta teritoriju, Dobeles novada Jaunbērzes pagasta teritoriju, Jūrmalas pilsētas teritoriju un Rīgas pilsētas teritoriju.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

Ietekmes uz vidi novērtējums elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijai tika uzsākts 2011.gada 1.martā, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot akciju sabiedrības “Latvenergo” 2011.gada 22.februāra Iesniegumu Nr.01VL00-17/1489, pieņēma lēmumu Nr.70 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 26.punktu. 2011.gada 4.jūlijā tika izsniegta Programma ietekmes uz vidi novērtējumam paredzētajai darbībai.

2012.gada 13.jūlijā AS “Latvijas elektriskie tīkli” (reģistrācijas Nr.40103379313, adrese: Dārziema ielā 86, Rīga, LV – 1073) ar vēstuli Nr.200700-04-1031 informēja Biroju, ka AS “Latvijas elektriskie tīkli” no 2012.gada 1.janvāra ir pārņēmusi projekta “330 kV Kurzemes loka izbūve” realizāciju no AS “Latvenergo” (reģistrācijas Nr.40003032949, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, LV - 1230) un ir pārātjaunojusi AS “Latvenergo” noslēgtos līgumus, kas attiecas uz šī projekta realizāciju, pārņemot no AS “Latvenergo” visas saistības, tiesības un pienākumus, kas izriet no noslēgtajiem līgumiem. AS “Latvijas elektriskie tīkli” norāda, ka turpmāk 2011.gada 4.jūlijā Biroja izdotās Programmas ietekmes uz vidi novērtējumam elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posmam prasības attiecināmas uz AS “Latvijas elektriskie tīkli”.

3.1. Paredzētās darbības nepieciešamības pamatojums un elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijai piedāvāti risinājumi:

3.1.1. Ziņojumā norādīts, ka Eiropas Komisijas 2008.gada Otrajā stratēģiskajā enerģētikas pārskatā Baltijas reģiona efektīvs starpsavienojums tika noteikts par vienu no sešiem prioritāriem infrastruktūras projektiem. Projekts “Kurzemes loks” ir viens no projektiem, kas iekļauts Baltijas enerģētikas tirgus starpsavienojuma plānā un kura realizācija ir būtiska Baltijas elektroenerģijas tirgus attīstībai un enerģētiskās drošības paaugstināšanai. Līdz 2018.gadam plānots realizēt zemūdens elektrisko savienojumu Baltija – Zviedrija, kā arī izpētes stadijā ir Latvijas – Igaunijas trešā starpsavienojuma izveides varianti, kura izbūve plānota līdz 2020.gadam. Kurzemes 330 kV elektropārvades tīkls ir iepriekš minēto starpsavienojumu neatņemama sastāvdaļa. Jaunizveidotie starpsavienojumi ievērojami uzlabos visa Baltijas reģiona elektroapgādes drošumu normālā un līniju remonta režīmā, kā arī avāriju gadījumos. Kā norādīts Ziņojumā, līdz 2015.gadam Baltijas valstīs plānots atvērt

elektroenerģijas tirgu. Tā nodrošināšanai nepieciešams izveidot drošu tranzīta koridoru, kurā Kurzemes 330 kV pārvades tīkls pārvadīs ievērojamu daļu tranzīta enerģijas.

3.1.2. Atbilstoši ziņojumam elektropārvades tīklu rekonstrukcijas nepieciešamību nosaka arī tas, ka esošais 110 kV elektropārvades tīkls nenodrošina pietiekamu Kurzemes reģiona un pilsētu patērētāju elektroapgādes drošumu un kvalitāti. 330 kV pārvades tīkls nepieciešams, lai nodrošinātu esošo jaudas pieprasījumu atsevišķos energosistēmas remontu režīmos, kā arī radītu priekšnoteikumus vēja elektrostaciju parku attīstībai Latvijas rietumdaļā, kur ir vislielākais vēja potenciāls.

3.1.3. Kurzemes loka” 3. posma elektropārvades līnijas (turpmāk arī EPL) rekonstrukcijai tiek piedāvāti vairāki alternatīvie varianti, rekonstruējot un pastiprinot esošo 110 kV EPL ar 330 kV līniju vai izbūvējot jaunu 330 kV līniju:

- **1.alternatīva** - esošās 110 kV EPL rekonstrukcija un tās sprieguma palielināšana līdz 330 kV, izbūvējot jaunu 330 kV un 110 kV EPL pa jau esošo 110 kV EPL trasi Tume - Rīga (Imanta), izņemot posmā pār Lielupi, kur plānota jauna trase. 1.alternatīvas trases plānotais garums ir aptuveni 73 km (neskaitot atzarus uz apakšstacijām). EPL trase šķērso Tukuma novada Tumes un Slampes pagastu un Tukuma pilsētas, Engures novada Smārdes pagasta, Jūrmalas, Babītes novada Salas un Babītes pagastu un Rīgas pilsētas teritorijas. Ņemot vērā sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātus, sabiedrības viedokli un ieteikumus, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir apskatīti vēl divi iespējamie alternatīvie EPL varianti, novirzot EPL uz dienvidiem - **1.A. alternatīva**, vai novirzot EPL uz ziemeļiem - **1. B. alternatīva** no Tukuma pilsētas. Alternatīvās EPL trases 1.A. izvēles gadījumā līnijas Tume - Rīga (Imanta) garums būs aptuveni 62 km, bet 1.B. izvēles gadījumā — 75,2 km. Savukārt pēc ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas 2013. gada decembrī – janvārī, kā ietekmes uz vidi mazinošs pasākums, tika izstrādāta vēl viena EPL alternatīva - **1.B. alternatīvas trases modifikācija**. Šī modifikācija samazina ietekmi uz bioloģiskajām vērtībām, apdzīvotām vietām (nešķērso viensētas vai dzīvojamās mājas), nešķērso notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Tīle”, rekreācijas teritoriju Milzkalnē, kā arī apiet dendroloģiskos stādījumus „Vāgnera dārzs” un tuvumā esošos kapus. Tās kopējais garums būs aptuveni 75,2 km. Iepriekš minēto alternatīvu gadījumā Lielupes šķērsojuma modifikācija paredz EPL līnijas izvietošanu autoceļa A10 aizsargjoslā, savietojot autoceļa un EPL aizsargjoslas.;
- **2.alternatīva** - esošās 110 kV EPL līnijas rekonstrukcija un tās sprieguma palielināšana līdz 330 kV un jaunas 330 kV EPL trases izbūve no apakšstacijas „Tume”. Jaunbūvējama 330 kV elektrolīnija (tikai dažos posmos sakrīt ar esošo 110 kV līniju posmiem), kas virzās no Tumes uz Džūksti, tad pagriežas uz austrumiem un virzās netālu no autoceļa A9 Rīga - Liepāja, pēc tam starp Babītes ezeru un Lielupi līdz Gātcieņam, apejot Ķemeru nacionālā parka teritoriju no dienvidiem un pievienojoties 1. alternatīvas EPL esošai trasei Sloka – Imanta. 2. alternatīvas trases aptuvenais garums ir 81 km. **2.A. alternatīva** - trase un plānotie darbi analogi 2. alternatīvai līdz Babītes novada robežai. Tālāk 330 kV EPL trasi plānots virzīt gar dabas lieguma „Babītes ezers” dienvidu malu (to nešķērsojot, bet virzoties aptuveni 1,5 — 4 km attālumā no lieguma) līdz Skultei Mārupes novadā. Pie Skultes 2 km attālumā no lidostas „Rīga” skrejceļa gaisvadu līnija pāries kabeļu līnijā, kura tiks izbūvēta līdz jaunai 330

kV apakšstacijai „Lidosta” (aptuveni 2,6 km), bet pēc tam līdz apakšstacijai „Imanta”. Kopējais kabeļu līnijas garums ir aptuveni 8 km. EPL trase šķērso Tukuma novada Tumes, Degoles, Slampes un Džūkstes pagastu, Dobeles novada Jaunbērzes pagasta, Jelgavas novada Valgundes pagasta un Kalnciema, Babītes novada Salas un Babītes pagastu, Mārupes novada Mārupes pagasta un Rīgas pilsētas teritorijas. 2.A. alternatīvas trases plānotais garums ir aptuveni 74 km. Papildus 2. un 2.A alternatīvai ziņojumā ir piedāvāta arī **2.B alternatīva** – neliels jaunbūvējamās 330 kV elektrolīnijas posms, kas no dienvidiem apietu dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, tālāk tas šķērso Lielupi un vēl tālāk virzās kā 2. (vai 2.A) alternatīva. 2.B. alternatīvā posma līkuma garums aptuveni 4,6 km. Izvēloties 2. B. posmu – 2. alternatīva ir aptuveni 83 km gara. 2.B. posms šķērso Jelgavas novada Kalnciema un Valgundes pagastu teritorijas.

- 3.1.4.** Ziņojumā norādīts, ka elektropārvades līniju posmā Tume – Rīga (Imanta) iespējams rekonstruēt un pastiprināt ar 330 kV spriegumu esošo 110 kV elektropārvades līniju. Tomēr šīs līnijas atsevišķi posmi ir jau kalpojuši vairāk kā 50 gadus un līnijai ir nepietiekama elektriskās jaudas caurlaides spēja, tādēļ jebkura alternatīvā varianta izvēles gadījumā būs nepieciešama esošās elektropārvades līnijas rekonstrukcija, daļēja balstu un vadu nomaiņa.
- 3.1.5.** Ziņojumā sniegta informācija, ka saskaņā ar AS „Augstsprieguma tīkls” Latvijas energosistēmas attīstības plāniem, jaunajai 330 kV elektropārvades līnijai no apakšstacijas „Ventspils” līdz apakšstacijai „Imanta” ir jāparedz strāvas caurlaides spēja vismaz 1600 A. Līdz ar to būs nepieciešamas izmaiņas apakšstacijā „Imanta”, pieslēdzot jauno 330 kV līniju „Kurzemes loks”. Ja 330 kV līniju būvē jaunā trasē, esošajai 110 kV elektropārvades līnijai „Tume - Imanta” (starp apakšstacijām „Tume”, „Tukums”, „Sloka”, „Dzintari”, „Priedaine” un „Imanta”) ir jāparedz strāvas caurlaides spēja vismaz 1000 A. Saskaņā ar pārvades sistēmas operatora – AS „Augstsprieguma tīkls” norādījumiem, gadījumā, ja netiek rekonstruēta esošā 110 kV elektropārvades līnija, tad apakšstacija „Tume” ir jārekonstruē par 330/110 kV apakšstaciju, un apakšstacijā ir jāuzstāda vismaz viens 125 MVA 330/110 kV autotransformators.
- 3.1.6.** Ziņojumā pievienotajā AS “Augstsprieguma tīkls” 2013.gada 23.janvāra vēstulē Nr.50SA10-02-39 Par kabeļu līniju un posmu gaisvadu un elektropārvades līniju izbūvi apskatīti un izvērtēti aspekti esošās līnijas vietā ieguldīt kabeli. AS “Augstsprieguma tīkls” iepazīstoties ar citu valstu pieredzi, ir secinājusi, ka šādu risinājumu ārpus pilsētām izmantoto ļoti reti, jo tas ir dārgs un, ka tik būtiskos elektroenerģijas pārvades sistēmas objektos kā 330 kV elektropārvades līnijas, posmi kabeļu izpildījumā rada pārāk būtiskus drošuma un finansiālos riskus. Ziņojumā norādīts, ka ārvalstīs (VERBUND APG (Austrija)) veiktie pētījumi liecina, ka, gan no ekonomiskā, gan no ekspluatācijas viedokļa pazemes kabeļa ierīkošana ir 8 līdz 10 reizes dārgāka, salīdzinot ar gaisvada pārvada līniju ierīkošanu, bet kabeļa kalpošanas laiks ir 3 reizes īsāks par gaisvada pārvadu. Ziņojumā sniegta informācija, ka AS „Latvenergo” veiktā analīze rāda, ka ierīkojot pazemes kabeli būtu nepieciešama 6 m platas tranšejas izveidošana, trases joslai ir jābūt tīrai no kokiem un krūmājiem, kā arī pazemes kabeļa trases joslā ik pēc 400 līdz 600 m jāveido būves pazemes kabeļu savienošanai un ik pēc 800 līdz 1000 m jāveido akas ar kabeļa ekrāna transpozīcijas iekārtām, kas ekspluatācijas laikā tiek apsekotas un kurās periodiski veic mērījumus, kā arī avārijas gadījumā pazemes kabeļu remonts prasa daudz ilgāku laiku un ir daudz sarežģītāks. Savukārt kabeļu līniju „iespraudumu” posmi gaisvadu līnijās rada papildus kapacitatīvās strāvas, kuru kompensēšanai būtu nepieciešams uzstādīt

jaunas apakšstacijas, kas būtiski palielinātu projekta izmaksas un gala lietotāju elektrības tarifu. Tāpat norādīts, ka lauksaimniecības izmantojamās zemes apstrādes ierobežojumi virs augstsprieguma kabeļu līnijām būtu lielāki nekā zem gaisvadu līnijām, kā arī jābūt nodrošinātai pieejai kabeļu elektropārvades līnijai. Saskaņā ar „Aizsargjoslu likuma” 45.pantu, kabeļu elektropārvades līnijas trasē un tai pieguļošajā aizsargjoslā nedrīkst veikt praktiski nekāda veida saimniecisko darbību, tajā skaitā, apstrādāt zemi, audzēt krūmus vai kokus, izvietot jebkāda veida materiālu novietnes utt. Ņemot vērā pieejamo informāciju, AS „Latvijas elektriskie tīkli” ir secinājusi, ka pazemes kabeļu ierīkošana šī projekta ietvaros ir nedroša, neekonomiska un nerentabla un, ka kabeļu ierīkošana varētu tik izskatīta tikai dažos īsos posmos.

3.2. Paredzētās darbības vietas raksturojums:

3.2.1. Elektropārvades līnijas (turpmāk arī EPL) 1.alternatīva šķērso Tukuma novada Tumes un Slampes pagastu un Tukuma pilsētas, Engures novada Smārdes pagasta, Jūrmalas, Babītes novada Salas un Babītes pagastu un Rīgas pilsētas teritorijas; 1.A.alternatīva - Tukuma novada Tumes, Degoles un Slampes pagastu un Tukuma pilsētas, Engures novada Smārdes pagasta, Jūrmalas, Babītes novada Salas un Babītes pagastu un Rīgas pilsētas teritorijas; 1.B.alternatīva un 1.B. alternatīvas trases modifikācija - Tukuma novada Tumes pagastu, Engures novada Smārdes pagasta, Jūrmalas, Babītes novada Salas un Babītes pagastu un Rīgas pilsētas teritorijas. Elektropārvades līnija 2.alternatīva un 2.B. alternatīva šķērso - Tukuma novada Tumes, Degoles, Slampes un Džūkstes pagastu, Dobeles novada Jaunbērzes pagasta, Jelgavas novada Valgundes pagasta un Kalnciema, Babītes novada Salas un Babītes pagastu un Rīgas pilsētas teritorijas, bet 2.A. alternatīva - Tukuma novada Tumes, Degoles, Slampes un Džūkstes pagastu, Dobeles novada Jaunbērzes pagasta, Jelgavas novada Valgundes pagasta un Kalnciema, Babītes novada Salas un Babītes pagastu, Mārupes novada Mārupes pagasta un Rīgas pilsētas teritorijas.

3.2.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju elektropārvades līnijas trase šķērso:

- 1. alternatīva - valsts galveno autoceļu A10 Rīga - Ventspils trīs reizes, valsts reģionālos autoceļus P121 Tukums - Kuldīga un P101 Kalnciems - Kūdra, valsts vietējos autoceļus V1445 Tukums - Kandava, V1481 Jaunmokas - Sloklejas, V1443 Tukums - Jaunmokas, V1442 Tukums - Lazdas, V1446 Tukums - Milzkalne - Smārde - Slampe, V1448 Milzkalne - Cērkste - Apšuciems, V1449 Valgums - Klapkalnciems, V1472 Lapmežciems - Antiņciems - Jāņukrogs, bet 1.A. alternatīva - valsts reģionālo autoceļu P98 Jelgava - Tukums, valsts vietējos autoceļus V1101 Dobele - Lestene - Tukums un V1455 Ozolpils - Degole, savukārt 1.B. alternatīvā (uz ziemeļiem no Tukuma) - valsts reģionālo autoceļu P131 Tukums - Ķesterciems - Mērsrags - Kolka, valsts vietējos autoceļus V1442 Tukums - Lazdas un V1448 Milzkalne-Cērkste-Apšuciems.
- 2. alternatīvā - valsts galvenos autoceļus A10 Rīga - Ventspils un A9 Rīga (Skulte) - Liepāja, valsts reģionālos autoceļus P104 Tukums - Auce - Lietuvas robeža (Vītiņi), P98 Jelgava - Tukums, P99 Jelgava - Kalnciems un P121 Tukums - Kuldīga, valsts vietējos autoceļus V1101 Dobele - Lestene - Tukums, V1454 Pīčas - Praviņas - Kārtiņi, V1453 Praviņas - Džūkste (caur Cinevillu), V1450 Lancenieki - Džūkste - Lestene un V1455 Ozolpils - Degole, bet 2.A. alternatīva valsts galvenos autoceļus A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils-Babīte) un

A10 Rīga – Ventspils divas reizes, savukārt 2.B. alternatīva (ap Kalnciema pļavām) - valsts vietējo autoceļu V1091 Kalnciems – Kaiģi.

- 1.alternatīva šķērso dzelzceļa līniju Ventspils - Tukums II un dzelzceļa līniju Torņakalns — Tukums II, bet 1.A. alternatīva un 2. alternatīva šķērso dzelzceļa līniju Tukums II - Jelgava.
- 110 kV gaisvadu līnijas un zemāka sprieguma (0,4 kV un 20 kV) elektropārvades līnijas.
- sakaru un telekomunikāciju līnijas.
- 1., 1.B., 2. un 2.B. alternatīvas - gāzes vadu.
- Tukuma novada Tumes pagastā trases 1. alternatīva šķērso pamatā lauksaimniecības zemes un nelielas meža teritorijas un citas dabas pamatnes teritorijas; Tumes ciemata un Tukuma pilsētas tuvumā – lauku apbūves teritorijas un jauktas apbūves teritorijas. Trases 1.B. alternatīva Tumes pagastā šķērso lauku apbūves un jauktas apbūves teritorijas, kā arī meža teritorijas. 2. alternatīvas trase šķērso lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas, daļa no tām ir meliorētas, un mežu teritorijas.
- Tukuma novada Tukuma pilsētā - savrupmāju apbūves teritoriju, atsevišķās vietās – daudzstāvu dzīvojamās apbūves, mazstāvu dzīvojamās apbūves, sabiedrisko iestāžu apbūves un komerciestāžu apbūves teritorijas.
- Tukuma novada Slampes pagastā trases EPL 1.A. alternatīva Ozolniekos šķērso plānotās ģimenes māju apbūves teritoriju, kā arī plānoto publisko, darījumu un dzīvojamās apbūves teritoriju. Pārējā Slampes pagasta teritorijā trase šķērso pamatā lauksaimniecības zemes, kā arī dažus nelielus meža fragmentus.
- Tukuma novada Džūkstes pagastā 2. alternatīva trase šķērso lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas, no kurām daļa ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemes.
- Tukuma novada Degoles pagasta teritorijā EPL 2. alternatīvas trase šķērso lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas, daļa no tām ir meliorētas.
- Engures novada Smārdes pagasta teritorijā esošā 110 kV elektrolīnijas trase šķērso lielākoties mežus, purvus un lauksaimniecības zemes, Milzkalnes ciemā trase šķērso plānotās labiekārtotās dabas teritorijas un dārzus, kā arī nelielā platībā mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas. Savukārt Smārdes ciemā trase šķērso plānotās labiekārtotās dabas teritorijas, plānotās mazstāvu dzīvojamās apbūves, jauktas apbūves teritorijas un ražošanas teritorijas. Šai pašvaldībā trases 1.B. alternatīva neskar apdzīvotas vietas un viensētas.
- Dobeles novada Jaunbērzes pagastā tiek šķērsotas lauksaimniecības zemes, kā arī meža teritorijas.
- Jelgavas novada Valgundes pagastā 2. un 2.B. alternatīvas plānotā trase abpus Lielupei šķērso lauksaimniecības zemes, kas ir arī polderu teritorijas. Uz ziemeļaustrumiem no Tīreļiem plānotā trase šķērso mežu un purvu teritorijas, tai skaitā Tīreļpurvu. Pagasta ziemeļaustrumu daļā trase šķērso lauksaimniecības zemes.
- Jelgavas novada Kalnciema pagastā 2. alternatīva šķērso dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, savukārt 2.B. alternatīva šķērso lauksaimniecības zemes un dabas teritorijas.
- Jūrmalas pilsētas administratīvo teritoriju šķērso elektrolīnijas trases 1. (arī 1.A. un 1.B.) alternatīva uz rietumiem no Lielupes, kā arī Priedainē. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai uz rietumiem no Lielupes, kuru skar iespējamais Lielupes šķērsojums 1. alternatīvas ietvaros (ietekmes uz vidi

novērtējuma ziņojumā izstrādes laikā apskatīti divi varianti – Lielupes šķērsojums taisnā līnijā, savienojot esošās 110 kV elektrolīnijas pagriezienu punktus, un trasējums, kas tuvināts autoceļam A10), plānotā (atļautā) izmantošana ir lauksaimniecības teritorija un dabas teritorija gar autoceļu A10 (atļautā izmantošana paredz gājēju kustības infrastruktūras un brīvdabas atpūtas infrastruktūras, kā arī hidrotehnisko būvju izveidi). Lielupes kreisajā krastā iespējamā elektrolīnijas trase šķērso ūdensmalu apstādījumu un atpūtas teritoriju, kas papildus atļautajai izmantošanai paredz arī pludmales infrastruktūru. Šajā teritorijā papildus noteikta arī ūdensmalu izmantošana, kas paredz ūdenssporta un ūdenstransporta infrastruktūras, labiekārtojuma infrastruktūras, hidrotehnisku būvju un tirdzniecības objektu izbūves iespējas. Lielupes kreisajā krastā tiek šķērsotas vai iespējamā elektrolīnijas trase pietuvinās (modificētajā Lielupes šķērsojuma variantā) savrupmāju apbūves teritorijai.

- Babītes novadā - 1. (1.A. ,1.B. alternatīva) alternatīva šķērso mežu un purvu teritorijas rietumu daļā līdz Lielupei, Kūdras ciemā trase šķērso dārza māju apbūves teritoriju, Lielupes austrumu krastā plānotā jaunbūvējamā trase (kas savienotu esošās trases posmus) šķērso viensētu apbūves teritorijas pārmaiņus ar savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijām, Spuņciemā trase šķērso savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas, kā arī atsevišķas darījumu iestāžu apbūves teritorijas. Starp Babītes ezeru un autoceļu A10 ārpus ciemiem ir pamatā lauku apbūves teritorijas, Sīpolciemā trase šķērso savrupmāju apbūves teritoriju un viensētu apbūves teritoriju, Varkaļos – savrupmāju apbūves teritorijas un jauktas dzīvojamās un darījumu teritorijas. Uz austrumiem no Varkaļu kanāla trase šķērso lauksaimniecības teritorijas, rekreācijas teritorijas, kā arī savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas un darījumu iestāžu apbūves teritorijas Eglūciemā. Novada ziemeļaustrumu daļā Mežārēs trase šķērso jauktas ražošanas un darījumu iestāžu apbūves teritorijas un savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas; savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas arī starp Mežārēm un Spilvu. Savukārt 2. alternatīva (jaunbūvējamas trases savienojums ar esošo trasi) - trase uz dienvidiem no autoceļa A9 šķērso viensētu apbūves un savrupmāju apbūves teritorijas. Pie Gātes ietekas Babītes ezerā - dabas pamatnes teritorijas, kas ietilpst dabas liegumā „Babītes ezers”. Savukārt Uz ziemeļiem no Gātes iespējamā elektrolīnijas trase šķērso lauku apbūves teritorijas, viensētu apbūves teritorijas, kā arī savrupmāju apbūves teritorijas un nelielu darījumu teritorijas platību Straupciemā. 2.A. alternatīvas trase šķērso pamatā mežu un purvu teritoriju, izņemot atsevišķus plānotos ciematus – savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju Trenčos, lauku apbūves teritoriju Cielavās, savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju Lapsās un Dzilnuciemā, kā arī rekreācijas teritoriju, parku un apstādījumu teritoriju pie Božu ūdenskrātuves. Daļā plānoto ciematu (Lapsas, Dzilnuciems) ir veikta zemes parcelācija un uzsākta būvniecība. 2013.gada 3.jūlija papildinājumos sniegta informācija, ka Babītes novada pašvaldības dome 2013. gada 27.martā apstiprināja Babītes Teritorijas plānojuma 5.redakciju kā galīgo redakciju (sēdes protokols Nr.3, 6.§). Teritorijas plānojuma grozījumu galīgajā redakcijā paredzētā darbība nav atspoguļota IVN ziņojumā izvērtēto alternatīvu ietvaros, taču teritorijas funkcionālā zonējuma kartē paredzēta nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstībai nepieciešamā teritorija aizsargjoslas platumā gar valsts autoceļu A10, kurā iespējama arī elektropārvades infrastruktūras būvniecība.
- Mārupes novadā 2. alternatīvas trase šķērso meža teritorijas, kā arī lidostas „Rīga” teritorijas ziemeļu daļu.

- Rīgas pilsētas teritorijā EPL trases abi alternatīvie varianti ar apakšvariantiem sasniedz apakšstaciju „Imanta” uz ziemeļiem no Kurzemes prospekta, šķērsojot apstādījumu un dabas teritoriju, tehniskās apbūves teritoriju, kā arī jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritoriju.
- 1.alternatīva (esošas trases rekonstrukcija) šķērso 525 privātīpašumus, 70 pašvaldības īpašumus un 47 valsts īpašumus; 1. B. alternatīva (apejot Tukumu ziemeļos) - 525 privātīpašumus, 48 pašvaldības īpašumus un 33 valsts īpašumus; 1.A.alternatīva (jauna trase un esošā trase) – 434 privātīpašumus, 34 pašvaldības īpašumus un 38 valsts īpašumus, tajā skaitā jaunbūvējamie posmi uz dienvidiem no A10 šosejas un pāri Lielupei 118 privātīpašumus, 9 pašvaldības īpašumus un 9 valsts īpašumus. 1.B modificētā alternatīva šķērso 360 privātīpašumus 39 pašvaldības īpašumus un 27 valsts īpašumus, tajā skaitā jaunbūvējamie posmi šķērso 12 privātīpašumus, 5 pašvaldības īpašumus un 5 valsts īpašumus.
- 2. alternatīva, pieslēdzoties esošajai trasei Gātcieņā šķērso 494 privātīpašumus, 51 pašvaldības īpašumu un 28 valsts īpašumus, tajā skaitā jaunbūvējamie posmi līdz Gātcieņam - 163 privātīpašumus, 22 pašvaldības īpašumus un 19 valsts īpašumus. Savukārt 2.B alternatīva, apejot dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, - 506 privātīpašumus, 58 pašvaldības īpašumus un 26 valsts īpašumus, tajā skaitā jaunbūvējamie posmi līdz Gātcieņam, - 175 privātīpašumus, 29 pašvaldības īpašumus un 17 valsts īpašumus; 2.A alternatīva, jaunbūvējama trase līdz Mārupei 284 privātīpašumus, 41 pašvaldības īpašumu un 29 valsts īpašumus, t.sk. jaunbūvējamie posmi 230 privātīpašumus, 32 pašvaldības īpašumus un 24 valsts īpašumus.

3.2.3. Saskaņā ar 2013.gada 3.jūlijā Birojā iesniegto informāciju atbilstoši 2011. gada tautas skaitīšanas datiem kopējais mājokļu skaits, kas atradīsies aptuveni 100 m attālumā no elektrolīnijas trases 1.alternatīvas gadījumā būs 331 mājoklis (aptuvenais iedzīvotāju skaits 788), 1.A. alternatīvas gadījumā - 183 (aptuvenais iedzīvotāju skaits 461), 1.B. alternatīvas gadījumā - 282 (aptuvenais iedzīvotāju skaits 675), 2. alternatīvas gadījumā - 168 (aptuvenais iedzīvotāju skaits 421), 2.A. alternatīvas gadījumā - 100 (aptuvenais iedzīvotāju skaits 224), 2.B. alternatīvas gadījumā (variants 2. alternatīvai) – 170 (aptuvenais iedzīvotāju skaits 430). Ziņojuma izstrādātājs Papildinājumos norādījis, ka ņemot vērā to, ka ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir EPL trases izvietojums un konkrētais līnijas trasējums var tikt precizēts turpmākās projektēšanas gaitā trases ietvaros, tad nav lietderīgi šajā stadijā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ietvert detalizētāku informāciju par nekustamajiem īpašumiem (t.sk. kadastru numurus), kurus varētu šķērsot EPL, atbilstoši priekšprojekta stadijā pieejamajai informācijai.

3.2.4. Ziņojumā norādīts, ka rekonstruējamajai elektropārvades līnijai tuvākās dzīvojamās un sabiedriskās ēkas ir:

- Tumes pagasta teritorijā aptuveni 500 m joslā uz abām pusēm no elektropārvades līnijas trases 1. un 1.B. variantā atrodas ap 38 viensētām, tuvāk par 100 m no esošās elektrolīnijas atrodas 10 dzīvojamās ēkas un 3 viensētas, bet trases 1.B. variants atrodas vismaz 200 m no esošām dzīvojamajām ēkām, savukārt trases 2. alternatīvā aptuveni 500 m joslā atrodas 4 viensētas, tuvāk par 100 m – viena viensēta. Trases 1.A alternatīvā iespējamās trases tuvumā atrodas 5 viensētas, tuvāk par 100 m no trases – viena viensēta. Ap 150 m no elektrolīnijas pie Tumes ciema atrodas viesu nams „Atmodas”. Ziņojumā sniegta informācija, ka 1.B. alternatīva virzās uz

- dienvidiem no īpaši aizsargājamā dabas teritorijas – dendroloģiskajiem stādījumiem „Vāgnera dārzs”, kā arī šķērso Ozoliņu un Zibens kapsētu un to 300 m aizsargjoslas.
- Slampes pagasta ziemeļrietumu daļā EPL 1. alternatīva šķērso meža teritorijas, kas ietilpst Ķemeru nacionālajā parkā, trases tuvumā nav apdzīvotu vietu vai viensētu. Savukārt 1.A. alternatīva šķērso lielākoties lauksaimniecības zemes un nelielus meža fragmentus, kā arī dzīvojamās apbūves teritorijas Ozolniekos; aptuveni 500 m joslā uz abām pusēm no elektropārvades līnijas atrodas aptuveni 50 dzīvojamās ēkas, bet līdz 100 m attālumā no trases atrodas 11 dzīvojamās ēkas vai viensētas. Ozolnieku ciemā līdz 100 m attālumā no trases atrodas 4 esošas dzīvojamās ēkas, taču trase šķērso arī plānotās dzīvojamās apbūves teritorijas ciemā.
  - Tukuma novada Degoles pagasta 1.A. alternatīva šķērso pagasta teritorijas ziemeļu daļu. aptuveni 120 m no trases atrodas viena viensēta, bet aptuveni 500m joslā uz abām pusēm no trases ir vēl divas viensētas.
  - Tukuma pilsētas teritorijā aptuveni 100m joslā uz abām pusēm no rekonstruējamās EPL trases atrodas 62 ēkas, tajā skaitā 4 daudzdzīvokļu ēkas un publiska ēka – pirmsskolas iestāde. 1.B. alternatīvas realizācijas gadījumā šajā teritorijā esošo elektrolīniju plānots demontēt. Smilšu ielā 80 m uz dienvidiem no trases atrodas speciālā pirmsskolas izglītības iestāde „Taurenītis”; aptuveni 100 m uz ziemeļaustrumiem no trases atrodas Ebreju kapi (ziņojumā norādīts, ka kapsēta ir slēgta un tai nav noteikta aizsargjosla).
  - Engures novada Smārdes pagastā aptuveni 100m joslā uz abām pusēm no elektrolīnijas trases atrodas 83 dzīvojamās ēkas, tajā skaitā 34 viensētas, bet 120 m no trases atrodas Milzkalnes sākumskola.
  - 1.B. alternatīva Engures novada Smārdes pagastā neskar apdzīvotas vietas vai viensētas.
  - Babītes novadā esošā 110 kV elektrolīnijas trase šķērso teritorijas, kas Babītes novada teritorijas plānojumā noteiktas kā ciemi – Gātciems, Straupciems, Pērnciems, Spuņciems, Silmalas, Sīpolciems, Varkaļi, Egļuciems, novada austrumu daļā – Mežāres. Aptuveni 500m joslā uz abām pusēm no esošās elektrolīnijas trases atrodas aptuveni 250 dzīvojamās ēkas, bet 100 m joslā ap trasi atrodas 232 dzīvojamās ēkas, tajā skaitā 65 viensētas.
  - Novada ziemeļaustrumu daļā trases tuvumā ir jaunas savrupmāju apbūves teritorijas ar nelieliem zemes gabaliem, kuras vēl nav apbūvētas, taču nevienu no tām trase tieši neskar. Spuņciemā vairāk nekā 100 m uz ziemeļiem no trases atrodas Salas sākumskola. Tuvumā atrodas atpūtas bāze un siltumnīcu komplekss. Pie pagasta ziemeļaustrumu robežas trase pietuvojas kokaudzētavai „Bulduri” Egļuciemā.
  - 1., 1.A. un 1.B. alternatīvā ietvertais Lielupes šķērsojums – jaunbūvējama trase – tā sākotnējā variantā (taisna līnija starp esošās trases stūra balstiem) šķērso dzīvojamās apbūves teritoriju Gātciemā, mazāk kā 100 m attālumā no elektrolīnijas šai variantā ir aptuveni 7 dzīvojamās ēkas. Modificētajā Lielupes šķērsojuma variantā, kas pietuvināts autoceļam A10, mazāk kā 100 m attālumā no trases atrodas 4 viensētas vai dzīvojamās ēkas, Babītes novada teritorijā šāds šķērsojuma variants ir ap 250 m attālumā no tuvākajām dzīvojamajām ēkām. 500 m zonā abos šķērsojuma variantos ietilpst esošā dzīvojamā apbūve Jūrmalā, Linu un Griķu ielā. 1.A. trases alternatīva, tāpat kā 1. un 1.B. alternatīva, šķērso arī meža teritorijas Ķemeru nacionālajā parkā un tālāk ietver arī Lielupes šķērsojumu – jaunbūvējamo trasi.
  - 2.B. alternatīvas variantā tuvāk par 100 m no iespējamās trases atrodas 2 viensētas. Uz dienvidiem no valsts galvenā autoceļa A9 Rīga-Liepāja Babītes novadu šķērso trases 2.A. alternatīva (jaunbūvējama trase). Šajā posmā trases apkārtnē ir ap 40 dzīvojamās ēkas, lielākā daļa no tām koncentrētas ģimenes māju ciematā „Lapsas”.

Trases tuvumā neatrodas nozīmīgas sabiedriskās ēkas vai ražošanas objekti. Božu ūdenskrātuves apkārtnē trases apkārtnē ir jaunbūvējamais ciemats „Taureņi” un ūdenskrātuvei piegulošās rekreācijas teritorijas.

- Džūkstes pagasta teritoriju šķērso trases 2. alternatīva – rekonstruējama elektrolīnija līdz „Kaimiņiem” un jaunbūvējama elektrolīnijas trase uz austrumiem no „Kaimiņiem”; aptuveni 500m joslā uz abām pusēm no trases atrodas aptuveni 17 dzīvojamās ēkas. Trases tuvumā neatrodas nozīmīgas sabiedriskās ēkas vai ražošanas un lauksaimniecības uzņēmumi.
- Dobeles novada Jaunbērzes pagasta teritorijā trases 2. alternatīva šķērso lauksaimniecības zemes, kā arī meža teritorijas. Trases tuvumā atrodas aptuveni 5 viensētas, trases tiešā tuvumā – divas. Trases tuvumā neatrodas nozīmīgas sabiedriskās ēkas un ražošanas uzņēmumi.
- Jelgavas novada Valgundes pagastā, uz austrumiem no Lielupes, plānotā 2. alternatīvas trase šķērso meža teritorijas. Aptuveni 500m joslā uz abām pusēm no trases atrodas 13 viensētas, 2.B. variantā – 14 viensētas (100 m zonā attiecīgi 2 un 4 viensētas). 2.B. variantā trases tuvumā atrodas artēziskais urbums un poldera sūkņu stacija „Bērzes”. Sūkņu stacija atrodas arī 2. alternatīvas trases tuvumā Lielupes austrumu krastā. Pagasta teritorijā trases tuvumā neatrodas nozīmīgas sabiedriskās ēkas vai ražošanas uzņēmumi. Trase šķērso kultūrvēsturiski nozīmīgu teritoriju un apskates vietu – Tīrelpurvu.
- Lielupes šķērsojumam ir divi varianti Kalnciema pagasta teritorijā – 2. alternatīva, kas šķērso dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, un 2.B. alternatīva, kas šo liegumu apiet. Pagasta teritorijā trases tuvumā atrodas 2 viensētas 2.B. alternatīvas variantā.
- Mārupes novada teritorijā iespējamā trase nešķērso apdzīvotas teritorijas.

3.2.5. Tuvākie lauksaimniecības objekti atrodas trases 1. alternatīvas variantā Tumes pagasta teritorijā 400 m uz rietumiem no trases atrodas ferma „Bērzkalni”, 150 m uz austrumiem – zemnieku saimniecība „Veldres”, 200 m uz austrumiem – z/s „Jāņkalni” Sasvukārt Tukuma novada Slampes pagastā trases tuvumā atrodas zemnieku saimniecība „Jaunsprostī”.

3.2.6. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, elektropārvades līnijas trases varianti tieši nešķērso nevienu piesārņotu vai potenciāli piesārņotu vietu, taču Jūrmalas pilsētas teritorijā trase šķērso atkritumu poligonā „Priedaine” 100 m aizsargjoslu (sadzīves atkritumu poligonā „Priedaine” ir sākts rekultivācijas process). Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzē „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” iekļauto informāciju aptuveni 900m joslā uz abām pusēm no elektrolīnijas trases atrodas 16 degradētās un potenciāli piesārņotās vietas. Tuvākās potenciāli piesārņotās vietas atkritumu izgāztuve „Brātiņu priedes” atrodas Džūkstes pagastā no piedāvātās 2. alternatīvas trases aptuveni 30 - 40 m attālumā, bet Smārdes pagastā bijusī graudu kodinātava „Gaiķi” aptuveni 90 m attālumā no 1.A. alternatīvas trases.

3.2.7. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācija daļu no EPL visu alternatīvu trases teritorijas aizņem meliorētas lauksaimniecības zemes. Lielākā daļa lauksaimniecībā izmantojamo zemju ir nosusinātas ar segtās drenāžas vai vaļējo susinātājgrāvju tīklu. Vislielākais īpatsvars ar drenāžu nosusināto teritoriju ir EPL trašu 1A., 2. un 2A. alternatīvām Tukuma novadā.

3.2.8. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posms „Tume - Rīga” atrodas Ventas, Lielupes un Daugavas upju baseinu apgabalos. Projektējamās elektropārvades līnijas trase visos

apskatāmajos variantos šķērso teritorijas ar samērā blīvu hidrogrāfisko tīklu. Elektropārvades līnija trase šķērso:

- 1.alternatīvā - Tukuma novadā - Tumes strautu, Sloceni (divas reizes), Zvirgzdupīti, Vēršupīti, Engures novadā - Skujupīti un Stirnupīti, Babītes novadā - Jāņupīti, Lielupi, Spuņņupi (Babītes ezera līcis),Varkaļu kanālu un Hapaka grāvi, Jūrmalas pilsētā - Hapaka grāvi, kā arī vairāk nekā 60 mazākus lauku un mežu meliorācijas novadgrāvjus, susinātājgrāvjus un kontūrgrāvjus, tajā skaitā 14 grāvji tiek šķērsoti Natura 2000 teritorijā “Ķemeru nacionālais parks” (turpmāk arī ĶNP).
  - 1.A.alternatīvā - Tukuma novadā - Tumes strautu, Viļņu strautu, Vašleju, Stirnupīti, Vēršupīti, Engures novadā - Skujupīti, Babītes novadā - Jāņupīti, Lielupi, Spuņņupi (Babītes ezera līcis),Varkaļu kanālu un Hapaka grāvi, Jūrmalas pilsētā - Hapaka grāvi, kā arī vairāk nekā 50 mazākus lauku un mežu meliorācijas novadgrāvjus, susinātājgrāvjus un kontūrgrāvjus, tajā skaitā 14 grāvji tiek šķērsoti Natura 2000 teritorijā “Ķemeru nacionālais parks”.
  - 1.B. alternatīvā- Tukuma novadā - Tumes strautu, Sloceni (divas reizes), Zvirgzdupīti un Vēršupīti, Engures novadā – Skujupīti un Stirnupīti, Babītes novadā - Jāņupīti, Lielupi, Spuņņupi (Babītes ezera līcis),Varkaļu kanālu un Hapaka grāvi, Jūrmalas pilsētā - Hapaka grāvi, kā arī vairāk nekā 60 mazākus lauku un mežu meliorācijas novadgrāvjus, susinātājgrāvjus un kontūrgrāvjus, tajā skaitā 14 grāvji tiek šķērsoti Natura 2000 teritorijā „Ķemeru nacionālais parks”.
  - 2.alternatīvā - Tukuma novadā -Viļņu strautu (trīs reizes), Ratnieku strautu, Vašleju, Kundziņstrautu, Džūksti (divas reizes, tajā skaitā aptuveni 75m platu ūdenskrātuvi), Kazuļu strautu, Dobeles novadā - Čabu grāvi (divas reizes) un Vecslampi, Jelgavas novadā - Vecbērzes poldera apvadkanālu, Lielupi, Kalnciema poldera kanālu un Grabas grāvi, Babītes novadā - Gātupes poldera kanālu, Gāti (Lielupes un Babītes ezera savienojums), Spuņņupi (Babītes ezera līcis),Varkaļu kanālu un Hapaka grāvi, Jūrmalas pilsētā - Hapaka grāvi, kā arī vairāk nekā 120 mazākus lauku un mežu meliorācijas novadgrāvjus, susinātājgrāvjus un kontūrgrāvjus.
  - 2.A. alternatīvā - Tukuma novadā - Viļņu strautu (trīs reizes), Ratnieku strautu, Vašleju, Kundziņstrautu, Džūksti (divas reizes, tajā skaitā aptuveni 75m platu ūdenskrātuvi), Kazuļu strautu, Dobeles novadā - Čabu grāvi (divas reizes) un Vecslampi, Jelgavas novadā - Vecbērzes poldera apvadkanālu, Lielupi, Kalnciema poldera kanālu un Grabas grāvi, Babītes novadā - Miglupīti un Baložu ūdenskrātuvi (uz Dzilnupes), Mārupes novadā - Neriņu, kā arī vairāk nekā 120 mazākus lauku un mežu meliorācijas novadgrāvjus, susinātājgrāvjus un kontūrgrāvjus.
- 3.2.9.** EPL 1. un 1.A. alternatīva šķērso Ķemeru nacionālā parka teritorijā ar sērūdeņradi bagāto pazemes ūdeņu atradni aptuveni 4 km platumā (Ziņojuma 3.4.2.attēls). Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju kūdrainās grunts atrodas ĶNP austrumu daļā un Lielupes ielejā, ko veido aluviālie holocēna nogulumi un kurā joprojām notiek upes palī un aluviālo nogulumu veidošanās.
- 3.2.10.** Saskaņā ar Ziņojumā 3.4.2.nodaļā sniegto informāciju visos trases alternatīvajos variantos atrodas ūdens ņemšanas vietas – vairāki artēziskie urbumi, tuvākais no tiem atrodas 70 m no trases Tumes pagastā pie Bērzkalnu mājām, uz austrumiem no esošās elektrolīnijas trases. Visos trases alternatīvajos variantos elektrolīnijas trase nešķērso stingrā režīma aizsargjoslu, bet šķērso divu artēzisko urbumu, Babītes novada Spuņciemā, ķīmisko aizsargjoslu (trase atrodas aptuveni 150 m attālumā no urbuma Spuņciemā un apuveni 90 m attālumā no urbuma Silmalās). Esošā elektrolīnijas trase robežojas ar stingrā režīma aizsargjoslu urbumam pie Varkaļu kanāla, savukārt urbumam Egļuciemā

aizsargjosla teritorijas plānojumā nav noteikta. 1.B. modificētās alternatīvas tuvumā atrodas viens ūdens ņemšanas urbums Tukuma pilsētas teritorijā aptuveni 250 m attālumā no Ozolu ielas, bet otrs urbums atrodas Smārdes pagastā uz meža stigas aptuveni 100 m no plānotās elektrolīnijas trases. Plānotā EPL šķērso abu urbumu ķīmisko aizsargjoslu.

- 3.2.11.** Tukuma pilsētas teritorijā EPL trase (1. alternatīva ar tās apakšvarinātiem) šķērso Tukuma lidlauka 5 km rādiusa zonu.
- 3.2.12.** Pie Tukuma pilsētas robežas esošā elektrolīnijas trase šķērso notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Tile”.
- 3.2.13.** Ziņojumā norādīts, ka rekonstruējamās elektropārvades līnijas trase šķērso Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas - Ķemeru nacionālo parku (C LV0200200) 1., 1.A un 1.B. alternatīva, dabas liegumu „Kalnciema pļavas” (C LV0528600) 2. un 2.A alternatīva, bet dabas liegumu „Babītes ezers” (C LV0513100) 2. alternatīva. Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas - dabas liegums „Lielupes grīvas pļavas” (B LV0530800) un dabas parks „Beberbeķi” (B LV0301800) atrodas attiecīgi aptuveni 1,2 – 2,0 km attālumā no 1. un 2. alternatīvas elektrolīnijas un 0,5 – 2,2 km attālumā no 2.A alternatīvas elektrolīnijas.
- 3.2.14.** Elektrolīnijas alternatīvas šķērso vai to tuvumā atrodas arī citas aizsargājamas dabas teritorijas, kas neietilpst Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas tīklā. Trases 1.B alternatīva šķērso īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dendroloģiskos stādījumus „Vāgnera dārzs”; gan 1.B., gan 1. alternatīvas tuvumā atrodas dabas piemineklis Tukuma „Lauksargu” dendroloģiskie stādījumi. Savukārt uz ziemeļiem no 1.B alternatīvas atrodas dabas parks „Milzkalns”, kurš ir izveidots nogāžu un gravu mežu ar liepu, vīksnu un osi aizsardzībai, un kurā ir konstatētas aizsargājamas dzīvnieku sugas (lielais tritons, ūdrs, baltmuguras dzenis). Ķemeru nacionālā parka teritorijā atrodas trīs ģeoloģiskie/ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi – Sēravoti Zaļajā purvā, Sēra dīķi (uz ziemeļiem no 1. alternatīvas) un Krāču kalni (uz dienvidiem no 1. alternatīvas). 1. un 2. alternatīvas tuvumā Jūrmalā atrodas dabas liegums „Darmšates priežu audze”, kas dibināts īpatnējās priežu audzes saglabāšanai.
- 3.2.15.** Ziņojumā sniegta informācija, ka, pieaicinot ekspertu, eksperta sertifikāta nr.043, pētāmajā teritorijā izvērtēts dabisko, seminaturālo un antropogēno biotopu īpatsvars, invazīvo augu sugu klātbūtne un ekspansīvo augu sugu īpatsvars, un sastāvs. Paredzētās darbības teritorijā konstatētie biotopi, retās un īpaši aizsargājamās augu sugas un biotopi atzīmēti kartogrāfiskajā materiālā Ziņojuma 2. pielikumā. Lauka darbi veikti 2012. gada aktīvajā periodā – aprīļa beigās un maijā. Saskaņā ar sniegto informāciju, lielākā daļa pētāmās teritorijas atklāto biotopu ir pieskaitāmi pusdabiskiem (seminaturāliem) biotopiem, lielākajā pētāmās platības daļā atklāto biotopu augu sugu sastāvs ir nabadzīgs, ko nosaka ilgstošā kultivēšana un pārekspluatēšana. Aizaugošajās platībās arī samazinās augu sugu bagātība un degradējas augāja telpiskā struktūra. Vietām, ilgstoši ekstensīvi apsaimniekojot, lauksaimniecības zemēs ir izveidojies bagātas veģetācijas floristiskais sastāvs – augu sabiedrībās ir daudz dabiskiem zālājiem raksturīgu augu sugu, nav invazīvu augu sugu, kā arī ļoti niecīgs nezāļu īpatsvars. Apsaimniekojot un atjaunojot savulaik kultivētās zālāju platības, tajās pakāpeniski ieviesušās dabiskiem zālājiem raksturīgas augu sugas un uzlabojusies veģetācijas telpiskā struktūra. Vietām, īpaši upju palienēs, saglabājušies bioloģiski vērtīgi zālāji un to fragmenti. Paredzētās darbības teritorijā kopumā ir niecīgs invazīvo augu sugu īpatsvars - dažās vietās elektrolīnijas tiešā apkārtnē konstatēts

Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskii*. Apsekotās platības meži ir daudzveidīgi – gan pēc augšanas apstākļiem, gan struktūrām. Sastop gan priežu sausieņu mežus uz Baltijas jūras iepriekšējo attīstības stadiju kāpām, gan jauktu platlapju mežus, gan melnalkšņu staignājus, gan purvainus mežus, pie tam daļa mežu ir ilglaicīgi, un to kokaudzes veido bioloģiski veci koki. Retās aizsargājamās augu sugas izplatītas sporādiski – pie Smārdes, Lielupes palienē pie Kalnciema un citur. Reto un aizsargājamo augu sugu augstāka koncentrācija, kā arī daudzveidība vērojama elektrolīnijas Ķemeru nacionālā parka šķērsojuma vietā, kur trases malās un tiešā tuvumā reģistrēts vislielākais skaits reto augu. Apsekotajās platībās konstatētas deviņas īpaši aizsargājamās augu sugas (Bezdelīgzactiņa *Primula farinosa*, Sīpoliņu gundega *Ranunculus bulbosus*, Baltijas dzegužpirkstīte *Dactylorhiza baltica*, Jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus*, Plankumainā dzegužpirkstīte *Dactylorhiza maculata*, Stāvlapu dzegužpirkstīte *Dactylorhiza incarnata*, Fuksa dzegužpirkstīte *Dactylorhiza fuchsii*, Odu gimnadēnija *Gymnadenia conopsea*, Garkāta ģipsene *Gypsophylla fastigiata*), divas ierobežoti izmantojamas īpaši aizsargājamās augu sugas (Vālišu staipekņis *Lycopodium clavatum*, Apdzira *Huperzia selago*), kas iekļautas 2000.gada 14.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”, no tām trīs sugu (Jumstiņu gladiola, Sīpoliņu gundega, Garkāta ģipsene) aizsardzībai var dibināt mikroliegumu. Elektrolīniju trases 1. alternatīva vienā īsā posmā pie Tukuma šķērso bioloģiski vecu koku rindu. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, pētāmajā teritorijā irniecīga oficiāli reģistrēto bioloģiski vērtīgo zālāju platība, aptuveni 95 % apseko to dabisko zālāju nav atbilstoši apsaimniekoti – regulāri pļauti un/vai noganīti. Plaši augļu dārzi atrodas Degoles apkārtnē. Pētāmajā teritorijā reģistrēti vairāki piemājas dīķi, kā arī dīķu sistēmas. EPL trasei pieguļ un dažās vietās tā šķērso bioloģiski vērtīgas, ilglaicīgas bebraines. Plašākās bebraines reģistrētas Ķemeru nacionālajā parkā, kur tās vietām pārklājas ar staignāju mežiem. Ziņojumā eksperts norādījis, ka kopumā, pati EPL trase K.7.1. (elektropārvades līniju trases) ir uzskatāma par alternatīvu biotopu, bet tās bioloģiskās daudzveidības vērtība nav salīdzināma ar netraucētu, dabisku biotopu grupu bioloģisko vērtību. 20. gadsimtā, ierīkojot trasi, fragmentēti vairāki līdz tam viendabīgi un nedalīti mežu masīvi, koku rindas, mājvietu integrālā telpiskā vienotība. Vietās, kur elektrolīnijas šķērso mežus, trase aizaugusi ar dažāda vecuma krūmāju, savukārt nemeža platībās trases lakstaugu stāvs 99 % gadījumos sakrīt ar abpus trasei esošo biotopu veģetāciju. Ķemeru nacionālā parka šķērsojuma posmā, mežu masīvā EPL trasē vietām starp krūmājiem izveidojušās sausi un mainīga mitruma virsāji. Trase pati par sevi ir fragmentējošs objekts un uzskatāms par traucējumu, kas vietām darbojas kā savdabīgs, cilvēka veidots un uzturēts sugu pārvietošanās koridors. Trase šķērso un piekļaujas grāvjiem un/vai taisnotām upēm. Ziņojumā norādīts, ka apsekotās teritorijas mežu biotopi ir daudzveidīgi. Sastopami gandrīz visi aizsargājamo meža biotopu veidi. Kā integrālas meža biotopu platības tiek nodalītas šādas teritorijas - meža masīvs uz ziemeļiem no Tukuma pilsētas, meža masīvs ĶNP šķērsojuma posmā, meža masīvs uz dienvidiem no ĶNP, Kalnciema meža masīvs. Lai gan īpaši aizsargājami biotopi pētāmajā teritorijā ir daudzveidīgi, tie sastopami nelielās platībās un 90 % gadījumos to stāvoklis neatbilst labvēlīgam aizsardzības statusam, izņemot Ķemeru nacionālais parka teritoriju, meža masīvu uz ziemeļiem no Tukuma un Ložmetējkalna apkārtni. Pētāmajā platībā konstatēti septiņi biotopi (Sausas pļavas kaļķainās augsnēs, Mežainas jūrmalas kāpas,

Melnalkšņu staignāji, Jaukti platlapju meži, Pārmitri platlapju meži, Ozolu meži, Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji), kas iekļauti 2000.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”, kas nosaka Latvijā apdraudētu un retu biotopu sarakstu, kā arī konstatēti trīspadsmit Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi (6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs, 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes, 6450 Palieņu zālāji, 7110* Neskarti augstie purvi, 7140 Pārejas purvi un slīkšņas, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 2180 Mežainas piejūras kāpas, 9080* Staignāju meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži, 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži, 91D0* Purvaini meži, 9160 Ozolu meži, 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji), no tiem seši (7110* Neskarti augstie purvi, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9080* Staignāju meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži, 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži, 91D0* Purvaini meži) ir prioritāri īpaši aizsargājami. Elektrolīnijas upju šķērsojumu vietās konstatēts arī biotops 3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi.

3.2.16. Ziņojumā norādīts, ka sikspārņu populācijas raksturojums balstīts uz esošo informāciju par sikspārņiem pētāmajā teritorijā un provizorisku sikspārņiem piemēroto biotopu izvērtējumu. Esošā informācija par sikspārņu sugu atradumiem attiecas tikai uz daļu no plānoto trašu teritorijas (Ķemeru nacionālais parks, dabas liegums „Kalnciema pļavas”, dabas liegums „Babītes ezers”, kā arī Rīgas-Ventspils šosejas posms no Varkaļu kanāla līdz Ķemeriem). Ziņojumā norādīts, ka praktiski nav veikti pilnīgi pētījumi par sikspārņiem lielākajā daļā no trases 2. varianta un nepiemērotās sezonas dēļ (agrs pavasaris). Ņemot vērā tikai sikspārņu teorētiskās biotopu prasības un esošos novērojumus, kā arī salīdzinoši nelielo un netiešo sagaidāmo ietekmi uz populācijām, eksperts (eksperta sertifikāta nr.070) uzskata, ka šajā gadījumā sīkāks pētījums plānotajā teritorijā nav nepieciešams, ja tiek ievēroti nosacījumi potenciālo ietekmju novēršanai (Ziņojuma 6. nodaļa). Sikspārņu populācijas novērtēšanai izmantoti sekojoši literatūras avoti - Sikspārņu Atlanta datubāze (dati par laika periodu no 1985. – 1998. gadam), projekts „Sikspārņi Ķemeru nacionālajā parkā” (1998.-1999. g.) un Valsts Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programmas apakšprogrammas „Sikspārņi” ietvaros 2003. – 2005. gadā ietvaros, EMERALD projekts (Babītes ezera apkārtnē), kā arī 2009. gadā projektā par ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros autoceļu A10 iespējamai paplašināšanai; šī projekta ietvaros tika veikta arī lauka izpēte. Ziņojumā norādīts, ka kopumā dati par sikspārņu sugu novērojumiem paredzētās darbības teritorijā ir nevienmērīgi. Pētāmajā teritorijā konstatētas vismaz 7 sikspārņu sugas (Ūdeņu naktssikspārnis, Dīķu naktssikspārnis, Brūnais garausainis, Ziemeļu sikspārnis, Divkrāsainais sikspārnis, Rūsganais vakarsikspārnis, Natūza sikspārnis). Kaut gan ĶNP šīs sugas līdz šim nav konstatētas, kā tipiskas mežu sugas pētāmajā posmā ir iespējami arī Branta naktssikspārnis *Myotis brandtii* un Naterera naktssikspārnis *M.nattereri*. Abas sugas ir ļoti grūti konstatējamas dabā, un praktiski nekur Latvijā nav apmierinošu ziņu par to izplatību vasaras periodā. Tomēr ĶNP sastopamie meža biotopi, kurus šķērso EPL trases 1. alternatīva, ir šīm sugām pilnīgi piemēroti. Nevienai no sikspārņu sugām, kuras konstatētas pētāmajā teritorijā, pēc esošajiem datiem nav iespējams novērtēt populācijas lielumu, izņemot (nosacīti) dīķu naktssikspārni, kā arī nevienai no sikspārņu sugām nav zināms arī kopējais populācijas lielums valstī. Tādējādi teritoriju lielākoties iespējams novērtēt tikai kombinējot zināmos novērojumus (sugu skaitu, novērojumu skaitu) ar piemēroto biotopu klātesamību.

- 3.2.17.** Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros putnu pavasara migrāciju sezonā veiktas pavasarī migrējošo putnu uzskaites, ar automašīnu apbraukājot piemērotās un zināmās migrējošo putnu barošanās, atpūtas un nakšņošanas vietas, kā arī reģionus, kurus šķērso šo putnu lokālās pārlidojuma trases. Uzskaites veiktas plānotās EPL „Kurzemes loks” 3. posma ietekmes reģionā. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir analizēta arī cita pieejamā ornitoloģiskā informācija, pamatā putnu pavasara un rudens migrāciju dati, izmantoti eksperta (eksperta sertifikāta nr.005) personīgie un citu ornitologu un putnu vērotāju veiktie novērojumi, kā arī interneta dabas datu portāla www.dabasdati.lv (Latvijas Ornitoloģijas biedrības un Latvijas Dabas fonda kopējs projekts) informācija. Analizēta arī kartogrāfiskā informācija (topogrāfisko un ortofoto karšu, īpaši aizsargājamo teritoriju (*Natura 2000* teritorijas un mikroliegumi) un putniem nozīmīgo vietu slāņi, kā arī ornitoloģiskās informācijas datu slāņi. Elektropārvades līnijas 1. alternatīva šķērso putniem nozīmīgo vietu „Ķemeru nacionālais parks”, 2. alternatīva - putniem nozīmīgo vietu „Babītes ezers”, 2. un 2.A. alternatīvas dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, kas ietilpst putniem nozīmīgā vietā „Ķemeru nacionālais parks). Paredzamās EPL alternatīvas atrodas dabas lieguma „Lielupes grīvas pļavas” un dabas lieguma „Beberbeķi” tuvumā. Migrējošiem putniem nozīmīgās vietas - dabas lieguma „Cenas tīrelis” un dabas parks „Svētes lejtece” plānotā EPL neietekmēs, jo minētās teritorijas atrodas pietiekami lielā attālumā no tās pie visām elektrolīnijas alternatīvām, kā arī putni, kas minētās teritorijas izmanto kā atpūtas un nakšņošanas vietas, barojas citos reģionos, kas atrodas pietiekami tālu no plānotās EPL, un lokālās pārlidojuma trases starp šīm vietām nešķērso plānoto EPL nevienā no plānotajām alternatīvām. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, putnu koncentrācijas vietas pavasara un rudens migrāciju laikā un nozīmīgas lokālas pārlidojumu trases putnu pēclizgdošanas un migrāciju periodā atrodas praktiski tiešā tuvumā un/vai šķērso lielāko daļu plānotās elektrolīnijas alternatīvu. Aptuveni 3 km attālumā joslā no plānotās EPL atrodas 6 mikroliegumi, kas nodibināti īpaši aizsargājamo putnu aizsardzībai, – 4 melnajam stārķim, 1 jūras ērglim un 1 mazajam ērglim.
- 3.2.18.** Elektropārvades līnija šķērso fizioģeogrāfiski līdzīgas teritorijas starp Piejūras zemieni un Austrumkursas augstieni, kā arī tajās ietilpstošos fizioģeogrāfiskos apakšrajonus - Vanemas pauguraini, Abavas senleju, Spārnenes viļņoto līdzenumu, Tīreļu līdzenumu un Rīgavas līdzenumu. Pēc Latvijas ainavu rajonēšanas iedalījuma EPL trase šķērso Austrumkursas ainavzemi un Piejūras zemieni. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, veicot EPL trases ainavisko novērtējumu, trases posmi apsekoti dabā 2012. gada aprīlī un maijā. Reģionālā mērogā EPL lielākoties šķērso mežaines un āraiņu ainavu tipus, kuros galvenokārt dominē ainavas ar izteiktu meža vai lauksaimniecības zemju dominanci. Āraiņu tipos atsevišķos trases posmos mozaīkveida efektu rada reljefs, viensētu puduri un nelieli mežu puduri. Lineārus ainavu elementus elektrolīnijas trases apkārtņē veido esošās virszemes infrastruktūras līnijas, dzelzceļš, valsts un reģionālas nozīmes autoceļi A10 (Rīga – Ventspils), A9 (Rīga – Liepāja), P101 (Kalnciems – Kūdra), P98 (Jelgava – Tukums). Tukumā, Džūkstē, Spuņciemā, Egļuciemā un Rīgā elektrolīnija šķērso urbanizētas ainavu telpas. 1.alternatīva lielākoties sakrīt ar esošo 110 kV elektrolīniju. Trases sākumposmā pie Tumes tā galvenokārt šķērso iekultivētas lauksaimniecības zemju ainavas ar aramzemēm un kultivētiem zālājiem, Tukuma pilsētas ziemeļu daļu ar dažādiem izmantošanas veidiem. Šajā posmā trasei piedāvāta papildu alternatīva caur pilsētai pieguļošo mežu teritorijām, kuras

Tukuma pilsētas iedzīvotāji izmanto rekreācijas nolūkos. Šajā meža masīvā atrodas arī īpaši aizsargājamā dabas teritorija dendroloģiskie stādījumi „Vāgnera dārzs”. Aiz Tukuma trase iet cauri meža teritorijām gar vairākiem ciemiem: Milzkalnu, Radziņciemam un Smārdi. Aiz Valguma ezera trase posmā līdz ĶNP šķērso pārsvarā lauksaimniecības zemes. Šajā posmā trase novietota tuvu ĶNP teritorijai. Aptuveni 13 km garumā trase šķērso ĶNP teritorijas mežus ar daudzveidīgiem augšanas apstākļu tipiem. Aiz ĶNP trase šķērso plašas atklātas ainavu telpas, piemēram, Lielupi un lauksaimniecības zemes Babītes ezera apkārtnē. Daļa no šīm lauksaimniecības zemēm ietilpst ap Babītes ezeru izveidotajās polderu sistēmās. Patlaban šīs teritorijas tikai daļēji tiek izmantotas lauksaimniecībā. Lielākajā to daļā vērojami Pierīgai raksturīgie ainavu transformācijas procesi – lauksaimniecības zemju aizaugšana un savrupmāju apbūves attīstība. Jūrmalas un Rīgas apkārtnē 1. trases alternatīva šķērso vai iet tuvu dažādās pakāpēs urbanizētām un pārveidotu ekosistēmu ainavu telpām, piemēram, Egļuciems, Rīgas – Jūrmalas šoseja, kūdras ieguves teritorijas, garāžu teritorijas Imantā. Elektrolīnijas trase beidzas apakšstacijā Imantā. 1.A. alternatīva (jaunbūvējamais posms) - no Tukuma līdz ĶNP šķērso plašas lauksaimniecības zemes. Šīs alternatīvas sākumposmā atsevišķos skatu vērsumos plānotās trases apkārtnē raksturīgi arī panorāmas skati uz Piejūras zemienes mežainēm. Šajās teritorijās sastopami vizuāli nozīmīgākie ainavu skati. Starp plašajiem lauksaimniecības zemju masīviem lokāli pievilcīgas ainavas veido ganības un pļavu teritorijas Vašlejas upītei pieguļošās zemēs. EPL trases 2. alternatīva sākumposmā pie Tumes šķērso plašas kultivētas lauksaimniecības zemes. Kopumā trase šķērso reģionam tipiskas lauksaimniecības zemju ainavas ar tāliem skatu vērsumiem. 2.alternatīva paredz lielāko daļu posmu būvēt pilnībā no jauna. Tikai atsevišķi posmi Džūkstes apkārtnē sakrīt ar esošu 110 kV trasi, 2. alternatīvas gadījumā – arī posms no Gātciena līdz Imantai. No autoceļa A9 (Rīga – Liepāja) un P98 2.A alternatīva (jaunbūvējama trase) šķērso daudzveidīgas meža teritorijas ar dažādiem augšanas apstākļu tipiem. Lai izbūvētu EPL ievērojamās platībās būs nepieciešams transformēt šīs mežu teritorijas. Trases koridorā sastopami gan sausieņu meži, gan slapjaini, gan kūdreņi, kā arī nelielas purvu teritorijas. 2. alternatīva šķērso dabas liegumu „Babītes ezers”. Ziņojumā norādīts, ka šķērsoto un tuvumā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ainaviskās vērtības un ainavu aizsardzība nav minēta teritoriju izveidošanas pamatojumā. Trases alternatīvie posmi šķērso gan atklātus, gan slēgtus ainavu tipus. Vizuāli pievilcīgas ainavas no trases koridoru apkārtnes ceļiem vērojamas Tukuma apkārtnē. Ainavām te raksturīgi tāli un vietām pat panorāmas tipa skati. Kā ainavu vizuālo vērtību veicinoši faktori minami, piemēram, Valguma ezers, ūdenskrātuve uz Slocenes upes, atsevišķi augoši koki pļavās un zālajos. Kopumā ainavas trases apkārtnē raksturojamas kā tipiskas Latvijas lauku ainavas. Savukārt lielajos meža masīvos vērojamas slēgtas ainavas ar tuviem skatiem, tāpēc esošā trase, piemēram, ĶNP vizuāli uztverama tikai tās tiešā tuvumā vai pārvietojoties pa trases koridoru. Augstāk minēto faktoru ietekmē EPL trase lielākoties neveido vizuālu akcentu ainavā, un tikai atsevišķās vietās pieskaitāma pie degradējošiem ainavu elementiem. Kopumā vizuāli augstvērtīgas ainavu telpas elektrolīnijas trases alternatīvas nešķērso, bet ainaviski pievilcīgākās teritorijas ir trases sākumposmā. Kā kultūrvēsturiski nozīmīga ainavu telpa trases koridorā minama Ziemassvētku kauju piemiņas vieta (2. alternatīva). To veido plaša teritorija, kura iekļauj Maztīreļa purvu un tam pieguļošos mežus. Tāpat kopā ar kultūras pieminekļiem jāizceļ arī vairāki lokāli kultūrvēsturiski nozīmīgi elementi,

piemēram, neliela aleja Tukumā. Nozīmīgākā apmeklētāju vieta, ko šķērso trases 2. alternatīva ir AS „Latvijas valsts meži” labiekārtotā Ziemassvētku kauju piemiņas vieta. Viens no tās objektiem ir 27 m augstais skatu tornis, no kura vērojamas plašas skatu panorāmas. Piedāvātais trases variants tieši šķērso vai iet ļoti tuvu piemiņas vietas objektiem.

- 3.2.19.** Saskaņā ar Ziņojuma 3.7.nodaļā un 5. pielikumā sniegto informāciju EPL trases alternatīvu šķērsotajās teritorijās to tiešā tuvumā atrodas deviņi valsts aizsargājami kultūras pieminekļi un 42 dažādi novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti (arheoloģisko senlietu atradumu vietas, potenciālas kulta vietas, nostāstu vietas, kapsētas, brāļu kapi u.c.). Septiņi no valsts aizsargātajiem kultūras pieminekļiem atrodas 1. alternatīvas trasē, tai skaitā trīs - esošās trases posmā no Tumes līdz ĶNP, četri - posmā gar Babītes ezeru.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1.** Atbilstoši Aizsargjoslu likumā noteiktajam gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām pilsētās un ciemos gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 110 kV aizsargjosla ir 7 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas, bet gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 330 kV aizsargjosla ir 12 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas. Gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, kā arī pilsētu lauku teritorijās gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 110 kV un 330 kV aizsargjosla ir 30 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijām, savukārt meža zemju teritorijās: ar nominālo spriegumu 110 kilovoltu — 35 metru attālumā no līnijas ass, bet ar nominālo spriegumu 330 kilovoltu — 40 metru attālumā no līnijas ass. Gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass, bet, ja kabeļu līnija šķērso meža teritoriju, — 1,5 metru attālumā no kabeļu līnijas ass katrā pusē.
- 3.3.2.** Atbilstoši ziņojumā norādītajam, lai realizētu plānoto darbību, elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posmā Tume – Rīga (Imanta) papildus būs nepieciešama meža zemes transformācija (atmežošana): 1. alternatīva aptuveni 20,3ha, 1.A. alternatīva aptuveni 54,2ha, 1.B. alternatīva aptuveni 66,2ha, 2. alternatīva aptuveni 126,0ha, 2.A. alternatīva aptuveni 213,2ha, bet 2.B. alternatīva aptuveni 147,6ha.
- 3.3.3.** Ziņojumā norādīts, ka meža zemju transformācija un stigas paplašināšana nav paredzēta Ķemeru nacionālā parka teritorijā, jo šajā posmā ir paredzēta elektrolīnijas pacelšana uz augstajiem balstiem. Analogisks risinājums tiek piedāvāts arī 1.B.alternatīvas un tās modifikācijas realizācijas gadījumā, izbūvējot elektrolīnijas trasi caur mežu uz ziemeļiem no Tukuma pilsētas un Milzkalnes ciema.
- 3.3.4.** Ziņojumā sniegta informācija, ka jauno 330 kV elektropārvades līniju (EPL) paredzēts izbūvēt uz metāla balstiem, ievērojot Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības, un līnijas balstu traversas gabarītus. Posmos, kur 330 kV elektrolīnija tiek virzīta pa esošo 110 kV elektrolīnijas trasi, 110 kV elektrolīnija tiek rekonstruēta, pārveidojot to par divķēžu elektrolīniju ar 330 kV EPL un 110 kV (posmā Tukums – Sloka), bet posmā Sloka - Imanta esošo trasi plānots rekonstruēt pārveidojot par trīs ķēžu līniju - t.i. uz vieniem balstiem tiek izvietoti trīs līniju – 330 kV EPL un divu 110 kV EPL vadi.
- 3.3.5.** Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai 1.alternatīva ir esošās 110 kV elektrolīnijas Tume – Imanta rekonstrukcija (izņemot Lielupes šķērsojumu, kur ir paredzēts aptuveni 3,5 km jauns posms) par divķēžu elektrolīniju ar 330 kV

(strāvas caurlaidība – 1600 A) un 110 kV (strāvas caurlaidība – 1000 A) vadiem. Līnijas ass sakrīt ar esošo elektrolīnijas asi. 1.alternatīvas trase no Tumes līdz Imantai ir nosacīti sadalīta vairākos posmos:

1. trases posms – no Tumes līdz atzaram uz apakšstaciju „Tukums”;
2. trases posms – no atzara uz apakšstaciju „Tukums” līdz atzaram uz apakšstaciju „Sloka” (aptuveni 33 km, no kuriem aptuveni 19 km šķērso Ķemeru nacionālo parku);
3. trases posms - Lielupes posms, kas ir jauns posms, lai apietu Jūrmalas pilsētu, šķērsojot Lielupi; jaunais posms izveidojas starp atzariem uz/no apakšstacijas „Sloka” (aptuveni 3,5 km);
4. trases posms – no apakšstacijas „Sloka” atzara līdz apakšstacijas „Priedaine” atzaram;
5. trases posms – no apakšstacijas „Priedaine” līdz apakšstacijai „Imanta” ar blīvi apdzīvotu teritoriju Rīgā.

1.alternatīvas 330 kV un 110 kV EPL garums kopumā ir aptuveni 73 km (neskaitot atzarus uz apakšstacijām). Orientējošais jaunuzstādāmo balstu daudzums ir 290. 1.A.alternatīva- aptuveni 62 km gara ar orientējošais jaunuzstādāmo balstu skaits - 244. 1.B.alternatīva paredz izbūvēt jaunu 330 kV elektrolīniju posmā uz ziemeļiem no Tukuma un Milzkalnes, lai izvairītos no esošās līnijas rekonstrukcijas pilsētā un neietekmētu plānoto NAI „Tīle” paplašināšanu. 1.B. alternatīvas posma garums ir aptuveni 8,1 km, kopējais garums 75,2km, kopējais aptuvenais balstu skaits ir 300. 1.B. alternatīvas modifikācijas posms ir par aptuveni 2,5 km garāks par 1.B. alternatīvas posmu.

3.3.6. 2.alternatīva ir jaunbūvējama 330 kV elektrolīnija (tikai dažos posmos sakrīt ar esošo 110 kV līniju posmiem), kas virzās no Tumes uz Džūksti, tad pagriežas uz austrumiem un virzās netālu no autoceļa A9 Rīga-Liepāja, pēc tam starp Babītes ezeru un Lielupi līdz Gātciebam. 2.alternatīvo trasi ir nosacīti sadalīta vairākos posmos:

1. trases posms – no Tumes līdz Džūkstei (izgāztuvei „Brātiņu priedes”);
  2. trases posms – no Džūkstes (izgāztuves) līdz Maztīrelim;
  3. trases posms – no Maztīreļa līdz Gātciebam;
  4. trases posms – no Gātcieba līdz apakšstacijai „Imanta” (sakrīt ar 1.alternatīvu).
2. alternatīvas 1. trases posmā, izejot no apakšstacijas „Tume”, 2. alternatīvas 330 kV EPL trase tiek virzīta pa esošu 110 kV līniju LN 151 Tume - Brocēni. Tālāk 330 kV līnija tiek virzīta pa jaunu trasi, kura savienojas ar esošo 110 kV līnijas LN 254 Tukums - Džūkste trasi. No atzara uz apakšstaciju „Džūkste”, jaunā 330 kV EPL virzīsies 3,53 km garumā pa esošo 110 kV līniju LN 141 Džūkste - Jelgava līdz rekultivētai izgāztuvei „Brātiņu priedes”. 2.alternatīvas 2. trases posmā plānotā 330 kV trase tiek virzīta pa pilnīgi jaunu trasi, virzoties uz austrumiem no 110 kV līnijas LN 141 Džūkste - Jelgava, netālu no šosejas A9 Rīga - Liepāja gar ĶNP dienvidu daļu, tā ziemeļos no Kalnciema šķērso Lielupi, nonāk līdz Maztīrelim. 2.alternatīvas 3. trases posmā 330 kV EPL trase virzās uz ziemeļiem no Maztīreļa, pāri Gātes upei, gar Babītes ezera rietumu malu un pie Gātcieba savienojas ar esošo 110 kV līniju LN 251 Sloka – Imanta pie šosejas A10 Rīga-Ventspils. 2.alternatīvas 4. trases posmā 330 kV EPL tiek virzīta pa esošās 110 kV līnijas LN 251 Imanta-Sloka trasi. Šis posms sakrīt ar 1.alternatīvas 4. un 5.posmu. 2. alternatīvas trases aptuvenais garums ir aptuveni 83 km (neskaitot atzarus uz apakšstacijām). Orientējošais jaunuzstādāmo balstu daudzums ir 250. Savukārt 2.A alternatīvas sākums sakrīt ar 2. alternatīvas 1. un 2. trases posmu. Tālāk no Maztīreļa 330 kV EPL trase tiek virzīta pa Babītes ezera dienvidu malu, daļēji izmantojot bijušās LN 240 trasi līdz Skultei Mārupes novadā, pie Skultes 2 km attālumā no lidostas „Rīga” skrejceļa gaisvadu līnijai jāpāriet kabeļu līnijā līdz jaunbūvējamai 330 kV apakšstacijai „Lidosta” (aptuveni 3 km). 2.A. alternatīvas trases garums kopumā ir aptuveni 74 km.

Orientējošais jaunuzstādāmo balstu daudzums – 230. Savukārt 2.B. alternatīva ir neliels jaunbūvējams EPL posms, kas no dienvidiem apietu dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, tālāk tas šķērsotu Lielupi un tālāk virzītos kā 2. (2.A.) alternatīva, 2.B. alternatīvā posma garums aptuveni 4,6 km.

3.3.7. Rekonstruējamā 110 kV elektropārvades līnijas posmā plānots uzstādīt vadus ar caurlaides spēju 1000 A, polimēra izolatorus un atbilstošu sakabes armatūru. 330 kV gaisvadu elektropārvades līnija visā tās garumā jāaizsargā ar zibensaizsardzības trosi / trosēm.

3.3.8. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju 110 kV apakšstacijas „Tume” un 330/110 kV apakšstacijas „Imanta” rekonstrukcija būs jāveic jebkuras alternatīvas izvēles gadījumā. Savukārt 110 kV apakšstacijas „Tukums” un 110 kV apakšstacijas „Ķemeri” rekonstrukcija būs jāveic, realizējot 1. un 1.A.alternatīvu, 110 kV apakšstacijas „Sloka” - realizējot 1., 1.A. un 2.alternatīvu, 110 kV apakšstacijas „Dzintari” - realizējot 1., 1.A., 1.B. un 2.alternatīvu, 110 kV apakšstacijas „Priedaine”, realizējot 1., 1.A., 1.B. un 2.alternatīvu.

3.3.9. 2.A. alternatīvas realizācijas gadījumā saskaņā ar AS „Augstsprieguma tīkls” norādījumiem, apakšstacija „Tume” ir jārekonstruē par 330/110 kV apakšstaciju, un apakšstacijā ir jāuzstāda vismaz viens 125 MVA 330/110 kV autotransformators. Savukārt lidostas „Rīga” tuvumā ir jāizbūvē slēgta 330/110 kV apakšstacija „Lidosta”. Atkarībā no pašvaldības būvvaldes izdotā plānošanas un arhitektūras uzdevuma noteikumiem no apakšstacijas „Lidosta” ir jārekonstruē 330 kV gaisvadu līnija Bišuciems - Imanta vai jāizbūvē jauna 330 kV kabeļu līnija posmā no jaunās apakšstacijas „Lidosta” līdz apakšstacijai „Imanta” ar līnijas strāvas caurlaidības spēju – 1600 A.

3.3.10. EPL 2.A. alternatīvas izvēles gadījumā tiek paredzēts, ka pie Skultes, 2 km attālumā no lidostas „Rīga” skrejceļa, gaisvadu līnijai pāriet kabeļu līnijā. 330 kV kabeļu līniju būvē, kabeļus guldot ar atvērtas tranšejas izrakšanas metodi. Sarežģītākajos trases posmos, kur ir jāšķērso lielu daudzumu esošo inženierkomunikāciju daudzumu ir iespējams pielietot kabeļu līniju izbūvēt ar caurduršanas metodi. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju 330 kV kabeļu līnijas pamata tehniskie rādītāji un nosacījumi:

- 330 kV kabeļiem un to guldīšanas risinājumam jānodrošina vismaz – 1000 A strāvas caurlaides spēju;
- 330 kV kabeļu līnijas trases platums – 1,5 m, starp blakus esošajām kabeļu fāzēm attālums – 0,5 m;
- 330 kV kabeļu līnijas dziļums tiek izvēlēts atkarībā no šķērsojamām inženierkomunikācijām, minimālais kabeļu guldīšanas dziļums – 1,3 m;
- aizsargjoslas gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām ir zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass;
- aizsargjosla gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām, kuras zem ūdens līmeņa šķērso virszemes ūdensobjektus, ir ūdens platība, ko visā dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes 100 metru attālumā katrā pusē no kabeļu līnijas ass;
- izstrādājot tehnisko projektu, ir jāievēro trases piesaistes, ko izsniedz pašvaldības būvvalde;
- ja nepieciešama esošo inženierkomunikāciju pārceļšana, no šo inženierkomunikāciju valdījumā esošām iestādēm jāsaņem tehniskie noteikumi;
- 330 kV kabeļu līnijas trases īpašuma zemes trases robežās jāsaņem ar atbilstošās zemes īpašniekiem.

- 3.3.11.** Ziņojumā norādīts, ka 2., 2.A. alternatīvas izvēles gadījumā, 15-20 gadu laikā būs nepieciešamība rekonstruēt visas 1.alternatīvā esošās 110 kV EPL (ieskaitot, Ķemeru nacionālo parkā) un orientējošais jaunuzstādāmo balstu daudzums – 135.
- 3.3.12.** Posmos, kur balstus paredzēts uzstādīt 330 kV EPL trasē, kur 330 kV netiek virzīta pa esošu 110 kV, EPL paredzēts izvietot aptuveni 39 metrus augstus balstus. Vietās, kur 330 kV EPL un 110 kV EPL tiek virzīta pa esošu 110 kV līnijas trasi (izņemot Ķemera nacionālā parka posmu) plānots uzstādīt divķēžu 330 kV EPL un 110 kV EPL balstu plānotais augstums ir 46 metri. Orientējošais divķēžu 330 kV EPL un 110 kV EPL balstu augstums Ķemeru nacionālā parka teritorijā aptuveni 61 metrs. Šādus balstus paredzēts uzstādīt, lai nav jāpaplašina esošā elektropārvades līnijas trase/stiga. Savukārt trases posmā no Slokas līdz Imantai paredzēts uzstādīt trīšķēžu balstus ar 1x330 kV un 2x110 kV EPL. EPL balstu plānotais augstums ir 47 metri.
- 3.3.13.** Ziņojumā norādīts, ka elektropārvades līnijā tiks izmantoti metāla balsti bez atsaitēm. Tos plānots novietot uz dzelzsbetona pamata, bet gruntīs ar vāju nestspēju – uz pāļiem vai speciāliem dzelzsbetona pamatiem (3000x3000x3200 mm); enkurbalstu pamats (1800x1800x3200 mm) un starpbalsts pamats (1200x1200x2700 mm). Katram 330 kV līnijas balstam nepieciešami 4 dzelzsbetona pamati. Balstu nostiprināšanai paredzēts izmantot saliekamus dzelzsbetona pamatus, bet gruntīs ar vāju nestspēju un purvainās vietās paredzēts izmantot pāļus vai speciālus dzelzsbetona pamatus. Ziņojuma papildinājumos norādīts ka normālās gruntīs var izmantot rūpnieciski izgatavotus dzelzsbetona pamatus, bet vājas noturības gruntīs un purvainās vietās iespējams izmantot pāļu pamatus, kā arī var tikt izmantoti arī ieskrūvējami metāla pamati un ieurbti metāla pamati ar betona pildījumu. Kā viens no tehniskajiem risinājumiem, kuru varētu pielietot Ķemeru nacionālā parka teritorijā un tieši sērūdeņraža plūsmas un tai piegulošajā teritorijā (1 km attālumā uz abām pusēm), kur nav pieļaujama esošās trases paplašināšana, var tikt izmantoti saliekamie dzelzsbetona pamati (pamata iebūves dziļums ir aptuveni 2,8 m) vai piemēram, režģoto pāļu metode, vai citas.
- 3.3.14.** Ziņojumā norādīts, ka lauksaimniecības zemēs plānotie ekspluatācijas, remonta, renovācijas un rekonstrukcijas darbi, izņemot avārijas novēršanas vai to seku likvidācijas darbus, tiks plānoti laika posmā, kad tās neaizņem lauksaimniecības kultūras (ārpus aktīvās veģetācijas sezonas, t.i., no novembra līdz februārim).
- 3.3.15.** Ziņojumā norādīts, ka tiek paredzēts, ka, šķērsojot ūdensobjektus, balstus novietos krastos, ievērojot attālumu ne mazāk kā 20m no pamatiem līdz ūdensteces vai ūdenstilpes malai. Ūdenstilpju krastos tiks uzstādīti starpbalsti, starp kuriem pieļaujama maksimālais attālums ir 350 m vai speciālas pārejas balsti (pēc projektētāju sniegtās informācijas pieļaujama maksimālais attālums ir līdz pat 600 m). Šāds tehniskais risinājums nodrošinās to, ka balsti atradīsies pietiekošā attālumā no ūdenstilpes vai ūdensteces. Lielākajai daļai šķērsojamo ūdens objektu tas nodrošinātu arī to, ka vasaras - rudens plūdu vai pavasara palu laikā balsti neapplūst, kā arī garantēs to, ka balstu un elektropārvades līnijas būvniecība neietekmēs ūdensteču un tilpju ekosistēmu un neatradīsies to aizsargjoslās. Ziņojumā norādīts, ka nebūs nepieciešamība izbūvēt balstus ūdensteces vai ūdenstilpes gultnē.
- 3.3.16.** Elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijas darbus plānots pabeigt 2018.gadā.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- Akciju sabiedrības "Latvenergo" 2011.gada 22.februāra Iesniegums Nr.01VL00-17/1489 par elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma projektu - 17 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 1.marta lēmums Nr.70 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai - 3 lapas.
- Akciju sabiedrības "Latvenergo" 2011.gada 16.maija vēstule Nr.01VL00-17/3698, ar kuru ir iesniegti sākotnējo sabiedrisko apspriežu protokoli un tiem pievienotie materiāli, kā arī pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējumam - 35 lapas.
- Tukuma novada domes 2011.gada 15.aprīļa vēstule Nr.6-15/1298 saistībā ar paredzēto darbību - 2 lapas.
- Engures novada domes 2011.gada 19.aprīļa vēstule Nr.3-12/202 saistībā ar paredzēto darbību - 4 lapas.
- Biroja 2011.gada 26.aprīļa vēstule Nr.3-01/519, ar kuru Tukuma un Engures novadu domju vēstules nosūtītas AS "Latvenergo" - 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 4.jūlija Programma ietekmes uz vidi novērtējumam elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma Tume - Rīga (Imanta) rekonstrukcijai - 10 lapas.
- AS "Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 13.jūlija vēstule Nr.200700-04-1031 - 1 lapa.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 31.jūlijā Babītes novada pašvaldībā protokols - 4 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 31.jūlijā Rīgā, AS "Latvijas elektriskie tīkli", protokols - 3 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 1.augustā Tukuma novada domē protokols - 4 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 1.augustā Engures novada Smārdes pagastā protokols - 3 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 2.augustā Jelgavas novada Kalnciema pagasta pārvaldē protokols - 3 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2012.gada 2.augustā Tukuma novada Slampes pagastā protokols - 5 lapas.
- R.Krastiņa 2012.gada 6.augusta vēstule, ar kuru iesniegts 2012.gada 2.augusta 131 Tukuma novada iedzīvotāja parakstīts iesniegums saistībā ar paredzēto darbību - 10 lapas.
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2012.gada 10.augusta vēstule Nr.DA-12-1200-nd saistībā ar plānoto darbību - 1 lapa.
- Tukuma novada domes 2012.gada 8.augusta vēstule Nr.6-15/4557/2706 saistībā ar paredzēto darbību - 2 lapas.
- Tukuma novada domes Slampes un Džūkstes pagastu pārvaldes 2012.gada 10.augusta vēstule Nr.SD/1-13/12/264 saistībā ar paredzēto darbību - 10 lapas.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2012.gada 13.augusta vēstule Nr.4.9/24/2012-N par izvērtējamo ziņojumu - 3 lapas.
- Valsts vides dienesta Ventpils reģionālās vides pārvaldes 2012.gada 20.augusta vēstule Nr.9.5.-31/339 par izvērtējamo ziņojumu - 1 lapa.
- 2012.gada 19.oktobrī Birojā iesniegtais elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma Tume - Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanas līdz 330 kV vai esošās 110

- kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums ar pielikumiem, 1 sējums, 240 lapas.
- Elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanas līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums, 1 sējums, 22 lapas.
  - Biroja 2012.gada 1.novembra vēstule Nr.3-01/1406 par iesniegto Ziņojumu - 3 lapas.
  - 2012.gada 12.novembra Babītes novada Salas pagasta 244 Gātciena iedzīvotāju parakstīts iesniegums saistībā ar plānoto darbību - 32 lapas.
  - SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2012.gada 23.novembra vēstule, ar kuru birojā iesniegts Jūrmalas pilsētas Būvvaldē 2012.gada 20.novembrī notikušās ziņojuma sabiedriskās apspriedes sanāksmes protokols - 15 lapas.
  - Biroja 2012.gada 30.novembra lēmums Nr.3-01/1497 - 11 lapas.
  - 2012.gada 6.decembra Birojā iesniegtais 385 iedzīvotāju parakstīts iesniegums saistībā ar Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Jūrmalā - 27 lapas.
  - V.Daļeckas 2012.gada 7.decembra iesniegums - 2 lapas.
  - Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2013.gada 4.janvārī Babītes novada Salas pagasta Spuņciemā protokols - 26 lapas.
  - Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2013.gada 8.janvārī Kalnciema kultūras namā protokols - 5 lapas.
  - Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2013.gada 8.janvārī Tukuma novada domē protokols - 14 lapas.
  - elektroniskā vēstule saistībā ar plānoto darbību - 4 lapas.
  - I.Riņķes 2013.gada 5.janvāra elektroniska vēstule (adresēta arī LET) - 2 lapas.
  - J.Mackeviča 2013.gada 7.janvāra elektroniska vēstule - 1 lapa.
  - G. un L.Sūnu 2013.gada 7.janvāra vēstule - 1 lapa.
  - G.Ļedaškovskas 2013.gada 7.janvāra vēstule - 1 lapa.
  - A.Franča 2013.gada 9.janvāra vēstule – 1 lapa.
  - R.Krastiņa 2013.gada 9.janvāra ar 268 parakstiem iesniegums un 2013.gada 11.janvāra vēstule - 21 lapa.
  - L.Bārdas 2013.gada 10.janvāra elektroniska vēstule - 1 lapa.
  - E. Kances 2013.gada 11.janvāra vēstule Nr.1.001/2013 un 2013.gada 18.janvāra.
  - SIA “Meldres” 2013.gada 11.janvāra vēstule Nr.N/111/13/2 - 7 lapas.
  - D.Kamuškova 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
  - A.Koteļņikovas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
  - D.Meirānes 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 4 lapas.
  - L.Cibas 2013.gada 12.janvāra iesniegums – 7 lapas.
  - G.Grubbes 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
  - M.Sparks un vēl 46 iedzīvotāju parakstīts 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 5 lapas.
  - R.Bērziņa 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 4 lapas.
  - E.K.Sparka 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 4 lapas.
  - I.Jaranes 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 4 lapas.
  - L.Lagūnas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
  - A.Kaidalova 2013.gada 12.janvāra iesniegums – 7 lapas.
  - J.Serdcevas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 10 lapas.

- J.Jemeljanova 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- J.Haritoņenko 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- K.Brasliņas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- R.Makarenko 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- J.Ļebedevas 2013.gada 12.janvāra iesniegums – 7 lapas.
- O.Voroncovas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- K.Klaviera 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- S.Ozoliņas 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- R.Bušinska 2013.gada 12.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- G.Plivnas un vēl 57 iedzīvotāju parakstīts 2013.gada 13.janvāra iesniegums - 8 lapas.
- I.Vizbuļa 2013.gada 14.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- I.Kravčukas 2013.gada 14.janvāra vēstule - 1 lapa.
- S.Ozolas 2013.gada 14.janvāra vēstule - 1 lapa.
- J.Anančenko 2013.gada 14.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- E.Pogas 2013.gada 14.janvāra iesniegums - 7 lapas.
- SIA “LEVEL 2000” 2013.gada 14.janvāra vēstule – 1 lapa.
- E.Melderis 2013.gada 14.janvāra vēstule – 1 lapa.
- Jelgavas novada pašvaldības 2013.gada 15.janvāra vēstule Nr.3-14.2/13/90 - 1 lapa.
- I. un A.Budes 2013.gada 15.janvāra iesniegums – 5 lapas.
- I.Krieviņas 2013.gada 15.janvāra vēstule – 2 lapas.
- D.Blaumanes 2013.gada 15.janvāra iesniegums – 1 lapa.
- S.Poļakas 2013.gada 15.janvāra iesniegums - 2 lapas.
- A.Rožudārzas un vēl 5 ģimenes locekļu 2013.gada 15.janvāra iesniegums – 1 lapa.
- SIA “Bozis” 2013.gada 16.janvāra vēstule - 1 lapa.
- G.Teilānes 2013.gada 16.janvāra vēstule - 1 lapa.
- B.Carjova 2013.gada 16.janvāra vēstule – 1 lapa.
- Ē.Teilāna 2013.gada 16.janvāra vēstule - 1 lapa.
- I.Dzenes 2013.gada 16.janvāra elektronisks iesniegums - 2 lapas.
- Jūrmalas pilsētas domes 2013.gada 16.janvāra vēstule Nr.14-1/165 – 2 lapas.
- E. Pāvelsona 2013.gada 16.janvāra vēstule – 1 lapa.
- G.Lāces 2013.gada 17.janvāra iesniegums – 6 lapas.
- M. un K.Petroviču 2013.gada 17.janvāra iesniegums - 6 lapas.
- I.Peimanes un vēl 455 iedzīvotāju parakstīts 2013.gada 17.janvāra iesniegums - 43 lapas.
- E.Baldzēna un vēl 68 iedzīvotāju parakstīts 2013.gada 18.janvāra iesniegums - 2 lapas.
- SIA “Jumpravas pļavas” 2013.gada 18.janvāra iesniegums – 3 lapas.
- R.Rikmaņa 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- R.Šimala 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- SIA “Jūrmalas vilnis” 2013.gada 18.janvāra vēstule Nr.180113/01 – 1 lapa.
- K.Viša 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- O.Goldbergas 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- A.Jakovļeva 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- A.Shaked 2013.gada 18.janvāra vēstule – 1 lapa.
- A.Rūdules – Jansones 2013.gada 18.janvāra iesniegums – 2 lapas.
- V.Kaņepes 2013.gada 18.janvāra iesniegums – 1 lapa.

- G.Teilānes, Ē.Teilāna un B.Carjova 2013.gada 18.janvāra iesniegums - 1 lapa.
- I.Zepa un vēl 4 ģimenes locekļu 2013.gada 19.janvāra vēstule - 3 lapas.
- AK Bondrux Holding Inc 2013.gada 19.janvāra vēstule - 1 lapa.
- A.Jaguckas 2013.gada 21.janvāra elektroniska vēstule - 1 lapa.
- L.Ābolas 2013.gada 21.janvāra iesniegums – 1 lapa.
- U.Kriķa 2013.gada 22.janvāra vēstule – 8 lapas.
- N.Aļperšteinas 2013.gada 22.janvāra vēstule – 1 lapa.
- V.Stepanova 2013.gada 22.janvāra vēstule – 4 lapas.
- A.Savilovas 2013.gada 22.janvāra vēstule – 4 lapas.
- A.Aļperšteina 2013.gada 22.janvāra vēstule – 1 lapa.
- L.Būmanes – Volbergas 2013.gada 29.janvāra vēstule – 1 lapa.
- G.Būmaņa 2013.gada 29.janvāra vēstule – 1 lapa.
- Tukuma novada domes 2013.gada 4.februāra vēstule Nr.6-17.4/7581/191/403 ar pielikumiem – 20 lapas.
- Biroja 2013.gada 4.februāra vēstule Nr.3-01/243, ar kuru AS “Latvijas elektriskie tīkli” tika informēti par Birojā saņemtajām vēstulēm un vēstules tika nosūtītas AS “Latvijas elektriskie tīkli” - 3 lapas.
- SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2013.gada 5.aprīļa vēstule, ar kuru Birojā iesniegta aktualizētā Ziņojuma versija, ziņojuma 2 sējumi – 2 lapas.
- Aktualizētais ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai un tās sprieguma palielināšanai līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijai un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūvei, 1.sējums – 129 lapas.
- Aktualizētā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma Pielikumi, 1.sējums - 211 lapas.
- I.Budes un A. Budes 2013.gada 18.aprīļa iesniegums - 3lapas.
- Ingas Peimanis un vēl 501 iedzīvotāja 2013.gada 19.aprīļa iesniegums – 45 lapas.
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2013.gada 20.maija vēstule Nr.4.9/23/2013-N-E - 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2013.gada 5.jūnija vēstule Nr.3-01/711 par atzinuma sniegšanas termiņa pagarinājumu - 1 lapa.
- Biroja 2013.gada 11.jūnija vēstule Nr.3-01/730, ar kuru tiek pieprasīta papildus informācija Ziņojumam un nosūtītas iedzīvotāju saņemtās vēstules – 2 lapaspuses.
- SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2013.gada 3.jūlija vēstule, ar kuru Birojā iesniegti papildinājumi un labojumi aktualizētajai Ziņojuma versijai - 32 lapas.
- Vides aizsardzības kluba 2013.gada 23.jūlija vēstule Nr.2.7-004 par aktualizētā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma Papildinājumiem - 2 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1.** Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informatīvie materiāli par plānoto elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukciju bija pieejami: AS “Latvenergo” mājaslapā www.latvenergo.lv; attiecīgajās pašvaldībās un pagastu administrācijās; Valsts vides dienesta Ventspils reģionālajā vides pārvaldē, Dārzu ielā 2, Ventspilī; Valsts vides dienesta

- Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē, Kazarmes ielā 17a, Jelgavā; Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē, Rūpniecības ielā 23, Rīgā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā.
- 5.1.2.** Paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu Ierosinātājs publicēja laikraksta “Diena” 2011.gada 22.marta numurā, kā arī laikrakstu “Neatkarīgās Tukuma Ziņas”, “Rīgas Aprīņa Avīze” un “Zemgales Ziņas” 2011.gada 22.marta numuros un laikraksta “Zemgale” 2011.gada 5.aprīļa numurā.
- 5.1.3.** Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika: 2011.gada 11.aprīlī Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijā, E.Smiļģa ielā 46, Rīgā; 2011.gada 12.aprīlī Skultes sākumskolā, Skultes ielā 25, Skultē, Mārupes novadā; 2011.gada 13.aprīlī Kalnciema Kultūras namā, Jelgavas ielā 15, Kalnciemā, un Tukuma novada domē, Talsu ielā 4, Tukumā; 2011.gada 14.aprīlī Babītes novada pašvaldībā, Centra ielā 4, Piņķi; 2011.gada 18.aprīlī Smārdes pagasta “Pagastmājā”, Engures novadā; 2011.gada 19.aprīlī Jaunbērzes Kultūras namā, Ceriņu ielā 2, Jaunbērzē, Dobeles novadā:
- 5.1.3.1.** Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcijā piedalījās 3 AS “Latvenergo” institūciju pārstāvji un 6 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Kāds sanāksmes dalībnieks jautāja, kas ir Baltijas reģiona elektroenerģijas tirgus paplašināšana; citi interesējās, kāpēc nebūvē kabeļu līnijas, kā tiks informēti zemes īpašnieki par aizsargjoslas paplašināšanu, kādam nolūkam varēs izmantot zemi aizsargjoslā, vai trases izvietojums tiks saskaņots ar VAS “Latvijas valsts ceļi”, vai Eiropas finansējumu nevar izmantot citiem valstiski svarīgiem mērķiem, kad varētu sākties būvniecība, kā varētu mainīties elektromagnētiskais lauks un kāda ir tā ietekme uz iedzīvotājiem, kā tas ietekmē dzīvniekus un augus, vai 330 kV līniju būvēs no jauna blakus esošajai 110 kV līnijai, vai 330 kV līnijas balsti tiks likti veco 110 kV līnijas balstu vietā. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka kabelis pilsētā varētu būt, bet ne citur, jo tas ļoti sadārdzina projektu, bojājumu novēršana kabeļu līnijā ir ievērojami ilgāka un sarežģītāka, to kalpošanas laiks ir īsāks, arī kabeļu līnijai ir aizsargjosla un tajā nav atļauta nekāda saimnieciska darbība; ar katru zemes īpašnieku tiek slēgta vienošanās, kurā tiek atrunāti nosacījumi un kompensāciju lielumi; tā kā balsti būs augsti, zemi zem elektrolīnijas varēs izmantot mazdārziņiem un lauksaimniecībā; tiks panākta vienošanās par trases izvietojumu ar Satiksmes ministriju un VAS “Latvijas valsts ceļi”; Eiropas finansējums ir īpašs mērķa finansējums un citiem mērķiem to izmantot nevar; būvniecība plānota aptuveni 2015. līdz 2018.gadā; elektromagnētiskais lauks esošajā 330 kV elektrolīnijām ir 10 reīžu mazāks par Eiropas Savienības rekomendēto, lauka ietekme jau ir pētīta projekta 1. un 2.posma IVN ietvaros, ar rezultātiem var iepazīties AS “Latvenergo” mājaslapā; pētījumi rāda, ka elektromagnētiskais lauks ir tik neliels, ka neietekmē dzīvniekus un augu valsti, jo elektrolīnijas balsti ir pietiekami augsti, lai mazinātu lauka iedarbību; tiks būvēta jauna 330 kV līnija maksimāli izmantojot esošo 110 kV līnijas trasi, uzstādot jaunus, augstākus balstus, starp kuriem attālums būs lielāks, vienā balsta pusē būs 330 kV līnija, otrā 110 kV līnija; kur iespējams, balstus izvietot tā, lai pēc iespējas mazāk skartu īpašumus, jauno līniju iecerēts izvietot jau esošajā līnijas trasē.

- 5.1.3.2. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Mārupes novada Skultes sākumskolā piedalījās AS “Latvenergo” institūciju 3 pārstāvji un 6 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Sanāksmes dalībnieki jautāja, kāpēc jābūvē gaisvadi, ja kabeļu līnijām ir daudz mazāka aizsargjosla un mazāk īpašumu tiek skarti; vai Kurzemes pusē jau nav 330 kV līnijas; vai 1.un 2.posma skartie zemes īpašnieki piekrīt izmaiņām; kādi meži pārsvarā tiek skarti; vai ar lidostu līnija ir saskaņota; kāds ir VAS “Latvijas valsts ceļi” un VAS “Latvijas dzelzceļš” viedoklis; vai nepieciešama papildus meža izciršana un kas to veiks; kā rīkosies, ja īpašnieks nepiekrītīs mežā palielināt aizsargjoslu; kad tiks noskaidrots īpašnieku viedoklis; kā varēs izmantot zemi aizsargjoslās; vai jaunie 330 kV līnijas balsti tiks likti veco vietā, cik tie būs augsti, cik lielu teritoriju aizņems; no kāda materiāla būs vadi; vai vēl joprojām ir interese par jaunu VES parku būvniecību. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka kabelis pilsētā varētu būt, bet ne citur, jo tas ļoti sadārdzina projektu, bojājumu novēršana kabeļu līnijā ir ievērojami ilgāka un sarežģītāka, to kalpošanas laiks ir īsāks, arī kabeļu līnijai ir aizsargjosla un tajā nav atļauta nekāda saimnieciska darbība; ja tiks realizēta 2A alternatīva, kabelis tiks izbūvēts no lidostas “Rīga” līdz apakšstacijai “Imanta”; patlaban Grobiņas - Ventspils – Dundagas – tumes posmā ir tikai 110 kV elektropārvades līnijas; sarunas ar īpašniekiem ir smags un darbietilpīgs process, bet patlaban 1.posmam ir noslēgtas vienošanās ar ~ 68% īpašnieku; pārsvarā tiks skarti AS “Rīgas meži” un AS “Latvijas valsts meži” valdījumā esošie meži; ar lidostu plānotā darbība principā ir saskaņota un tā tiks saskaņota arī ar VAS “Latvijas valsts ceļi” un VAS “Latvijas dzelzceļš”; ar mežu īpašniekiem tiks panākta vienošanās, un mežu varēs cirst pats īpašnieks vai AS “Latvenergo” darbuzņēmējs, koki un zeme paliks īpašniekam; jaunās trases izbūve notiks esošās līnijas trasē, balsti būs izvietoti retāk un zemi varēs izmantot atļautajam mērķim; sarunas tiks veiktas ar katru īpašnieku un uzzināts viņu viedoklis; zemi aizsargjoslās var izmantot mazdārziņiem un lauksaimniecībai, iznomāt medniekiem; balsti tiks likti tā, lai iespējami mazāk apgrūtinātu īpašumus, tie būs ` 43 m augsti un izvietoti retāk; ar esošajām 110 kV jaudām nepietiek VES staciju parku darbības nodrošināšanai.
- 5.1.3.3. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Kalnciema Kultūras namā piedalījās AS “Latvenergo” institūciju 3 pārstāvji un 6 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Sanāksmes dalībnieki jautāja, vai jaunā EPL netraucēs Kalnciema pļavās dzīvojošos aļņus un stārķus; vai iedzīvotājiem būs iespējams pieslēgties optiskajam kabelim; kāds labums no līnijas būs Jelgavas novadam un pagastiem; vai būs iespējams pieslēgt VES; vai jaunā EPL netraucēs kapsētas paplašināšanai Tīreļos un jaunajam mobilo sakaru tornim; vai jaunā līnija jau tagad jāiestrādā teritoriālajā plānojumā; vai jauno līniju būvēs blakus esošajai 110 kV līnijai; kad sāks būvēt; kā mainīsies elektromagnētiskais lauks un kāda būs tā ietekme uz iedzīvotājiem; vai aizsargjoslas varētu vēl palielināties; vai zināms KNP viedoklis par 1.alternatīvu; kam vajadzīgs kabelis ar Igauniju; vai “zaļā” enerģija nevar aizstāt gaisvadu līnijas. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka informācija par aļņiem un stārķiem tiks ņemta vērā un risinājumi saskaņoti ar vides institūcijām; optiskais kabelis

būs, bet privātpersona pieslēgties tam nevarēs; jaunas apakšstacijas netiek plānotas, bet, ja radīsies jauni lieli jaudu pieteikumi, ir iespējams būvēt jaunu 110 kV apakšstaciju, 330 kV apakšstacija būs Tumē; VES var pieslēgt likumā noteiktajā kārtībā; kapsētas paplašināšanu Tīreļos nevajadzētu iespaidot, bet projekti savstarpēji jāsakāņo; jaunie digitālie sakari un EPL viens otru neietekmē, problēmas varētu būt ar analogajiem sakaru tīkliem; ja būvē 2A alternatīvu, tad vēlams iestrādāt teritoriālajā plānojumā, jo būs ierobežojumi; esošo apbūvi neskar, bet precīzs trases novietojums būs zināms tikai pēc IVN pabeigšanas; tiks būvēta jauna līnija, bet maksimāli izmantojot esošo 110 kV līnijas trasi; būvniecība plānota no 2015. līdz 2018.gadam; elektriskais un magnētiskais lauks esošajām 330 kV elektrolīnijām ir 10 reizes mazāks par Eiropas Savienības rekomendēto, problēma padziļināti tika pētīta jau 1. un 2.posma IVN; aizsargjosla varētu tikt palielināta, ja ornitologi izvirza putniem nozīmīgās migrācijas vietās vadus izvietot horizontālā plaknē, nevis kā paredzēts – vertikālā; ar ĶNP tiks meklēts labākais pieļaujamais risinājums; izbūvējot savienojumu ar Igauniju, būs iespējams realizēt atvērta elektroenerģijas tirgus iespējas; “zaļās” enerģijas avotiem kā VES nepieciešama jaudu rezervēšana, jo bezvēja vai ļoti stipra vēja gadījumos šie avoti nestrādā, bet enerģija ir nepieciešama, arī “zaļā” enerģija jāpārvada pa vadiem.

- 5.1.3.4. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Tukuma novada domē piedalījās AS “Latvenergo” institūciju 3 pārstāvji un 5 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Sanāksmes dalībnieki jautāja, vai, realizējot projektu, uzlabosies elektroapgādes vienmērīgums; vai nav lietderīgi uzreiz izvēlēties 2. vai 2A variantus un uzlikt 110 kV līniju; kāda ir šīs līnijas drošība; kāpēc 330 kV līniju nevar izbūvēt kā kabeli; varbūt lietderīgāk būvēt jaunu jaudīgu līniju nevis pārbūvēt 110 kV līniju; kā risinās jautājumus ar zemes un meža īpašniekiem; kam varēs izmantot zemi aizsargjoslās; vai 1.variantā jauno 330 kV līniju būvēs no jauna blakus esošajai 110 kV līnijai; ko šī rekonstrukcija dos iedzīvotājiem; vai jaunie 330 kV līnijas balsti tiks likti veco 110 kV līnijas vietās; Tukuma pilsētas un novada pašvaldības vēlētos, lai jaunā EPL apiet Tukuma pilsētu, jo jau ir izdalīti apbūves gabali Tukumā un Tumē; vai iespējams pārvietot esošo 110 kV līniju Milzkalnē, kas iet pāri ezeram - iecienītai atpūtas vietai. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka rekonstruējot 110 kV līniju, uzlabosies tās caurlaides spēja; 110 kV līnijai ir jāpaliek, lai neizjauktu Ķemeru un Jūrmalas apgādi; pārtrūkstot augstsprieguma vadiem, līnija automātiski atslēdzas; kabelis pilsētā varētu būt, bet ne citur, jo tas ļoti sadārdzina projektu, bojājumu novēršana kabeļu līnijā ir ievērojami ilgāka un sarežģītāka, to kalpošanas laiks ir īsāks, arī kabeļu līnijai ir aizsargjosla un tajā nav atļauta nekāda saimnieciska darbība, gaisvadiem kalpošanas ilgums ir ~ 100 gadu, bet kabeļu līnijai līdz 40 gadiem, lielos attālumos līnijas negulda zemē, jo papildus vēl jābūvē apakšstacijas; tuvākos 30 gadus ar rekonstruēto līniju vajadzētu pietikt, nākotnē Kurzemes pusē varētu būt jānodrošina līdz 1200 MW lielas jaudas; ar īpašniekiem slēgs jaunus līgumus, kompensāciju kārtību un apmērus nosaka MK noteikumi; zemi aizsargjoslās var izmantot mazdārziņiem un lauksaimniecībai, taču koki, kas pārsniedz 4 -5 m, tiks izcirsti; principā tiks būvēta jauna līnija, maksimāli izmantojot esošo 110 kV līnijas trasi, tiks uzstādīti jauni augstāki balsti, vienā balsta pusē būs 330 kV līnija, otrā – 110 kV līnija; rekonstrukcijas rezultātā paaugstināsies

elektroapgādes drošums; kur iespējams, balsti tiks likti tā, lai mazāk skartu īpašumus, tie būs augstāki un izvietoti retāk; Tukuma pilsētas un novada pašvaldības ierosinājums tiks izvērtēts, tomēr piedāvātie risinājumi ir iespējami, ja IVN gaitā tiks akceptēta 1.alternatīva – šķērsojot KNP; ja tiks akceptēts variants, kas apiet Tukuma pilsētu, iespējams pārvietot līniju, lai neskartu ezeru Milzkalnē.

5.1.3.5. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Babītes novada pašvaldībā piedalījās AS “Latvenergo” institūciju 4 pārstāvji un 7 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Sanāksmes dalībnieki jautāja, kāpēc jābūvē gaisvadi, vai nevar izbūvēt kabeli; esošā 110 kV līnija paliks vai to demontēs; vai mitrā laikā palielinās elektromagnētiskā lauka ietekme; kāds būs balstu augstums; kas notiks ar kokiem, paplašinot trasi; kā var izmantot zemi aizsargjoslās; vai netiks traucēta TV uztveršana; vai kapsētas var atrasties zem EPL; cik ilgs laiks nepieciešams balstu izbūvei, no kāda materiāla tie būs; kādā stadijā ir savienojuma “Kurzemes loks” 1.posma projekts; vai īpašnieki saņems kompensācijas; vai jaunos balstus liks veco vietā; vai darbu laikā netiks traucēta elektroapgāde. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka kabelis pilsētā varētu būt, bet ne citur, jo tas ļoti sadārdzina projektu, bojājumu novēršana kabeļu līnijā ir ievērojami ilgāka un sarežģītāka, to kalpošanas laiks ir īsāks, arī kabeļu līnijai ir aizsargjosla un tajā nav atļauta nekāda saimnieciska darbība, norādot, ka 110 kV gaisvadu līnijas izmaksas ir 50000 līdz 60000 Ls/km, bet kabeļu līnijai ~ 1 milj. Ls/km; esošās 110 kV līnijas paliks, bet uz jauniem balstiem vienā pusē būs 330 kV līnija, bet otrā pusē 110 kV līnija; mitrums neietekmē elektrisko un magnētisko lauku, mitrā laikā pastiprinās troksnis – koronācijas efekts, taču mērījumi liecina, ka troksnis nepārsniedz pieļaujamos robežlielumus; balsti būs ~ 40 m augsti un retāk izvietoti; jau šobrīd notiek trašu tīrīšana, mežu cērt īpašnieks vai AS “Latvenergo” darbuzņēmējs, koki paliek īpašniekam, zemi var izmantot noteiktajiem mērķiem, bet koku augstums trasē nedrīkst pārsniegt 4 līdz 5 m; digitālai TV nav problēmu, tās var būt analogai apraidei; EPL var šķērsot kapsētas, svarīgi ir piekļūt balstiem, ja tādi ir kapsētas teritorijā; balstu būvniecības ilgums atkarīgs no vietas, klimatiskajiem un grunts apstākļiem, ierobežojumi iespējami lauksaimniecības zemēs veģetācijas laikā; paredzēti balsti no cinkotā metāla, kurus var arī krāsot; savienojuma “Kurzemes loks” 1.posmam ir pabeigta IVN procedūra, saņemts pašvaldību akcepts un turpinās projektēšana un vienošanās slēgšana ar īpašniekiem; kompensāciju lielumu un piešķiršanas mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.603; kur iespējams, balsti tiks likti tā, lai iespējami maz skartu īpašumus, balsti būs augstāki un izvietoti retāk, ja tiks izvēlēta 1.alternatīva, jauno līniju iecerēts izvietot esošās līnijas trasē; elektroapgādes traucējumi ir iespējami, bet traucējumu mazināšana tiks ņemta vērā, organizējot darbus.

5.1.3.6. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Smārdes pagasta “Pagastmājā”, Engures novadā, piedalījās AS “Latvenergo” institūciju 3 pārstāvji un 4 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par plānoto darbību. Sanāksmes dalībnieki jautāja, kad plānota būvniecība; vai gāzesvada būvniecība uz Ventspili ir saskaņota ar “Kurzemes loks”; Tukuma pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu dūņu lauki, kurus paredzēts paplašināt, atrodas EPL

aizsargjoslā, vai ir iespējams apiet šo teritoriju un Tukuma pilsētu, jo jau šobrīd daudzas mājas atrodas ~ 7 m no EPL; vai EPL būvniecību nevar ietekmēt Tukuma lidosta; kāpēc jauno EPL nevar būvēt kā kabeli; vai projektam piešķirto Eiropas finansējumu nevar izmantot citiem mērķiem; kāpēc jāatstāj 110 kV līnija, kas šķērso ĶNP, ja tiks būvēta 330 kV līnija pa jaunu trasi; kā trasi izbūvēs cauri Natura 2000 teritorijām; ko nozīmē “korektīvi varianti”; Smārdē tiek veidots neliels, jauns dendroloģiskais parks netālu no kapsētas, vai jaunā līnija neierobežos parka darbību; ar ko pamatots aizsargjoslas platums pilsētā un laukos; kas notiks, ja kāds īpašnieks nepiekrītīs EPL izvietojumam; kāpēc AS “Latvenergo” neatpērk teritorijas zem līnijām; vai nav iespējams līniju atvirzīt no blīvi apdzīvotām teritorijām pie Milzkalnes un Smārdes; ko nozīmē iesvītrotās vietas jaunajā EPL trasē 2. un 2A variantiem; vai paredzētas kompensācijas Natura 2000 teritorijām; vai iespējams apdzīvotās vietās izbūvēt trasi kabelos; ja īsteno 2. vai 2A variantus, vai tiks demontēta 110 kV līnija, kas šķērso ĶNP; vai ĶNP teritorijā vietām zem vadiem var atstāt krūmus; kad tiks izzināts īpašnieku viedoklis. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem, paskaidrojot, ka būvniecība plānota no 2015. – 2018.gadam; AS “Latvenergo” rīcībā nav informācijas par gāzesvada būvniecību uz Ventspili; par to jau tika runāts sabiedriskajā apspriedē Tukumā, un ir iespējams izskatīt vēl kādu alternatīvu, kas ļautu apiet Tukumu un notekūdeņu attīrīšanas ietaišu teritoriju; ja tiktu izvēlēta 1.alternatīva, nebūtu problēmu apiet Tukumu un ezeru Milzkalnē; jautājums par lidostām tiks risināts un saskaņots ar Civilās aviācijas aģentūru; kabelis pilsētā varētu būt, bet ne citur, jo tas ļoti sadārdzina projektu, bojājumu novēršana kabeļu līnijā ir ievērojami ilgāka un sarežģītāka, to kalpošanas laiks ir īsāks, arī kabeļu līnijai ir aizsargjosla un tajā nav atļauta nekāda saimnieciska darbība, norādot, ka Latvijā nav pieredzes guldīt 330 kV līnijas kabelos un arī Eiropā tik garas līnijas parasti nebūvē kabelos, kabelus parasti izmanto veidojot ievadus un izvadus apakšstacijās; ES finansējums ir paredzēts pārvades elektrotīkla attīstībai; 110 kV līnija jāatstāj jebkurā gadījumā, lai nodrošinātu Ķemeru apakšstacijas barošanu un Jūrmalu, arī šai līnijai nepieciešama rekonstrukcija – balstu un vadu nomaina; tiks meklēts pieņemams tehnisks risinājums, lai pēc iespējas mazāk būtu jāizcērt koki un jāaplašina trase ĶNP, jaunie balsti būs augstāki, koki tos neapdraudēs, nav plānota smagās tehnikas pārvietošanās pa trasi, vadu pārviļķšanai paredzēta īpaša tehnoloģija, darba grafiki tiks pielāgoti vides aizsardzības ierobežojumiem, iespējami arī trases korektīvi varianti; “korektīvi varianti” nozīmē iespēju nobīdīt līniju uz vienu vai otru pusi, visas darbības tiks saskaņotas ar vides aizsardzības institūcijām; darba gaitā izvērtēs, vai līniju nevar pārvietot, lai neskartu jaunā dendroloģiskā parka teritoriju; aizsargjoslas un aprobežojumi noteikti normatīvajos aktos; sarunas ar īpašniekiem notiek atbilstoši MK noteikumos noteiktajai procedūrai; AS “Latvenergo”, kā valsts kapitālsabiedrībai, nav paredzēts iepirkt savā īpašumā zemi; ir iespējamas vēl papildus alternatīvas, apejot blīvi apdzīvotās teritorijas pie Milzkalnes, Smārdes un Tukumā; 2. un 2A variantu trases virzīsies pa pilnīgi jaunu teritoriju, kuras līdz šim nav paredzētas tādām mērķim, tāpēc iezīmēts plašāks trases koridors; kompensācijas Natura 2000 teritorijām naudas izteiksmē nav paredzētas, tikai kompensējošie pasākumi; tik garas līnijas kabelos parasti neliek; 110 kV līnija, kas šķērso ĶNP, ir nepieciešama un paliks, bet tai jānomaina balsti un vadi; zem līnijām var audzēt ogulājus, ābeles, bet tas atkarīgs no vadu augstuma virs

zemes, šis jautājums ir risināms; īpašnieku viedoklis tiks izziņots IVN gaitā un viedoklis tiks ņemts vērā, izstrādājot trases projektu.

5.1.3.7. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Jaunbērzes Kultūras namā piedalījās AS "Latvenergo" institūciju 3 pārstāvji un Jaunbērzes pagasta pārvaldes vadītājs, kurš interesējās, kāpēc EPL nevar būvēt kā kabeli, ko nozīmē iesvītrotās teritorijas kartē, no kāda materiāla būs EPL balsti, kad notiks būvniecība, kā var izmantot zemi aizsargjoslās un kad paredzēts realizēt projektu. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvji sniedza atbildes uz jautājumiem.

5.1.4. Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

- Tukuma novada domes 2011.gada 15.aprīļa vēstuli Nr.6-15/1298, kurā norādīts, ka Tukuma pilsētā esošā 110 kV līnija šķērso salīdzinoši blīvi apbūvētas teritorijas. Zem šīs līnijas Kļavu, Ievu un Kastaņu ielu rajonā pašvaldība bijušajiem 72 zemes īpašniekiem ir ierādījusi līdzvērtīgas zemes. Teritorijai ir izstrādāts detālplānojums un noteiktas jauno zemes vienību robežas un platības. Izbūvējot 330 kV līniju 16 zemes vienībās tiktu liegta iespēja ierīkot dzīvojamo apbūvi. Jaunās 330 kV līnijas aizsargjoslā atrastos 2 daudzdzīvokļu mājas un 15 privātmājas, kā arī zemesgabals Raudas ielā 39A (3,59 ha), kuram ir apstiprināts detālplānojums. Pie Tukuma pilsētas robežas Engures novada Smārdes pagastā Tīles rajonā atrodas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaises, kuru teritoriju šķērso esošā 110 kV līnija. Tā kā ir paredzēta būtiska pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukcija un pārbūve, EPL aizsargjoslas paplašināšana apdraud notekūdeņu attīrīšanas ietaišu attīstības projektu realizāciju. Tukuma novada dome, balstoties uz augšminēto un elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma rekonstrukcijas sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmē pārrunāto, ierosina atteikties no Tukuma pilsētā esošās 110 kV līnijas pārbūves par 330 kV līniju un aicina izskatīt alternatīvu šai līnijai, kas apietu blīvi apbūvēto Tukuma pilsētas teritoriju un kas saīsinātu jaunbūvējamās 330 kV līnijas garumu.
- Engures novada domes 2011.gada 19.aprīļa vēstuli Nr.3-12/202, kurā norādīts, ka divu EPL savietošana uz vieniem balstiem ir ekonomiski izdevīgāka, taču sprieguma palielināšana līdz 330 kV būtiski palielina esošās 110 kV līnijas aizsargjoslu, kas rada problēmas esošās apbūves īpašniekiem, kā arī tiem, kuru teritorijām ir izstrādāti un apstiprināti detālplānojumi zemes sadalīšanai apbūves gabalos ar platību 2400 m². Problemātiskās vietas Smārdes pagastā ir: esošas viensētas "Vārpas" un "Rutki" netālu no valsts autoceļu V1446 Tukums – Milzkalne – Smārde – Slampe un A10 krustojuma; pašvaldības atpūtas parks "Vēju dārzs" Smārdes ciema ziemeļdaļā, viensētas "Mežrozes" un "Legzdiņi", kā arī teritorija starp tām un savrupmāju rajons "Lejaslegzdiņi", kam 2008.gadā apstiprināts detālplānojums; savrupmāju rajons ap viensētu "Skudriņas"; viensēta "Pakalniņi" un īpašums "Lejiņas", kur paredzēta tūristu apmetne, kā arī Slocenei otrā pusē esošie īpašumi; Radziņciemā esošā līnija virzās starp viensētām "Radziņi" un "Rūmiķi" tuvu būvēm, kā arī tuvu mājām "Kronkalni"; Milzkalnes ciemā Putnu ielas savrupmāju apbūve un rekreācijas teritorija ap Milzkalnes dīķi un mazdārziņiem; viensētas "Ceplī", "Laimas" un "Kalna laimas"; viensēta "Pāriņi" un Tukuma novada domes īpašums "Tukuma Tīle", kur atrodas notekūdeņu attīrīšanas ietaises, kuras paredzēts rekonstruēt. Engures novada dome pauž viedokli, ka EPL aizsargjoslas paplašināšana var būtiski kavēt Tukuma notekūdeņu attīrīšanas ietaišu rekonstrukciju, uzsākto vai paredzēto būvniecību EPL aizsargjoslai piegulošajās teritorijās, Smārdes blīvi

apdzīvotajās vietās un ciemos, kā arī radīt zaudējumus īpašniekiem, kuriem pieder nelieli zemesgabali un kurus visā platībā skars 330 kV līnijas aizsargjosla. Engures novada dome pauž viedokli, ka pieņemamākās būtu EPL rekonstrukcijas 2. vai 2A alternatīvas, vai kāda cita, kas nešķērsotu tik daudz blīvi apdzīvotu teritoriju. Ja izvēlas 1.alternatīvu, tad Engures novada domes vēstulē minētajos EPL posmos nepieciešams veidot apvadus dzīvojamām teritorijām vai EPL rekonstrukcijas projekta attīstītājiem jāpiedāvā citi tehniski risinājumi, saglabājot esošās aizsargjoslas platumu. Bez tam, Smārdes pagasta teritorijā atrodas Tukuma lidlauks, līdz ar to plānotā EPL rekonstrukcija jāsaskaņo ar VA "Civilās aviācijas aģentūra".

5.1.5. Pamatojoties uz Ierosinātāja pieteikumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem un ņemot vērā pašvaldību priekšlikumus, Birojs sagatavoja un 2011.gada 4.jūlijā izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma Tume – Rīga (Imanta) rekonstrukcijai.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

5.2.1. Ziņojumu sagatavoja SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment". Paziņojumu par sagatavoto ziņojumu Ierosinātājs publicēja laikraksta "Jelgavas vēstnesis" 2012.gada 12.jūlija numurā, laikrakstu "Neatkarīgās Tukuma Ziņas", "Rīgas Apmiņas Avīze" un "Zemgale" 2012.gada 13.jūlija numuros, ievietoja interneta mājaslapās www.latvenergo.lv un www.let.lv, kā arī informācija bija pieejama pašvaldību mājaslapās. Informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un elektroniskā saite uz sagatavoto ziņojumu tika ievietota arī Biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv.

5.2.2. Ziņojums sabiedrībai bija pieejams interneta mājaslapās www.latvenergo.lv un www.let.lv, Babītes novada pašvaldībā, Piņķi, Centra ielā 4; Rīgas domes pilsētas attīstības departamentā, Rīgā, Amatu ielā 4; Tukuma novada domē, Tukumā, Talsu ielā 4; Tukuma novada Slampes pagasta pakalpojumu centrā "Kultūras pils", Slampē; Engures novada domes "Pagastmāja", Smārdē; Jelgavas novada domē, Jelgavā, Pasta ielā 37; Jelgavas novada Kalnciema pagasta pārvaldē, Kalnciemā, Lielupes ielā 2; Mārupes novada domē, Mārupē, Daugavas ielā 29; Dobeles novada pašvaldības Apmeklētāju pieņemšanas un informācijas centrā, Dobelē, Brīvības ielā 15; Jūrmalas pilsētas domes Apmeklētāju apkalpošanas centrā, Jūrmalā, Jomas ielā 1/5.

5.2.3. Ziņojuma sabiedriskā apspriede klātienē notika: 2012.gada 31.jūlijā Babītes novada pašvaldībā Piņķos un AS "Latvijas elektriskie tīkli", Dārziema ielā 86, Rīgā; 2012.gada 1.augustā Tukuma novada domē Tukumā un Engures novada domes "Pagastmāja" telpās Smārdē; 2012.gada 2.augustā Jelgavas novada Kalnciema pagasta pārvaldē, Kalnciemā un Tukuma novada Slampes pagasta pakalpojumu centrā "Kultūras pils":

5.2.3.1. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Babītes novada pašvaldībā piedalījās AS "Latvijas elektriskie tīkli" un SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāvji un 4 interesenti. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvis sniedza informāciju par projektu "Kurzemes loks", tā realizācijas kārtību un plānotajiem termiņiem. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāve sniedza informāciju par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, par

iespējamajām alternatīvām, vērtētajām ietekmēm, piedāvātajiem ietekmi mazinošajiem pasākumiem. Klātesošie interesējās par būvju augstuma ierobežojumu saistībā ar lidostas tuvumu, jauno Lielupes šķērsojumu, aizrādot, ka tādā gadījumā tiks šķērsotas 2 apdzīvotas vietas – Pavasari un Gātciems; apšaubīja ziņojumā minēto augsto siks pārņu blīvumu, paužot viedokli, ka reizēm, nosakot pārspīlētas dabas aizsardzības prasības, tiek ignorētas cilvēku intereses; jautāja, kāpēc elektrolīniju neliek kabeli; kas notiek, ja vadi nokrīt; kam vajadzīgs projekts “Kurzemes loks”; kas pieņems lēmumu par elektrolīnijas būvi; no kurienes tiek mērīta elektrolīnijas aizsargjosla. AS “Latvijas elektriskie tīkli” un SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāvji atbildēja uz jautājumiem.

5.2.3.2. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāsmē Rīgā, AS “Latvijas elektriskie tīkli”, piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 1 interesents. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis sniedza informāciju par projektu “Kurzemes loks”, tā realizācijas kārtību un plānotajiem termiņiem. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve sniedza informāciju par alternatīvu salīdzinājumu, kumulatīvo ietekmi, ietekmi mazinošiem pasākumiem. Sanāksmes dalībnieks jautāja, kādu enerģijas avotu saražotā elektroenerģija tiks pārvadīta pa jauno EPL; vai Latvijas likumdošanā ir paredzēta aizsardzība pret radiāciju saistībā ar kodolenerģijas izmantošanu un paskaidroja, ka, piemēram, Šveicē notiek referendumu par liela apjoma projektiem. Tika sniegtas atbildes uz interesējošiem jautājumiem.

5.2.3.3. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāsmē Tukuma novada domē piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 8 interesenti. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve sniedza informāciju par iespējamajām alternatīvām, vērtētajām ietekmēm, arī siks pārņiem, putniem, ainavām un kultūrvēsturisko vidi, kā arī vērtēšanas kritērijiem un pasākumiem ietekmes mazināšanai, un norādīja, ka kopumā par labāko atzīstama 1.A alternatīva, bet, realizējot 2. vai 2.A alternatīvas, palielināsies kumulatīvās ietekmes, jo izveidosies jauns lineārs objekts. Savukārt 1.B alternatīvai konstatēta vērā ņemama ietekme uz kultūrvēsturiskiem objektiem un tiktu šķērsoti ES nozīmes biotopi. Visas alternatīvas atbilst valsts un reģiona attīstības mērķiem. Nedaudz lielāks iedzīvotāju atbalsts ir 2.alternatīvai – tās tuvumā ir mazāk apdzīvotu vietu. Tukuma novada domes priekšsēdētājs pauda viedokli, ka nepietiekami ir vērtēta ietekme uz iedzīvotājiem, un interesējās, vai iespējams gaisvadus aizvietot ar pazemes kabeli un kādi aizsargājami biotopi tiktu šķērsoti 1.B alternatīvas gadījumā, un norādīja, ka vispamatotākā būtu 1.B alternatīva. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis paskaidroja, ka pazemes kabelis vairākkārtīgi palielina izmaksas, nepieciešamas kompensējošas iekārtas, jānodrošina lielas jaudas plūsma un atjaunošana var sasniegt 2 mēnešus, kā arī norādīja, ka pasaulē maiņstrāvas kabeļu līnijas garākais posms ir 30 km, tāpēc šāds risinājums konkrētajā gadījumā netika izskatīts, paskaidrojot, ka kabelis paredzēts tikai 2.alternatīvā nelielā posmā, kas šķērso lidostu “Rīga”, kur nav iespējams izbūvēt gaisvadus. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis paskaidroja, ka zemi zem vadiem var izmantot lauksaimniecībai, savukārt SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve piebilda, ka 1.B alternatīva šķērso īpaši aizsargājamus biotopus – kāpu mežs un boreālais mežs, kuru iznīcināšanas gadījumā būtu jāveic kompensējošie pasākumi, kas

prasītu ievērojamus līdzekļus. Citi pašvaldības pārstāvji norādīja, ka 1.A alternatīva šķērso Ozolnieku ciema centru, kur ir sadalīti apbūves gabali un jau ir jaunbūve, kā arī šķērso mobilo sakaru operatora "Bite" sakaru torni, tāpēc nepieciešams risinājums, kas tos apietu, kā arī tika izteikts viedoklis, ka novada dome neatbalstīs 1.A alternatīvu. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāve iebilda, ka sākotnējās sabiedriskās laikā Tukuma novada dome piedāvāja jauno 1.A alternatīvu, bet Engures novada dome – 1.B alternatīvu. Tukuma novada domes pārstāvis atzina, ka 1.A alternatīva tika piedāvāta, lai apietu Tukuma pilsētu, un vienlaikus atzina, ka 1.A alternatīva ir sliktāka par Engures novada piedāvāto 1.B alternatīvu. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvis piebilda, ka 1.B alternatīva finansiāli būtu izdevīgāka. Arī SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāve norādīja, ka iespējams risinājums, lai apietu Ozolnieku ciemu. Tika jautāts par kārtību, kā tiks saskaņoti jautājumi ar zemes īpašniekiem un vai vēl būs sabiedriskā apspriešana, uz ko AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvis atbildēja, ka saskaņošana tiks veikta tehniskā projekta izstrādes laikā, bet papildus sabiedriskā apspriešana nav paredzēta.

- 5.2.3.4. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Engures novada Smārdes pagastā piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 3 interesenti. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāve sniedza informāciju par iespējamajām alternatīvām, norādot, ka izvērtējumā par labāko atzīta 1.A alternatīva, taču pret to iebilda sabiedriskajā apspriešanā Tukumā, jo 1.A alternatīvas trase šķērsotu Ozolnieku ciemu, līdz ar to turpmāk tiks izskatīta iespēja, lai apietu Ozolnieku ciemu. Engures novada domes pārstāvji interesējās, vai ir ņemti vērā iespējamie ierobežojumi saistībā ar Tukuma lidlauku; izteica viedokli, ka 1.B alternatīva būtu pieņemama, ja trase apietu Milzkalnes ciemu, kā arī apšaubīja nozīmīgo biotopu atrašanos 1.B trasē, ņemot vērā šajā teritorijā veikto plašo mežizstrādi; informēja, ka 1.B alternatīva šķērsotu svētvietu "Baznīcas kalns"; interesējās, vai nav iespējams izbūvēt pazemes kabeli; izteica atbalstu 1.A alternatīvai. SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" pārstāve paskaidroja, ka ir saņemts Civilās aviācijas aģentūras atzinums; 1.B alternatīva šķērsotu AS "Latvijas valsts meži" vērtīgu mežu masīvu un Eiropas nozīmes biotopus "kāpu mežs" un "boreālais mežs"; nepieciešamības gadījumā būvdarbu laikā tiks pieaicināts arheoloģijas speciālists. Kāds sanāksmes dalībnieks interesējās par elektropārvades līniju ietekmi uz iedzīvotājiem. Tika paskaidrots, ka Latvijā nav noteikti pieļaujamie robežlielumi, tāpēc tiek izmantoti Eiropas Savienības ieteikumi, kurus ir noteikusi Veselības ministrija. Atbilstoši tiem ietekmes nav arī tieši zem 110 un 330 kV elektropārvades līnijām. Iespējamās ietekmes saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas ieteikumiem iespējams mazināt, paaugstinot elektropārvades līnijas vadus līdz 9 m no zemes. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvis paskaidroja, ka pazemes kabelis vairākkārtīgi palielina izmaksas, nepieciešamas kompensējošas iekārtas, jānodrošina lielas jaudas plūsma un atjaunošana var sasniegt 2 mēnešus, kā arī norādīja, ka pasaulē maiņstrāvas kabeļu līnijas garākais posms ir 30 km, tāpēc šāds risinājums konkrētajā gadījumā netika izskatīts, paskaidrojot, ka kabelis paredzēts tikai 2.alternatīvā nelielā posmā, kas šķērso lidostu "Rīga", kur nav iespējams izbūvēt gaisvadus.

- 5.2.3.5. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Jelgavas novada Kalnciema pagasta pārvaldē piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 6 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis informēja, ka Kalnciema pagasta teritoriju šķērso viena no trases alternatīvām un, ja to realizēs, vienosies ar zemes īpašniekiem par konkrēto trases izvietojumu un vienreizējām kompensācijām. Pašvaldībai būtu jāņem vērā iespējamā trases vieta un nevajadzētu tur plānot infrastruktūru. Viens no sanāksmes dalībniekiem interesējās, vai pēc projekta realizācijas varēs attīstīties apkārtējās teritorijas un kā tas varētu ietekmēt AES realizāciju Lietuvā, vai tiks būvēti gaisvadi un cik liels ir ES līdzfinansējums, cik daudz varētu tikt skartas lauksaimniecības zemes, kāda varētu būt elektrolīnijas ietekme uz veselību un elektronisko aparatūru, vai nav sūdzību par saslīmšanu no esošo elektrolīniju tuvumā dzīvojošajiem, un komentēja, ka elektromagnētiskā lauka fons atkarīgs no jaudām, kas tiek pārvadītas, un interesējās par sanitārajiem standartiem elektriskajam laukam. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji paskaidroja, ka projekts vairāk attiecas uz lielām pilsētām un saistīts ar Lietuvas – Zviedrijas starpsavienojumu, kā arī ES iecerēm samazināt CO2 izmešus; augstsprieguma kabeļa izvietošana esot ļoti dārga, kā arī grūtāk novēršami bojājumi; ES līdzfinansējums ir 50%; trases tuvumā nav ierobežojumu lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī sniedza skaidrojumu par elektromagnētisko lauku un paskaidroja, ka Pasaules Veselības organizācija atzinusi, ka nav iegūti pierādījumi par nelabvēlīgām ietekmēm, ja tiek ievērotas elektromagnētiskā lauka ietekmes atļautās devas robežas; aprēķini tika veikti maksimālai strāvai, bet vidēji tā būs 5 reizes zemāka; Latvijā nav standarta elektriskajam laukam un pašvaldība varētu noteikt, kur veikt monitoringa mērījumus.
- 5.2.3.6. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Tukuma novada Slampes pagastā piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 39 interesenti. Slampes pagasta pārvaldes vadītājs sniedza informāciju par projekta nozīmīgumu un to, cik un kā tas varētu ietekmēt Slampes pagastu. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis iepazīstināja ar projektu “Kurzemes loks” kopumā un kompensācijām. Klātesošie jautāja, cik bieži tiek maksātas kompensācijas; kā līnija šķērsos Ozolnieku ciemu. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvji paskaidroja, ka kompensācija ir vienreizēja; 1.A alternatīvu, kas šķērsos Slampes pagastu, piedāvāja Tukuma novada dome (Slampes pagasta pārvaldes vadītājs paskaidroja, ka patlaban Tukuma novada dome šo variantu jau ir noraidījusi). SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve sniedza informāciju par IVN procedūru, paskaidroja, ka trases nav strikti iezīmētas un vēl var mainīt; sniedza informāciju par alternatīvām, šķērsojamām pašvaldībām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, norādot, ka 1.A alternatīva no dabas vērtību viedokļa ir vispieņemamākā un ka tiks meklētas iespējas apiet Ozolnieku ciemu. Sanāksmes dalībnieki puda viedokli, ka ziņojumā ir vērtēta ietekme uz dabu, bet ne cilvēku; vērtējuma kritērijos pārsvarā ir NATURA 2000 un dabas vērtības, bet ne ietekme uz cilvēku; tiek piedāvātas 3 trases, kuras nevienam neder; jautāja, kāpēc trase nav ievilkta, kur nav apdzīvotu vietu; vai iedzīvotāju viedokli vispār ņem vērā. Sanāksmes dalībnieki bija pret piedāvāto 1.A alternatīvu un interesējās, kad tiks pieņemts gala lēmums par projekta realizāciju. Kāds sanāksmes dalībnieks lūdza fiksēt protokolā, ka sanāksmes dalībnieki ir pret 1.A alternatīvu, ka novērtējumā nav

ietverts cilvēka dzīves vides faktors; norādīja, ka elektrolīnija iet 50 m no mājām. Izvērtās diskusija par gaisvadu līnijas ietekmi uz lidlauku. Sanāksmes dalībnieki interesējās, kāpēc citās sanāksmēs iebilda pret 1.B variantu. Tika paskaidrots, ka Smārdes pagastā vēlējās mainīt Milzkalnes šķērsojuma risinājumu 1. vai 1.B alternatīvas realizācijai, un labāk patika 1.A alternatīva, kas ir tālāk no viņu teritorijas.

5.2.4. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

- R.Krastiņa 2012.gada 6.augusta vēstuli, ar kuru tika iesniegts 2012.gada 2.augusta 131 Tukuma novada iedzīvotāja parakstīts iesniegums, kurā kategoriski iebilsts pret plānoto jaunās 330 kV trases 1.A alternatīvu un aicināts elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma realizācijai izmantot esošās trases.
- Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2012.gada 10.augusta vēstuli Nr.DA-12-1200-nd, kurā norādīts, ka ziņojums izstrādāts labā kvalitātē un ziņojuma pilnveidošanai ieteikts sniegt detalizētu kultūrvēstures objektu tabulu un precizēt zemes īpašumu aprobežojumus, kas saistīti ar elektropārvades līniju platuma izmaiņām.
- Tukuma novada domes 2012.gada 8.augusta vēstuli Nr.6-15/4557/2706, kurā norādīts, ka, ņemot vērā novada iedzīvotāju intereses un esošo 110 kV līnijas atrašanās vietu, Tukuma novada dome atbalsta tikai 1.B alternatīvu, kas paredz galvenokārt pārbūvēt esošo 110 kV līniju par 330 kV līniju, tādējādi nepalielinot esošās aizsargjoslas un neuzliekot jaunus apgrūtinājumus. Vēstulē norādīts, ka jaunās 330 kV līnijas atrašanās vietu jāizvieto ne tuvāk kā 100 m no esošajām dzīvojamām mājām, kā arī lūgts demontēt esošo 110 kV līniju, kas iet caur blīvi apdzīvotām Tukuma pilsētas teritorijām, un to izvietot uz vieniem balstiem ar jauno 330 kV līniju. Pēc 330 kV līnijas izbūves Tukuma novada pašvaldība lūdz nodrošināt monitoringu elektromagnētiskajiem mērījumiem.
- Tukuma novada domes Slampes un Džūkstes pagastu pārvaldes (Pārvalde) 2012.gada 10.augusta vēstuli Nr.SD/1-13/12/264, kurā norādīts, ka, uzklusot Slampes pagasta iedzīvotāju viedokli, Pārvalde iebilst pret piedāvāto no jauna izbūvējamās 330 kV elektropārvades līnijas 1.A alternatīvas variantu, jo tā virzās caur Slampes pagasta Ozolnieku ciema apbūves zemēm, traucē daudzu īpašnieku saimniecisko darbību, pazemina īpašumu vērtību un ilglaicīgā periodā var radīt negatīvu ietekmi uz elektropārvades līnijas tiešā tuvumā dzīvojošo veselību. Vēstulei ir pievienots 2012.gada 2.augusta 131 Tukuma novada iedzīvotāja parakstīts iesniegums, kurā kategoriski iebilsts pret plānoto jaunās 330 kV trases 1.A alternatīvu. Pārvalde iesaka realizēt 1.B alternatīvu, pēc iespējas izmantojot jau esošās elektropārvades līnijas trasi.
- Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) 2012.gada 13.augusta vēstuli Nr.4.9/24/2012-N, kurā norādītas ziņojuma neprecizitātes un kļūdas ziņojuma tekstā. Kopumā DAP uzskata, ka ziņojums ir kvalitatīvi izstrādāts un, novēršot neprecizitātes, ir akceptējams un uzskatāms par atbilstošu noteiktajiem mērķiem. DAP izsaka atbalstu 1.A alternatīvai, kas saistīta ar mazākiem iespējamiem riskiem īpaši aizsargājamām sugām, biotopiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un ainavai. 1.A alternatīvas izvēle, neveidojot plašāku trasi Ķemeru nacionālā parka teritorijā, novērstu būtisku īpaši aizsargājamo meža biotopu platību samazināšanu trases paplašināšanas gadījumā. DAP uzskata, ka arī šī alternatīva ir saistīta ar augstu risku dabas vērtībām, tāpēc jāparedz atbilstoša, biotopiem un sugām iespējami draudzīga trases apsaimniekošana ekspluatācijas

laikā un trases marķēšana visā Ķemeru nacionālā parka teritorijā putnu sadursmju riska mazināšanai.

- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (VRVP) 2012.gada 20.augusta vēstuli Nr.9.5.-31/339, kurā norādīts, ka VRVP pozitīvi vērtē ziņojumā sniegto informāciju, vienlaikus iesakot sniegt detalizētāku informāciju par piebraukšanas iespējām plānotās darbības vietām, izvērtēt lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņas nepieciešamību, apzināt teritorijas, kurās būtu iespējams izveidot ražošanas bāzes un ar tām saistīto infrastruktūru.

5.2.5. Pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas tajā tika veiktas korekcijas un 2012.gada 19.oktobrī to iesniedza Birojā izvērtēšanai. Ierosinātais ievietoja paziņojumu interneta mājaslapā www.latvenergo.lv un www.let.lv. Informācija par iesniegto Ziņojumu un elektroniskā saite uz sagatavoto papildināto Ziņojumu tika ievietota Biroja interneta mājaslapā www.vpvb.gov.lv, kā arī Jūrmalas pilsētas domes, Rīgas pilsētas domes, Jelgavas novada, Dobeles novada, Mārupes novada, Tukuma novada un Babītes novada interneta mājaslapās.

5.2.6. Vērtējot Birojā 2012.gada 19.oktobrī iesniegto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, Birojs konstatēja, ka paredzētā darbība nepārprotami attiecas arī uz Jūrmalas pilsētas administratīvo teritoriju. Atbilstoši Ziņojuma izstrādātāja elektroniskā sarakstē sniegtajam paskaidrojumam, paziņojums atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.83 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.83) 28.3.punkta prasībām ir publicēts laikrakstā “Rīgas aprīņa avīze”, kurš tiek izplatīts arī Jūrmalas pilsētā un kurā atspoguļojot aktualitātes šajā pilsētā. Izvērtējot minēto izstrādātāja paskaidrojumu, Birojs uzskatīja to par nepamatotu. Saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (3) daļu, Birojs 2012.gada 1.novembrī nosūtīja SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” vēstuli Nr.3-01/1406, kurā lūdza novērst konstatēto trūkumu, nodrošinot atbilstošu publikāciju, kā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmi Jūrmalas pilsētas pašvaldībā.

5.2.7. Jūrmalas pašvaldības informācijas biļetena 2012.gada 8.novembra numurā tika publicēts paziņojumu par sagatavoto Ziņojumu un tā sabiedriskās apspriešanas sanāksmi 2012.gada 20.novembrī Jūrmalas pašvaldības Būvvaldes zālē. Paziņojumu ievietoja interneta mājaslapā www.latvenergo.lv un www.let.lv, kā arī informācija bija pieejama Jūrmalas pašvaldības mājaslapās. Informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un elektroniskā saite uz sagatavoto ziņojumu tika ievietota arī Biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv.

5.2.8. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Jūrmalas pašvaldības Būvvaldē piedalījās ieinteresēto institūciju pārstāvji un 10 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis iepazīstināja ar projektu “Kurzemes loks” kopumā. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve sniedza informāciju par IVN procedūru, izvērtētajām alternatīvām, raksturoja elektropārvades posmus, kas šķērso Jūrmalas teritoriju, sniedza informāciju par iespējamajām ietekmēm, raksturoja paliekošās ietekmes, kritērijus alternatīvu izvērtējumam un alternatīvu salīdzinājumu, norādot, ka vismazākā negatīvā ietekme ir 1.alternatīvas variantiem, bet 2.alternatīvas gadījumā 110 kV līnija saglabātos. Kāds sanāksmes dalībnieks vērsa uzmanību uz procedūras pārkāpumiem, jo par

sabiedrisko apspriešanu netika informēti Jūrmalas iedzīvotāji, un norādīja, ka Gātcieņā elektropārvades līnija iezīmēta pāri dzīvojamām mājām, nav pievērsta uzmanība putnu ligzdošanas kolonijai Jāņa ragā; informēja, ka Gātcieņā, Spuņciemā un Branķciemā ir izveidotas iedzīvotāju grupas un tiek vākti paraksti pret elektrolīniju; norādīja, ka teritorijas, caur kurām virzās elektropārvades līnija ir apdzīvotas, ka apdzīvotās vietās šādām elektrolīnijām jāiet kabeli. Jūrmalas pilsētas domes pārstāve pievienojas viedoklim, ka, lai arī patlaban nav pierādījumu ietekmei uz veselību un to raksturo kā “masu psihozi”, jautāja, ko apzīmē ar šo jēdzienu, cik līdzekļu vajadzēs, lai to ārstētu. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” pārstāve paskaidroja, ka patlaban IVN procedūra ir apturēta, visiem skarto īpašumu īpašniekiem tiks izsūtītas vēstules, kā arī norādīja, ka pētījumus par putniem ir veicis Latvijas ornitoloģijas biedrības sertificēts eksperts – ornitologs, un informēja, ka IVN ziņojumā ir iekļauta informācija par Eiropā veiktajiem pētījumiem, kādām putnu sugām kaitē elektrolīnijas; ka Ziņojuma sagatavošanā bija pieaicināts elektromagnētiskā lauka eksperts. Sanāksmes dalībnieki uzsāka diskusiju par to, kāpēc netiek izskatīta kabeļa būvniecības iespēja. Elektromagnētiskā lauka eksperts informēja klātesošos par esošajiem pētījumiem un normatīviem, par elektriskā un magnētiskā lauka un jonizējošā starojuma atšķirībām, kā arī informēja, ka 2010.gada ES un Nejonizējošā starojuma aizsardzības starptautiskās komisijas ieteikumi par references līmeņiem ir balstīti uz apstiprinātiem zinātniskiem pētījumiem. Eksperts sniedza informāciju par to, kāds būtu elektromagnētiskais lauks, ja izbūvētu kabeli, un skaidroja, ka atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas apkopotajai informācijai nav pierādāmu cēloņsakarību starp elektromagnētisko lauku un veselības problēmām. Kāds sanāksmes dalībnieks apšaubīja visu eksperta sniegto informāciju, paužot uzskatu, ka eksperta teiktais ir pretrunā ar Anglijā veiktajiem pētījumiem. Sanāksmē izvērsās diskusija par elektrolīnijas ietekmi uz īpašuma vērtību, kā aprēķinās kompensācijas. Sanāksmes dalībnieki vērsa uzmanību uz to, ka arī koriģētais elektropārvades trases variants iezīmēts vietā, kur ir mājas. Kāds sanāksmes dalībnieks ierosināja kabeli ielikt esošo komunikāciju (autoceļa) aizsargjoslā un interesējās, kas maksās par šo projektu un vai izmaksas iekļaus tarifā. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis sniedza atbildes uz jautājumiem. Klātesošie diskutēja par ieguvumiem no projekta realizācijas kopumā un reģiona ieguvumiem, realizējot 2.alternatīvu. Sanāksmes dalībnieki jautāja, kāpēc 2.alternatīva veido tik lielu loku; vai Slokā saglabāsies esošā 110 kV līnija; kā notiek balstu montāža un apkope, cik ilgi tie kalpo. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis paskaidroja, ka loks veidots Ķemeru nacionālā parka teritorijas apiešanai; Slokā saglabāsies esošā 110 kV līnija, kā arī sniedza atbildes uz pārējiem jautājumiem.

- 5.2.9.** Birojs 2012.gada 12.novembrī saņēma Babītes novada Salas pagasta 244 Gātcieņa iedzīvotāju parakstītu iesniegumu, kurā lūgts ņemt vērā iedzīvotāju viedokli, norādot, ka tie ir pret elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanas līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūves 1., 1.A, 1.B alternatīvas, kas ietver jaunas augstsprieguma elektropārvades līnijas posma izbūvi, kas šķērso Lielupi pie Gātcieņa (Jāņa raga) un tādējādi savieno esošo augstsprieguma līniju, lai apietu Jūrmalas pilsētu. Iesniegumā norādīts, ka individuāli netika informēti to nekustamo īpašumu

īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju, norādot, kur turpmāk būs pieejama informācija par paredzēto darbību un par iespēju piedalīties paredzētās darbības sabiedriskajā apspriešanā. Ne AS "Latvenergo", ne AS "Latvijas elektriskie tīkli" nav īstenojuši iepriekš minēto, un tādējādi nav īstenojuši sabiedrības viedokļa uzklaušanās principu. Iesniegumā ir vērsta uzmanība uz iedzīvotāju ieskatā Ziņojumā sniegtu maldinošu informāciju, proti:

- 1) 1.alternatīvas 3.trases posms nav atbilstošs ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā definētajam "praktiski jauns posms," bet gan ir jaunizbūvējams posms (sal. sk. IVN ziņojuma 45.lpp. 3.rindkopa).
- 2) Babītes novada Babītes pagasta teritorijas plānojums 2008. - 2020.gadam un Salas pagasta teritorijas plānojums 2005. - 2017.gadam ar grozījumiem, kas pieņemti ar 28.03.2012. lēmumu, ir atcelti ar Babītes novada pašvaldības domes 27.06.2012. pieņemto lēmumu un šobrīd nav apstiprināti, un no 20.11.2012. līdz 11.12.2012. notiks minētā teritorijas plānojuma 4.redakcijas sabiedriskā apspriešana (sal. sk. IVN ziņojuma 57.lpp.). Turklāt iesniegumā akcentēts, ka minētajā IVN ziņojumā atsauce uz Babītes novada teritorijas plānojuma regulējumu ir maldinoša, jo minētā teritorijas plānojuma attiecīgajā redakcijā nav nostiprināts projekts "Kurzemes loks 3.posms", kā arī būtiska ir Vides pārskata gala redakcijā Babītes novada Babītes pagasta teritorijas plānojumam 2008. - 2020.gadam un Salas pagasta teritorijas plānojumam 2005. - 2017.gadam (ar grozījumiem) 6.4.nodaļā ietvertā informācija, ka, "veicot Salas un Babītes pagasta teritorijas plānojuma grozījumus, ievērots pēctecības princips – prioritāri apdzīvojums pilnveidots, attīstot un restrukturizējot esošās apdzīvotās vietas, kas noteiktas spēkā esošajos plānojumos" (sk. minētā Vides pārskata 6.4.nodaļu, 44.lpp., pieejams: <http://www.babite.lv/public/31592.html>, aplūkots 31.10.2012.), ka Vides pārskatā nav izvērtētas negatīvās ietekmes teritorijas plānojuma grozījumos, kas saistītas ar projektu "Kurzemes loks 3.posms", jo nav analizēts projekts "Kurzemes loks 3.posms" (sal. sk. minētā dokumenta 45.lpp.).
- 3) Lielupes austrumu krastā plānotā jaunizbūvējamā trase šķērso blīvi apdzīvotu vietu – ciemu. Katrā no dzīvojamām mājām, kas atrodas plānotajā trases posmā, dzīvo bērni. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 46.pantā nostiprinātas bērna tiesības uz tīru dzīves vidi, kas nozīmē pienākumu visām personām un institūcijām izvairīties no kaitējuma nodarīšanas apkārtējai videi, lai nepārkāptu bērna tiesības uz pilnvērtīgu dzīvi, veselību un attīstību, kā arī valsts pienākumu atbilstoši Vides aizsardzības likumam nodrošināt uzraudzību pār to kaitīgo faktoru un slimību izraisītāju novēršanu, kas var negatīvi ietekmēt bērna veselību (sal. sk. IVN ziņojuma 57.lpp.).
- 4) Babītes novada Salas pagasta Gātcīemā, pretēji ziņojumā norādītajam, nav esošas augstsprieguma elektropārvades līnijas un tādējādi "4 dzīvojamās ēkas Gātcīemā" neatrodas esošas trases (dabā neesošas) tuvumā (sal. sk. IVN ziņojuma 61.lpp. 7.rindkopu).
- 5) Babītes novada Spuņciema Salas pamatskolai 200 m tuvumā esoša augstsprieguma elektropārvades trase nodara būtisku kaitējumu bērnu veselībai (sal. sk. 61.lpp. 7.rindkopa).
- 6) Lielupes šķērsojums paredzamajā 1., 1.A., 1.B. alternatīvā un no tā izrietošā ziņojuma 3.3.1.nodaļā raksturotā darbu veikšanas shēma ir būtisku kaitējumu nodarōša Lielupes ekosistēmai, dabas vērtībām un ainaviskajam mantojumam (sal. sk. IVN ziņojuma 69.lpp. 9.rindkopa).

- 7) IVN ziņojumā analizētais Lielupes šķērsojums saskaņā ar 2.alternatīvu ir būtiski šaurāks (sal. sk. IVN ziņojuma 70.lpp. 2.,3. rindkopa).
- 8) Gātciena Jāņa ragā ir pūču, gulbju, vanagu ligzdošanas vietas, tāpat ir novērotas pīles, stārķi un dzērves.
- 9) Plānotās darbības (elektrolīnijas trašu) tuvumā esošo kultūrvēsturisko objektu uzskaitījuma tabulā IVN ziņojuma 5.pielikumā 38.numuram kartē atbilstošais objekts Jāņa rags ir vieta Gātciemā, kas fotoattēlos Nr.35 un Nr.36 attēlota kā neapdzīvota vieta. Uzskatāmam vietas attēlojumam iesnieguma pielikumā pievienoti fotoattēli no minētās vietas, ko atbilstoši projekta 1., 1.A, 1.B alternatīvai šķērso augstsprieguma elektropārvades trase.
- 10) IVN nav ietverti zinātniski atzinumi par elektromagnētiskā lauka ietekmi uz cilvēku veselību, elektromagnētiskā lauka kancerogēno iedarbību, efektiem uz cilvēka imūno un cirkulācijas sistēmu, cilvēku vispārējo uzvedību, vēža attīstības riskiem. It īpaši iesniedzēju ieskatā akcentējama augstsprieguma elektropārvades līnijas iedarbība uz bērnu veselību, jo bērni spēcīgāk pakļauti elektromagnētiskā lauka iedarbībai – zinātniski pierādīta leukēmijas rašanās bērniem, kas ilgstoši pakļauti starojumam.
- 11) Latvijas Republikas galvenajā plānošanas dokumentā ar likuma spēku “Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam”, kas apstiprināts Saeimā 10.06.2010., pozitīvā mērķis, ka 2030.gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai un katrs varēs īstenot savus mērķus. Vides kvalitātes jomā akcentēta Latvija kā zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā. Projekta “Kurzemes loks 3.posms” 1., 1.A, 1.B alternatīva trasei iesniedzēju ieskatā ir neatbilstoša ilgtspējīgas attīstības principam, nodara kaitējumu videi, ir pretrunā cilvēkdrošuma principam.

5.2.10. Izvērtējot Babītes novada Salas pagasta 244 Gātciena iedzīvotāju parakstītajā iesniegumā pausto viedokli un argumentus, Birojs nolēma:

- 1) AS “Latvijas elektriskie tīkli” elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma Tume – Rīga (Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanas līdz 330 kV vai esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un jaunas 330 kV elektropārvades līnijas izbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālo redakciju atgriezt pārstrādāšanai, kas veicama ievērojot šajā lēmumā tālāk norādīto.
- 2) Uzdot AS “Latvijas elektriskie tīkli” veikt sabiedrības informēšanu saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 15.panta (1)daļu un MK noteikumu Nr.83 15.2.punktu, t.i. individuāli informēt tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju, tādējādi nodrošinot informāciju šai ieinteresētās sabiedrības daļai par iesaistīšanos sabiedriskās apspriešanas procesā.
- 3) Uzdot AS “Latvijas elektriskie tīkli” nodrošināt Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu un tās rezultātu iekļaušanu Ziņojuma aktuālajā redakcijā saskaņā ar MK noteikumu Nr.83 28. - 41.punktu.

Biroja 2012.gada 30.novembra lēmums Nr.3-01/1497 tika nosūtīts darbības ierosinātajam - AS “Latvijas elektriskie tīkli” un iedzīvotājiem, kuri bija parakstījuši 2012.gada 12.novembra iesniegumu - R.Kačerovskai, A.Zirnītim, I.Peimanei, E.Homkem, G.Homkei, A.Zirnītim, I.Kallisai, J.Kačerovskim, A.Kačerovskim,

Z.Kačerovskai, A.Sūnam, V.Smirnovam, A.Lejiņam, Dz.Lejiņai, V.Grišānam, A.Druzikam, P.Druzikam, D.Druzikai, M.Druzikam, N.Siņeļņikovai, O.Minoginai, Ē.Ēcim, L.Atvarei, A.Atvaram, M.Dovidovičam, J.Pladaram, E.Pladarei, M.Cirvelei, A.Cirvelei, S.Cirvelei, I.I.Cirvelei, J.Godkalnam, Z.Godkalnei, A.Sarkisjanai, E.Seļskai, A.Peteropam, R.Revinam, A.Revinai, P.Ņikitinai, A.Ņikitinam, N.Ņikitinai, D.Ņikitinam, M.Kurilo, V.Kalnarājam, V.Zvingulei, K.Zvingulim, I.Kuzminovai, J.Gudelei, A.Grišānei, P.Bāliņai, L.Bāliņai, M.Grišānei, A.Dreimanei, E.Semjonovai, Ņ.Semjonovam, A.Semjonovai, M.Zvingulei, A.Savočkinam, P.Somam, R.Meikšānei, G.Zaumanei, I.E.Zaumanei, L.Ņikiforovai, K.Pavlovai, A.Zaķim, I.Zaķei, A.Zaķim, A.Piķei, I.Zanekai, D.Zanekam, I.Meņģelei, A.S.Bičulovai, A.Vārnai, R.Vārnai, S.Pilatei, P.Pilatam, E.Pilatam, R.Ņikiforovam, Z.Rungainei, G.Peimanim, A.Peimanim, E.Laugalei, E.L.Laugalei, L.Peimanei, I.Peimanei, K.Štālam, L.Laugalei, G.Laugalim, L.Rubulim, R.Rubulim, L.Beltiņai, G.Buliņam, M.Kļušņikovai, V.Sproģei, T.Semjonovai, A.O.Rubīnai, D.Puisānei, V.Ivanovai, K.Rorbaham, A.Strodei, T.Kuzņecovai, O.Strodei, S.Liekniņai, Dz.Liekniņai, O.Peimanei, S.Peimanei, R.Peimanim, V.Polonskim, O.Polonskajai, O.Staškevičai, L.Kozindai, E.Šneidere, G.Šneideram, I.Nigulam, J.Liekniņam, G.Liekniņam, N.Zanevam, S.Slucerei, A.Zirnītim, R.Kokorišai, E.Kļavam, I.Kļavai, D.Kļavai, S.Korfai, J.Korfam, A.Korfai, A.Bērziņai, Z.Kokorišai, J.Rozentālam, L.Vītolam, S.Rugājai, A.Stivriņam, I.Strogonovai, A.Kalniņai, E.Stivriņai, A.Līcim, I.Līcei, K.Līcei, K.Niklavam, A.Stivriņam, S.Rasai, A.Rasam, I.Rasai, D.Ansoni, I.Tabulevičam, A.Zirnītei, L.Tīrmanei, L.Kārkliņai, M.Tukmanim, A.Tīrmanei, A.Kokorišam, P.Kokorišam, E.Moiseinčenko, L.H.Lūsei, R.Jermaļonokam, J.Lūsim, A.Liekniņai, M.Kiršam, M.Kalnbaļķītim, V.Nigulei, V.Semjonovai, J.Griņšponam, G.Griņgam, L.Griņšponai, A.Griņšponai, L.Griņgai, R.Griņgam, R.Griņgam, P.Krasņikovam, I.Brencei-Krasņikovai, A.Mančasai, P.Peimanei, I.Zirnītei, R.Leimanei, N.Freibergai, R.Karulei, K.Klešam, R.Lejniekam, L.Lejniecei, L.Lejniekam, E.Janukovičam, L.Grabovskai, I.Janukovičai, I.Janukovičam, R.Brikmanei, R.Brikmanim, A.Brikmanei, E.Bolei, I.Valeinei, G.Tomelei, A.Ernestsoni, I.Tomelei, L.Jansoni, L.Tomelei, I.Dunajai, G.Bērziņai, M.Eglītei, Z.Kauķei, M.Ruksei, B.Eglei, V.Melkei, R.Valeinei, I.Zaumanim, V.Zaumanim, N.Janukovičam, N.Bindaram, J.Turkam, M.Štramdiēram, M.L.Stramdiēri, R.L.Štramdiēri, A.Kondratjukam, M.Kondratjukai, I.Rumbēnai, M.Dričam, Z.Rumbēnai, L.Matusevičai, N.Arājam, R.Arājai, V.Arājam, Dz.Homenko, V.Homenko, N.Gutbergai, A.Homenko, J.Arājam, O.Arājam, G.Arājai, A.Lūsim, A.Kasperei, M.Ancveriņai, M.Bušam, V.Bulam, A.Bulam, V.Bulam, V.Bulai, I.Seļskai, A.Grāvelei, M.Kalnarājam, K.Voinovskim, K.A.Kurpniecei, I.Lāmai, J.Vainovskai, I.Kitovej, P.P.Grāvelei, N.Līcei.

5.2.11. 2012.gada 6.decembrī Birojā tika iesniegts 385 iedzīvotāju parakstīts iesniegums (kontaktpersona I.Peimane) saistībā ar Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu Jūrmalā, kurā norādīts, ka iesniegumu parakstījušie ir pret projekta realizāciju jaunizbūvējamā posmā, kas šķērso Lielupi, Brankciemam un Babītes novada Salas pagasta Gātcieam, kā arī ir pret to, ka tiek šķērsota Ķemeru nacionālā parka teritorija. Iesniegumā norādīts, ka:

- 1) savlaicīgi individuāli netika informēti to nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju, tādējādi nav īstenojuši sabiedrības viedokļa uzklauššanas principu.
- 2) 1., 1.A, 1.B alternatīvas jaunbūvējamais posms pāri Lielupei, šķērsojot Brankciemam, ir pretrunā LR Satversmes 115.pantā nostiprinātajām personas tiesībām uz labvēlīgu vidi un 105.pantā nostiprinātajām tiesībām uz īpašumu.

- 3) Latvijas Republikas galvenajā plānošanas dokumentā ar likuma spēku "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam", kas apstiprināts Saeimā 10.06.2010., pozitīvēts mērķis, ka 2030.gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai un katrs varēs īstenot savus mērķus. Vides kvalitātes jomā akcentēta Latvija kā zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.
- 4) Ar Jūrmalas pilsētas domes 16.12.2010. saistošajiem noteikumiem Nr.825 "Par Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģijas 2010. – 2030.gadam apstiprināšanu" apstiprinātajā stratēģijā definēts Jūrmalu noteikts veidot par pilsētu, kas apmierina vietējo iedzīvotāju vajadzības, taču jaunbūvējamais elektropārvades līnijas trases posms, kas šķērso Brankciemū un Lielupi Jāņa ragā, veicinās šīs teritorijas pamešanu. Jaunā 330 kV trase padarīs teritoriju nepievilcīgu Attīstības stratēģijā nostiprinātajam pasākumam - Lielupes iekļaušana pilsētas atpūtas teritorijā Lielupes krastmalas attīstībai.
- 5) IVN ziņojumā nav veikta teritorijas bioloģiskās daudzveidības izpēte.
- 6) Paredzētā darbība nozīmē nenovēršamu un nekompensējamu ietekmi uz Ķemeru nacionālā parka ekosistēmu; negatīvi ietekmēs sīkspārņu apmetnes. Paredzētā darbība ir pretrunā ar dabas aizsardzības teritorijas ierīkošanas mērķiem.
- 7) Atbilstoši Ziņojumam (sk. IVN 1661.lpp.) trases platums palielināsies vairāk kā divas reizes, tādējādi palielinot mākslīgi radīto traucējumu apjomu vidē un radīs kumulatīvu ietekmi saistībā ar autoceļu A10.
- 8) Spēkā esošajā Jūrmalas attīstības plānā nav iekļauta esošās 110 kV augstsprieguma trases pastiprināšana ar 330 kV, kā arī nav paredzēts jaunbūvējamais posms Brankciemā un Lielupes šķērsojums..
- 9) IVN nav veikta vizuālās ietekmes analīze un nav noteikta vizuālās ietekmes zona, nav izvērtējuma par ietekmi uz apkārtējo nekustamo īpašumu vērtību.
- 10) Jūrmalas pilsētas attīstības programmā 2014. – 2020.gadam akcentēta gaisvadu nomaiņa pret kabeļu līnijām un plānota tikai transformatoru maiņa apakšstacijās, arī 2004.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1069 "Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietošanu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās" 20.punkts nosaka "jaunbūvējamās 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līnijas izvietojas ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijām", 21.punkts - "Pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijās elektropārvades līnijām ar 110 kV un augstāku spriegumu līdz dziļo ievadu apakšstacijām paredz kabeļu līnijas", savukārt 22.punkts - "Plānojot elektropārvades tīklu rekonstrukciju, paredz esošo 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līniju pārvietošanu ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamās apbūves vai elektropārvades gaisvadu līniju nomaiņu ar kabeļu līnijām".
- 11) Ziņojumā nav ietverti zinātniskie atzinumi par elektromagnētiskā lauka ietekmi uz cilvēku veselību, tā kancerogēno iedarbību, efektiem uz cilvēka imūno un cirkulācijas sistēmu, cilvēku vispārējo uzvedību, vēža attīstības riskiem.

5.2.12. Birojs 2012.gada 17.decembrī ar vēstuli Nr.3-01/1753 informēja 2012.gada 6.decembra iesniegumā norādīto kontaktpersonu I.Peimani, ka, ņemot vērā to, ka tika konstatēti procedūras pārkāpumi sabiedrības informēšanā, organizējot elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu, Birojs ir nolēmis uzdot AS "Latvijas elektriskie tīkli" veikt sabiedrības informēšanu likumdošanā noteiktajā kārtībā, nodrošināt Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu un tās rezultātu iekļaušanu

- Ziņojuma aktuālajā redakcijā. Biroja 2012.gada 30.novembra lēmumu Nr.3-01/1497, kas nosūtīts darbības ierosinātajam - AS "Latvijas elektriskie tīkli", Birojs nosūtīja arī visām personām uz iesniegumā norādīto adresi, kuras bija parakstījušas 2012.gada 12.novembra iesniegumu saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3.posma sabiedrisko apspriešanu. Vēstulē norādīts, ka pamatojoties uz Biroja lēmumu, tiks nodrošināta atkārtota Ziņojuma sabiedriskā apspriešana.
- 5.2.13.** Birojā tika saņemts V.Daļeckas 2012.gada 7.decembra iesniegums, kurā norādīts, ka, esot Brankciema iedzīvotāja un zemes īpašniece, iesnieguma iesniedzēja un I.Šinka un M.Daļeckis neatbalsta nevienu no piedāvātajiem elektropārvades trases variantiem, jo līnijas iet tuvu esošajām mājām, tiks neatgriezeniski degradēta teritorija, kas piemērota privātmāju apbūvei, kā arī līnijas rada skaņas piesārņojumu. Iesniegumā norādīts, ka, ja netiek izbūvēta plānotā līnija caur Kalnciema mežiem, tad jāpārstrādā "Kurzemes loks" 3.posma Lielupes šķērsojums pie Brankciema un Gātciena, proti, Lielupi šķērsot tā, kā tika runāts 2012.gada 20.novembra sabiedriskās apspriedes sanāksmē vai pārcelt trasi otrpus Lielupes tiltam, kur tiktu skarta tikai viena privātmāja.
- 5.2.14.** Birojs 2012.gada 17.decembrī nosūtīja V.Daļeckai atbildes vēstuli Nr.3-01/1754, kurā paskaidroja, ka iesniegumu Birojs nosūtīja izvērtēšanai SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", kas ir 2012.gada 20.novembrī Jūrmalas Būvvaldē apspriestā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavotāja, kā arī informēja V.Daļecku, ka elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 3. posma projektam tika konstatēti procedūras pārkāpumi sabiedrības informēšanā, organizējot ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriešanu, tāpēc Birojs ir nolēmis uzdot AS "Latvijas elektriskie tīkli" veikt sabiedrības informēšanu likumdošanā noteiktajā kārtībā, nodrošināt Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu un tās rezultātu iekļaušanu Ziņojuma aktuālajā redakcijā. Līdz ar to, pamatojoties uz Biroja lēmumu, tiks nodrošināta atkārtota Ziņojuma sabiedriskā apspriešana.
- 5.2.15.** Pamatojoties uz Biroja 2012.gada 30.novembra lēmumu Nr.3-01/1497, AS "Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 19.decembrī mājaslapās www.latvenergo.lv un www.let.lv ievietoja paziņojumu par sagatavoto Ziņojumu un tā sabiedrisko apspriešanu. Paziņojumi tika publicēti 2012.gada 20.decembrī laikrakstos "Tukuma novada ziņas" un "Jūrmalas Nedēļa", 2012.gada 21.decembrī laikrakstos "Rīgas Aprīņķa Avīze", "Zemgales Ziņas", "Zemgale", "Diena" un "Latvijas Avīze". Informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem un elektroniskā saite uz sagatavoto ziņojumu tika ievietota arī Biroja mājaslapā www.vpvb.gov.lv un atbilstošo pašvaldību mājaslapās. Ar ziņojumu varēja iepazīties Babītes novada pašvaldībā, Piņķos, Centra ielā 4; Rīgas domes pilsētas Attīstības departamentā, Rīgā, Amatu ielā 4; Tukuma novada domē, Tukumā, Talsu ielā 4; Engures novada domes "Pagastmājā", Smārdē; Jelgavas novada domē, Jelgavā, Pasta ielā 37; Jelgavas novada Kalnciema pagasta pārvaldē, Kalnciemā; Mārupes novada domē, Mārupē, Daugavas ielā 29; Dobeles novada pašvaldības Apvienotāju pieņemšanas un informācijas centrā, Dobelē, Brīvības ielā 15; Jūrmalas pilsētas domes Apmeklētāju apkalpošanas centrā, Jūrmalā, Jomas ielā 1/5.
- 5.2.16.** Ziņojuma sabiedriskā apspriede klātienē notika: 2013.gada 4.janvārī Babītes novada Salas pagasta Spuņciema Sporta un kultūras centrā "Pīlādziši"; 2013.gada 8.janvārī Kalnciema kultūras namā, Jelgavas ielā 15, Kalnciemā; 2013.gada 9.janvārī Tukuma novada domē, Talsu ielā 4, Tukumā;

5.2.16.1. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Babītes novada Salas pagasta Spuņciemā piedalījās 135 interesenti. AS “Latvijas elektriskie tīkli” pārstāvis paskaidroja, ka visi zemes īpašnieki, kuru īpašumi varētu tikt apgrūtināti, realizējot kādu no elektropārvades līnijas alternatīvām, tika apzināti, balstoties uz pieejamiem zemes kadastra datiem; plānotā darbība ir esošās līnijas Tume – Rīga rekonstrukcija ar iespējamajiem apakšvariantiem, un šī IVN ietvaros tiek pētītas iespējas 100 m koridorā; līnija ir nepieciešama visas Jūrmalas elektropadevei un esošā gadu gaitā nolietojusies, tāpēc lietderīgi savietot līnijas uz vieniem balstiem, neradot jaunus apgrūtinājumus; klātesošajiem tika sniegta informācija par projektu kopumā, iespējamajiem realizācijas termiņiem, norādot, ka patlaban trases vieta ir aptuvena, kā arī iepazīstināti ar piesaistītajiem ekspertiem. Klātesošie pauda neapmierinātību ar sanāksmes telpu izvēli, ņemot vērā sanāksmes dalībnieku skaitu, kā arī norādīja, ka topogrāfiskajā kartē nav iezīmēti nekustamie īpašumi, un pauda neizpratni par piedāvātajām alternatīvām, kas šķērso jaunas teritorijas, un izteica neapmierinātību par esošās līnijas uzturēšanu. Sanāksmes organizatori paskaidroja, ka telpas ieteikusi Babītes pašvaldība un sniedza atbildes uz jautājumiem. Kāda sanāksmes dalībniece lūdza skaidrojumu, ko nozīmē plānotā rekonstrukcija; vai esošās līnijas rekonstrukcija nozīmē tās pastiprināšanu; vai esošās līnijas rekonstrukcija Spuņciemā nozīmē arī tās pastiprināšanu, realizējot arī 2.A alternatīvu 330 kV līnijai. Tika atbildēts, ka rekonstrukcija nozīmē apjoma maiņu, mainot sprieguma lielumu, līdz ar to ietver arī aizsargjoslas platuma maiņu, proti, ja apdzīvotās vietās 110 kV līnijai bija 7 m, tad 330 kV būs 12 m, un būs viena līnija, nevis divas; rekonstruējot esošo līniju to iespējams pastiprināt; izbūvējot jaunu 330 kV līniju, Spuņciemā paliks 110 kV līnija; rekonstruējot 110 kV līniju, nomainīs stabus, bet aizsargjoslas platums nepalielināsies; Salas pagastā iespējams rekonstruēt 110 kV līniju, pievienojot jaunu 330 kV ķēdi, vai atstājot tikai esošo 110 kV līniju; Spuņciemā uz vieniem balstiem būs 6 vadi un zibens aizsardzības troses. Cita sanāksmes dalībniece pauda viedokli, vai vērts diskutēt, ja “Kurzemes loks” 1.posms ir noteikts par nacionālās nozīmes objektu; pēc kādiem kritērijiem izvēlēties galīgo līnijas variantu. Tika paskaidrots, ka tas ir pirmais šāda veida rīkojums, stiprāks ir MK rīkojums, bet arī tad ir izvēles iespējas par alternatīvām, respektīvi, nebūs iespējas būvēt vai nebūvēt, bet būs izvēle starp alternatīvām, kā arī norādīja, ka IVN katrs var izteikt savu viedokli un tos ņems vērā precīzi novietojot līniju tehniskajā projektā; finansiālā puse nav IVN jautājums, galīgā līnijas varianta izvēlē būs 2 līmeņu kritēriji – Biroja rekomendētā alternatīva un, izvēloties mikrolokāciju, AS “Latvijas elektriskie tīkli” ņems vērā apgrūtinājumus un veiks racionālu izvēli. Tika sniegti paskaidrojumi, ka “cilpa” Slokā saglabāsies ar spriegumu 110 kV, jo caur Sloku nav iespējams izbūvēt 330 kV posmu. Klātesošie interesējās, cik lielai jābūt apdzīvotai vietai, lai to apietu kā Tukumu; kāpēc alternatīvas neizstrādā ārpus apdzīvotām vietām; vai iespējams piedāvāt jaunas alternatīvas; norādīja, ka ir izmantota veca karte, kurā nav norādītas mājas, arī par ciematu “Lapsas” ir novecojusi informācija, kur pēdējo divu gadu laikā ir palielinājies būvju skaits; ja esošā 110 kV līnija iet pāri Egļu ciemam, vai rekonstrukcijas ietvaros ciemu var apiet; Tika paskaidrots, ka, tiks izbūvēta jauna līnija, kas, ņemot vērā tehniskās iespējas, apies apdzīvotas vietas, respektējot arī vienu atsevišķi esošu māju; vērā tiek

ņemti visi viedokļi; sniegts skaidrojums, kāpēc netiek izskatīta pazemes kabeļa būvniecība; skaidrotas 2004.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1069 prasības; paskaidrots, ka pašlaik tiek apspriesti konceptuāli trases varianti, kuros pašvaldību apgabalos līniju izvietot, bet precīzs novietojums ir tehniskā projekta jautājums; ar katra skartā īpašuma īpašnieku atsevišķi tiks atrunātas šīs lietas, meklējot optimālo variantu. Kāds klātesošais puda viedokli, ka MK lēmums pieprasa izbūvi, tāpēc iedzīvotāji neko nevar mainīt. Cits klātesošais no ciemata "Lapsas" puda viedokli, ka līnija ir vajadzīga, bet nepiekrīt tam, kā tā tiek plānota, un interesējās par kompensācijām; cik tālu var nobīdīt līniju no esošas mikroplānošanā. Tika paskaidrots, ka kompensācijas regulē MK noteikumi, un norādīts, ka pāri ciematam "Lapsas" elektrolīnija netiks būvēta; kompensē skartās zemes aizsargjoslu platumā; nobīdes mikroplānošanā ir +/- 100 m, neskarot ēkas. Elektromagnētiskā lauka (EML) eksperts sniedza skaidrojumu par EML, ES rekomendācijām, par izmaiņām, palielinot spriegumu uz 330 kV, par korelācijas pētījumiem starp EML un leikēmiju bērniem, par gaisvadu un kabeļa EML. Klātesošie interesējās, kāpēc tiek minēti tikai bērni. Eksperts paskaidroja, ka to nosaka Vēža pētniecības aģentūra, un, ja attiecībā uz bērniem ir parādījusies zināma korelācija, kas saistīta ar EML lielumu, tad pieaugušo gadījumā tādas nav, cēloņsakarības nav. Eksperts sniedza skaidrojumu, ka troksnis rodas koronas izlādes procesā, un ir paredzēti tehniskie izolācijas risinājumi, kas samazinās koronas izlādi, kas raksturīgs mitram laikam; TV un radio sakariem traucējumi var rasties atsevišķos gadījumos, kad ierīcēm ir sliktas antenas, bet digitālās pārraides tas neiespaido. Izvērsās diskusija par IVN procedūru; tika paskaidrots, ka, ja iedzīvotāju piedāvātās izmaiņas rada principiāli jaunu trasi, tad nepieciešama jauna IVN procedūra, bet apiet mājas vai ciematu ir iespējams esošā IVN ietvaros. Pēc sanāksmes dalībnieku aicinājuma, tika sniegta informācija par iespēju būvēt sašaurinātos balstus, par ĶNP šķērsošanu, dažādiem tehnoloģiskajiem variantiem. Tiek izteikts priekšlikums novirzīt līniju uz Kalnciema mežiem.

- 5.2.16.2. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Kalnciema kultūras namā piedalījās 26 interesenti. AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvis sniedza informāciju par paredzētās darbības nepieciešamību un par darbu uzsākšanu elektropārvades tīklu savienojuma "Kurzemes loks" 1.posmā; informēja, ka savienojumam "Kurzemes loks" ir noteikts nacionālās nozīmes objekta statuss; par sabiedrisko apspriežu norisi citās pašvaldībās; par izvērtētajām alternatīvām, norādot, ka darbības ierosinātais dotu priekšroku 1.alternatīvai, taču tā šķērso ļoti daudz īpašumu, it sevišķi Rīgas tuvumā; informēja, ka trases un stabu novietojuma problēmas katrā atsevišķā vietā tiks izvērtētas; pēc alternatīvas izvēles notiks sarunas ar konkrēto zemes īpašnieku; informēja par tehniskajiem risinājumiem, šķērsojot ĶNP. Sanāksmes dalībniekiem tika sniegta informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu, izvērtētajām alternatīvām, norādot, ka eksperti ir apsekojuši aptuveni 500 m plašu koridoru ap iespējamo līniju un ka 2.alternatīvas izbūves gadījumā esošā 110 kV līnija, kas atrodas 1.alternatīvas trasē, saglabāsies un nākotnē tiks rekonstruēta; tika sniegta informācija par kritērijiem alternatīvu izvērtēšanai, norādot, ka no vides viedokļa vismazākās ietekmes būtu esošās līnijas rekonstrukcijai, 2.alternatīvu var realizēt, ja tiek apieta īpaši aizsargājamā dabas teritorija

“Kalnciema pļavas”. Klātesošie interesējās, vai 1.alternatīvā tiks paralēli būvētas 2 elektrolīnijas, vai arī uz 110 kV līnijas izbūvēs 330 kV līniju; kāds būs attālums starp balstiem; cik zemes vajag vienam balstam; kā kompensēs zemes zaudējumus; kādi normatīvi ir par pieļaujamo elektromagnētisko lauku (EML); kā mainās elektroenerģijas zudumi kompaktā līnijā; ko drīkst darīt zem vadiem; kāpēc tik liela iedzīvotāju pretestība Salas pagastā; vai ir salīdzināta ietekme uz putniem 300 m garā posmā, šķērsojot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju “Kalnciema pļavas”, vai apejot to 4,6 km garumā; par mežu ciršanu un elektrolīniju apkopi; par darbībām meliorētās zemēs; par projekta izmaksām. Tika paskaidrots, ka 1.alternatīvā tiktu nomainīti esošās līnijas balsti un izvietoti 110 kV un 330 kV vadi uz vieniem balstiem, paplašinātos aizsargjosla (par ~ 8 m) un attiecīgi apgrūtinājumi zemes īpašniekiem; 2.alternatīvā esošā 110 kV līnija paliks (atrodas 1.alternatīvas trasē), bet tiktu izbūvēta jauna 330 kV līnija, kur līdz šim nav bijusi, tas nozīmē jaunus apgrūtinājumus īpašumiem; attālums starp balstiem būs 300 – 350 m un tos izvietos, lai novietojums mazāk traucētu zemes īpašnieku; viena balsta plakne ir 12x12 m; kompensācijas nosaka MK noteikumi; paskaidroja, ka, palielinot spriegumu, lielākā attālumā var pārvadīt lielāku jaudu; Latvijā 110 kV ir starppilsētu pārvades spriegums, bet tranzītlīnijām tiek izmantots 330 kV spriegums; EML atkarīgs no līnijas noslodzes un pie nominālās noslodzes magnētiskais lauks tieši zem līnijas ir ceturtā daļa no ES rekomendētā maksimāli pieļaujamā; aizsargjoslā būvniecība nav atļauta – apdzīvotās vietās aizsargjosla ir 7 m no malējā vada 110 kV līnijai un 12 m 330 kV līnijai; Slokas apakšstacijā jau šobrīd uz balstiem ir divas 110 kV līnijas, tāpēc nav iespējams pielietot kompakto balstu risinājumu; sniegta informācija par NATURA 2000 izveidošanas mērķiem. Elektromagnētisko lauku eksperts sniedza informāciju par elektrisko un magnētisko lauku, tā veidošanos, ietekmi uz cilvēku veselību, par Latvijā izmantotām ES rekomendācijām, Pasaules Veselības organizācijas pētījumiem, informēja, ka nav pierādīta vēža saslimstības saistība ar EML ietekmi. Izvērsās diskusija par iespējamo saslimstību ar vēzi un to, kas kompensē zāles ārstēšanai. Īpašuma “Vārpas” īpašniece informēja, ka viņas īpašumā jau ir četri elektrolīnijas stabi, un pēc saņemtā paziņojuma var saprast, ka tiks būvēts jaunas elektrolīnijas balsts, un jautāja, vai darbība ir saskaņota ar pašvaldību, un pauda sašutumu, ka netiek ņemta vērā esošā situācija un zemesgabalā jau esošie stabi, kā arī norādīja, ka nepieciešams apsekot situāciju dabā, un viņas īpašumā šādu būvniecību nav iespējams realizēt; norādīja, ka viņas īpašumu apmeklēja cilvēki, kuri informēja īpašnieci par plānoto darbību, un īpašniece jau esot paziņojusi, ka ir kategoriski pret elektrolīnijas izbūvi savā zemesgabalā, taču atkal ticis saņemts paziņojums un atkal tiek piedāvāts viņai nepieņemams variants. Tika skaidrots, ka iezīmēta ir provizorisks līnija un pašvaldības ir tikai ieteikušas ierosinājumus izstrādāt šādas alternatīvas; tika skaidrota IVN procedūra un norādīja, ka, izvēloties kādu no alternatīvām realizācijai, būs jāpanāk vienošanās ar katru zemes īpašnieku par iespēju izbūvēt trasi pāri zemes īpašumiem. Klātesošajiem tika paskaidrots, kas ir izslēdzotie faktori un ietekmi mazinošie pasākumi. Klātesošie uzskatīja, ka galvenais ir cilvēki un viņu dzīves vide. Kāds sanāksmes dalībnieks jautāja par augstsprieguma iespējamo ietekmi uz GPS signālu, sakaru un sadzīves tehniku. Tika paskaidrots, ka uz GPS signālu un GSM un UMTS sakariem elektrolīnija

iespaidu neatstāj; paskaidroja, ka slapjā laikā ir iespējama koronas izlāde, ko līnijas ekspluatētājs ir ieinteresēts novērst. Tika diskutēts par elektrolīnijas jaudu, transformatoru stacijām un iespēju zem augstsprieguma līnijas izbūvēt vidēja un zemā sprieguma līnijas.

5.2.16.3. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes protokolu sanāksmē Tukuma novada domē piedalījās 97 interesenti. Tukuma novada domes priekšsēdētājs atklāja sanākumi un aicināja uzdot jautājumus. Izvērtās diskusija par IVN procedūru un klātesošie iebilda, ka visi nav saņēmuši paziņojumus. Klātesošajiem tika sniegta informācija par projekta nozīmīgumu un gaitu; tika paskaidrots, ka šī projekta izpratnē rekonstrukcija ir aizstāt esošo līniju ar jauniem vadiem un jauniem balstiem, kā arī plānots pastiprināt līniju ar 330 kV, novietojot uz vieniem balstiem ar 110 kV līniju; aizsargjosla saglabājas 12 m no malējā vada apdzīvotās vietās un 30 m ārpus apdzīvotām vietām, mainoties līnijas apjomam, aizsargjoslas pieaugums varētu būt 8 m; individuāli tiks skatīti risinājumi, lai attālinātos no objektiem, kas atrodas tuvāk par 30 m. Klātesošie tika informēti par IVN procedūru, par piedāvātajām alternatīvām, vērtētajām ietekmēm, alternatīvu izvērtēšanas kritērijiem. Tika uzsvērts, ka iedzīvotāji ir kategoriski pret 1.A alternatīvas realizāciju, kā arī norādīts, ka pretestība ir esošās līnijas rekonstrukcijai Babītes novadā. Tika demonstrēti (attēlos) iespējamie balstu risinājumi un grafiskie dati par EML atšķirībām dažādiem balstu risinājumiem; sniegta informācija par balstu izmēriem; projekta pasūtītāju, nākotnē plānotajiem starpsavienojumiem; tika sniegta informācija par izmaiņām Būvniecības likumā. Klātesošie ierosināja un LET pārstāvis piekrita pagarināt ierosinājumu iesniegšanas termiņu par desmit dienām. Tika sniegta informācija, kur ir pieejams ziņojums un kartes, kur tiks iepirkti balsti, aparatūra un vadi. Klātesošie jautāja par kompensācijām un pauda viedokli, ka tām jāatbilst tirgus vērtībai; VAK pārstāvis apšaubīja 330 kV līnijas nepieciešamību, ņemot vērā elektroenerģijas taupīšanas tendences un iedzīvotāju skaita samazināšanos; kāds sanāksmes dalībnieks izteica neizpratni, kāpēc sabiedriskajās sanāksmēs tiek apspriests tikai viens variants – 1.alternatīva, bet netiek izskatīti citi varianti; klātesošie vēlējās saņemt informāciju saistībā ar EML ietekmi uz veselību, norādot, ka internetā ir atrodama pretrunīga informācija; kāda sanāksmes dalībniiece ierosināja, ka, ja ietekme (magnētiskā lauka nekaitīgums) nav zināma, tad jāpieņem, ka ietekme ir iespējami sliktākā, un piesardzības principam jābūt vienam no galvenajiem. Klātesošie pauda viedokli, ka loģisks risinājums būtu rekonstruēt esošo elektrolīniju, arī pašvaldības vadītājs tam piekrita. Klātesošie pauda viedokli, ka iedzīvotājiem šāds projekts nav vajadzīgs. Tika paskaidrots, ka kompensāciju jautājumi tiks risināti atbilstoši MK noteikumiem; līnija nepieciešama, jo pietrūkst starpvalstu savienojumu jaudas; Tukuma novada domes priekšsēdētājs paskaidroja, ka sabiedriskajās apspriešanās pašvaldībā izskata tos jautājumus, kas attiecīgajai pašvaldībai ir aktuāls, un Tukuma pašvaldība ir atrisinājusi šo jautājumu, novirzot elektrolīniju pa valsts mežu teritoriju; EML eksperts sniedza informāciju par Pasaules Veselības organizācijas pētījumiem un ES rekomendācijām, par ES rekomendētajiem pieļaujamajiem magnētiskā un elektriskā lauka līmeņiem; EML eksperts ieteica izvirzīt prasības EML mērījumiem un pasākumiem EML mazināšanai. Sanāksmes gaitā izvērsās diskusijas gan par iepriekš minētajiem, gan vēl citiem jautājumiem.

5.2.17. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:

- 1) E. Kances 2013.gada 11.janvāra vēstuli Nr.1.001/2013 un 2013.gada 18.janvāra elektronisko vēstuli, kur 2013.gada 11.janvāra vēstulē pēc sabiedrisko apspriežu sanāksmju apmeklējumiem izteikts viedoklis, ka sabiedriskās apspriešanas sanāksme Salas pagasta Spuņciemā bija organizēta nekvalitatīvi, jo telpas nav bijušas piemērotas tik lielam interesentu skaitam, kā arī dalībnieku reģistrācija esot veikta haotiski, līdz ar to vēstules autors pauž domu, ka dalībnieku skaits bijis lielāks nekā reģistrēts. Vēstules autors lūdz veikt arī korekcijas viņa teiktajā, kas fiksēts 2013.gada 8.janvāra protokolā. Savukārt 2013.gada 18.janvāra elektroniskajā vēstulē ir sniegts vēstules autora vērtējums par plānoto darbību un piedāvātajām alternatīvām.
- 2) I.Riņķes 2013.gada 5.janvāra elektronisko vēstuli, kurā norādīts, ka I.Riņķe nepiekrīt piedāvājumam esošo 110 kV līniju pastiprināt ar 330 kV un izsaka priekšlikumu Spuņciemā gaisvadus nomainīt ar kabeli.
- 3) J.Mackeviča 2013.gada 7.janvāra elektronisko vēstuli, kurā norādīts, ka viņa un vēl 7 īpašumus Egļuciemā šķērso 110 kV līnija. Vēstules autors sniedz priekšlikumus balstu pārvietošanai vai lūdz izbūvēt kabeli, un kategoriski nepiekrīt esošās 110 kV gaisvadu līnijas pastiprināšanai ar 330 kV.
- 4) G. un L.Sūnu 2013.gada 7.janvāra vēstuli, kurā kategoriski iebilsts pret esošās 110 kV gaisvadu līnijas pastiprināšanu ar 330 kV Salas pagastā; izteikts atbalsts 2.A trases variantam; norādīts, ka nākotnē 110 kV līniju jāiegulda kabeli.
- 5) G.Ļedaškovskas 2013.gada 7.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka vēstules autore nepiekrīt, ka īpašumam "Lindas" Salas pagastā tiktu noteikti papildus apgrūtinājumi.
- 6) L.Bārdas 2013.gada 10.janvāra elektronisko vēstuli, kurā lūgts precizēt viņas teikto 2013.gada 4.janvāra apspriedes Spuņciemā protokolā, norādot, ka L.Bārda ir pret 330 kV līniju Spuņciemā.
- 7) I.Kravčukas 2013.gada 14.janvāra vēstuli, kurā autore lūdz norādīt, kur var iegūt precīzu informāciju par trases novietojumu Smārdes pagastā, par balstu izvietojumu viņas īpašumos, kā aprēķinās kompensācijas, kā mainīsies viņas īpašumu apgrūtinājumi.
- 8) D.Kamuškova, A.Kotelņikovas, D.Meirānes, L.Cibas, G.Grubbes, M.Sparks un vēl 46 iedzīvotāju parakstīts, R.Bērziņa, E.K.Sparka, I.Jaranes, L.Lagūnas, A.Kaidalova, J.Serdcevas, J.Jemeljanova, J.Haritoņenko, K.Brasliņas, R.Makarenko, J.Ļebedevas, O.Voroncovas, K.Klaviera, S.Ozoliņas, R.Bušinska 2013.gada 12.janvāra iesniegumus un I.Vizbuļa, J.Anančenko, E.Pogas 2013.gada 14.janvāra iesniegumus, M. un K.Petroviču 2013.gada 17.janvāra iesniegumu ar līdzīgu tekstu. Iesniedzēji kategoriski iebilst pret plānotās jaunās 330 kV elektropārvades līnijas izbūvi pāri savrupmāju ciematam "Lapsas" Babītes novadā (2.A. alternatīvu).
- 9) I.Dzenes 2013.gada 16.janvāra elektronisko iesniegumu, kurā kategoriski iebilsts pret 2.A alternatīvu, kas šķērso ciematu "Lapsas" Babītes novadā.
- 10) I.Krieviņas 2013.gada 15.janvāra vēstuli, kurā izteikts viedoklis, ka paredzētā darbība vistiešākajā veidā pasliktinās vēstules autores iespējas brīvi rīkoties īpašumos Tukumā. Vēstules autore nepiekrīt jaunas 330 kV elektrolīnijas būvniecībai īpašumā Raudas ielā 53; varētu piekrist esošās 110 kV līnijas pārbūvei par 330 kV, ja viss īpašums tiktu atpirkts par tirgus cenu. I.Krieviņa nepiekrīt elektrolīnijas balstu būvniecībai īpašumu Raudas ielā 41, kā arī esošās 110 kV līnijas pārbūvei par 330 kV, kā vienīgo risinājumu piedāvājot LET viņas īpašumu atpirkt par tirgus cenu un izmaksāt kompensāciju mājas iegādei citā vietā.

- 11) S.Ozolas 2013.gada 14.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka Salas pagastā esošā elektropārvades līnija neskar viņai piederošo īpašumu un īpašumam nav apgrūtinājumu, tāpēc S.Ozola nevēlas, lai īpašumam būtu apgrūtinājumi.
- 12) A.Franča 2013.gada 9.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka plānotā darbība Tukumā pasliktinās vēstules autora iespējas brīvi rīkoties īpašumā Raudas ielā 53; varētu piekrist esošās 110 kV līnijas pārbūvei par 330 kV, ja viss īpašums tiktu atpirkts par tirgus cenu. Vēstulē norādīts, ka paredzētās darbības rezultātā tiktu iznīcināta Lauksargu ielas aleja.
- 13) I. un A.Budes 2013.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā iesnieguma autori prasa papildināt ziņojumu ar detalizētāku Spuņciema ietekmēto īpašumu aprakstu, ietverot ziņojumā arī īpašumu "Sapņi". I. un A.Budes ir pret paredzētās darbības realizāciju īpašumā "Sapņi" un Spuņciema teritorijā; lūdz projektēšanā un būvniecībā ievērot Latvijas Satversmi, pastāvošos likumus un noteikumus, neveicinot jaunu likumu pieņemšanu, kas saistīti ar pilsoņu tiesību ierobežošanu, kā arī lūdz sniegt informāciju saistībā ar projektu.
- 14) SIA "Meldres" 2013.gada 11.janvāra vēstuli Nr.N/111/13/2, kurā norādīts, ka piedāvātā 2.A alternatīva šķērso SIA "Meldres" nekustamos īpašumus ciematam "Lapsas" Babītes novadā, tāpēc piedāvātais risinājums SIA "Meldres" nav pieņemams. Vēstulē norādīts ciematā "Lapsas" plānotais dzīvojamo māju skaits un cik jau uzbūvētas, no kurām četrām pāri iet plānotā elektropārvades līnija. Vēstulē raksturotas aizsargjoslu prasības, norādīts, ka detālplānojumā teritorija paredzēta savrupmāju būvniecībai, kā arī raksturoti apgrūtinājumi, ko izraisītu plānotā elektropārvades līnija. Vēstulē norādīts, ka 2.A alternatīva izveidota, izmantojot novecojušu karti, kurā nav attēlota ciematā "Lapsas" veiktā būvniecība, un citēti 2004.gada 28.decembra MK noteikumi Nr.1069 par jaunbūvējamo 110 kV un lielāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līniju izvietošanu. SIA "Meldres" kategoriski iebilst pret elektropārvades līnijas rekonstrukcijai piedāvāto 2.A alternatīvu, ciktāl tā paredz ciematā "Lapsas" šķērsojumu.
- 15) G.Plivnas un vēl 57 iedzīvotāju parakstītu 2013.gada 13.janvāra iesniegumu, kurā kategoriski iebilsts pret elektropārvades līnijas rekonstrukcijai piedāvāto 2.A alternatīvu, kas šķērso ciematu "Lapsas" Babītes novadā, jo tas ir pretrunā ar 2004.gada 28.decembra MK noteikumiem Nr.1069, pretrunā ar Aizsargjoslu likumu. Vēstulē norādīts, ka pasaulē veiktie leikēmijas riska bērniem pētījumi rāda, ka bērniem leikēmijas risks dubultojas, dzīvojot līdz 100 m attālumā no augstsprieguma līnijas. Vēstules autori norāda, ka šāda trase degradēs ciemata vizuālo izskatu un pazeminās īpašumu vērtību, un aicina veidot apeju ciematam "Lapsas".
- 16) R.Krastiņa 2013.gada 9.janvāra ar 268 parakstiem iesniegumu un 2013.gada 11.janvāra vēstuli, kuros norādīts, ka Tukuma novada Slampes pagasta iedzīvotāji un nekustamo īpašumu īpašnieki ir iepazinušies ar sagatavoto ziņojumu. Iedzīvotāji un Tukuma novada dome savu viedokli jau ir pauduši iepriekš un atbalsta 1.B alternatīvu un 1.B alternatīvu ar modifikāciju trases izbūvei, kas maksimāli tiek virzīta pa jau esošo elektropārvades līniju, to rekonstruējot. Šāds risinājums ļaus izvairīties no pilnīgi jaunu, iepriekš neparedzētu, teritorijas plānojumā neiezīmētu, nesamērīgi liela apmēra apgrūtinājumu radīšanas lielam skaitam Tukuma novada Slampes pagasta teritorijā esošo nekustamo īpašumu.
- 17) D.Blaumanes 2013.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā norādīts, ka 1.alternatīva rada tiešu ietekmi uz viņas nekustamajiem īpašumiem, vienā no kuriem ir mērķis būvēt viensētu. Iesniegumā norādīts, ka jau tagad grūti atrast vietu mājai, bet, pastiprinot

110 kV līniju ar 330 kV, palielināsies apgrūtinājuma josla un māju uzbūvēt vairs nebūs iespējams. Piedevām zeme atrodas KNP teritorijā.

- 18) I.Peimanes un vēl 455 iedzīvotāju parakstīto 2013.gada 17.janvāra iesniegumu, kurā norādīts, ka iesniegumu parakstījušie ir kategoriski pret projekta realizāciju jaunizbūvējamajā posmā, kas šķērso Lielupi, Brankciemu Jūrmalā un Babītes novada Salas pagasta Gātcieņu, kā arī pret esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukciju un tās caurlaides spējas pastiprināšanu ar jaunu 330 kV līniju Babītes novada Salas pagasta Gātcieņā, Straupciemā, Pērnciemā, Spuņciemā, Simalās, Sīpolciemā, Varkaļos un Egļu ciemā, kas atbilst piedāvātajai 1. un 2.alternatīvai. Iesnieguma autori norāda, ka, izbūvējot piedāvāto 1. un 2.alternatīvu, Jūrmalā un Salas pagastā elektropārvades līnijai perspektīvā nav paplašināšanās/attīstības iespēju; elektropārvades līnija novietota uz šauras zemes strēles, un augstsprieguma gaisvadu pārrāvuma gadījumā tas radītu paaugstinātu bīstamību – publiskajā telpā pastāvīgi izsaka brīdinājumus iedzīvotājiem dabas stihiju laikā neatrasties augstsprieguma elektropārvades līniju tuvumā; trase šķērso polderu teritorijas, bet ziņojumā nav analizēti Meliorācijas likuma un tam pakārtoto MK noteikumu prasības; piedāvātās 1. un 2.alternatīvas realizācija būtiski pasliktinās Jūrmalas un Salas pagasta iedzīvotāju dzīves labklājību, ietverot veselības aspektus un īpašumu materiālo vērtību samazinājumus. Iesniegumā norādītas vairākas ziņojumā un procedūrā konstatētās nepilnības. Iesniegumā izteikta prasība realizēt piedāvāto 2.A alternatīvu, koriģējot to tā, lai apietu apdzīvotas vietas.
- 19) S.Poļakas 2013.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā kategoriski iebilsts pret plānoto alternatīvu 2., 2.A un 2.B realizāciju, jo tās neatgriezeniski samazinās īpašuma “Timotiņi” vērtību, radot apgrūtinājumu, kā arī izraisīs nelabvēlīgu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.
- 20) Jelgavas novada pašvaldības 2013.gada 15.janvāra vēstuli Nr.3-14.2/13/90, kurā norādīts, ka iedzīvotāji lūdza paust viedokli, ka perspektīvā atbalsta esošās līnijas rekonstrukciju (1.iespējamā trase), jo šāds risinājums ir visekonomiskākais, iedzīvotāju intereses mazāk skarošs un videi draudzīgāks.
- 21) SIA “Bozis” 2013.gada 16.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka 2.A alternatīvā elektropārvades līnija iezīmēta pāri SIA “Bozis” īpašumiem “Božu” ūdenskrātuves krastā, kas ir iecienīta Babītes un Rīgas iedzīvotāju atpūtas vieta, tāpēc SIA “Bozis” ir pret piedāvātās elektropārvades līnijas 2.A alternatīvas realizāciju.
- 22) A.Rožudārzas un vēl 5 ģimenes locekļu 2013.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā kategoriski iebilsts pret jaunās 330 kV līnijas ierīkošanu zemesgabalā “Sprosti” Tumes pagastā, kurš patlaban jau ir apgrūtināts ar esošo 110 kV līniju.
- 23) SIA “LEVEL 2000” 2013.gada 14.janvāra vēstuli, kurā uzskaitīti SIA “LEVEL 2000” īpašumi Babītes pagasta Dzilnuciemā un iebilsts pret piedāvātās elektropārvades līnijas 2.A alternatīvas realizāciju.
- 24) G.Teilānes 2013.gada 16.janvāra vēstuli, kurā kategoriski iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūvi caur Dzilnuciemu Babītes pagastā.
- 25) B.Carjova 2013.gada 16.janvāra vēstuli, kurā kategoriski iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas šķērso Dzilnuciemu Babītes pagastā.
- 26) Ē.Teilāna 2013.gada 16.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūvi caur ciematu “Taureņi” un ieteikts to būvēt vietās, kur netiek skartas privātas mājas.
- 27) E.Baldzēna un vēl 68 iedzīvotāju parakstīto 2013.gada 18.janvāra iesniegumu, kurā izteiktas prasības, būvējot jaunu 330 kV elektropārvades līniju apiet apdzīvotas

- vietas, tai skaitā, Babītes pagasta Egļuciemu un tuvējās viensētas; esošo 110 kV līniju Egļuciemā demontēt vai maksimāli attālināt no dzīvojamām mājām un apbūves gabaliem; būvniecībai izvēlēties 2., 2.A un 2.B alternatīvas. Vēstulē norādīts, ka jāņem vērā gan EML, gan trokšņa ietekme, jo Egļuciema, Spuņciema un citas apdzīvotas vietas skars arī autoceļa A10 rekonstrukcija.
- 28) Jūrmalas pilsētas domes 2013.gada 16.janvāra vēstuli Nr.14-1/165, kurā norādīts, ka, ņemot vērā iedzīvotāju iebildumus, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un 28.12.2004. MK noteikumus Nr.1069, Jūrmalas pilsētas Inženierbūvju un ģeodēzijas nodaļa nepiekrīt AS "LET" piedāvātajam elektropārvades līnijas tehniskajam risinājumam un lūdz izbūvēt kabeli zem Ventspils šosejas ceļa nodalījuma joslā (1.variants) un izbūvēt gaisvadu līniju ārpus Jūrmalas teritorijas (2.variants).
  - 29) SIA "Jumpravas pļavas" 2013.gada 18.janvāra iesniegumu, kurā norādīts, ka ziņojumā pieejamās kartes ir ar vāju detalizāciju un nav iespējams noteikt, kur dabā elektrolīnijas trase atradīsies, tāpēc SIA "Jumpravas pļavas" nav iespējams objektīvi izvērtēt 1.B alternatīvas modifikācijas ietekmi uz SIA "Jumpravas pļavas" īpašumiem. Lai jaunā elektropārvades līnija būtu attālināta no Tukuma pilsētas un būtu mazāk līkumota, SIA "Jumpravas pļavas" piedāvā izskatīt un ieviest korekcijas 1.B alternatīvas modifikācijā. Iesniegumā norādīts, ka, ja piedāvātās korekcijas nav iespējamas, tad SIA "Jumpravas pļavas" 1.B alternatīvas modifikācijai piekrīt ar nosacījumu, ka jaunā elektrolīnijas 1.B alternatīvas modifikācijas posma (no esošās 110 kV līnijas līdz Vāgnera dārzam) sākums iet taisnā līnijā kā pagarinājums esošajai 110 kV trasei, kuru nav plānots rekonstruēt.
  - 30) A.Jaguckas 2013.gada 21.janvāra elektronisko vēstuli, kurā norādīts, ka A.Jagucka neatbalsta un neuzskata par lietderīgu esošās 110 kV līnijas Milzkalnē pārbūvi par 330 kV līniju, jo tas pasliktinās viņas īpašuma vērtību, atrodas tuvu dzīvojamām mājām, šķērso apbūves gabalus.
  - 31) R.Rikmaņa 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūvi virs viņa zemesgabala Babītes pagasta Dzilnuciemā.
  - 32) L.Ābolas 2013.gada 21.janvāra iesniegumu, kurā iebilsts elektropārvades līnijas izbūvei NATURA 2000 teritorijās.
  - 33) R.Šimala 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūvi 2.A variantā, kas iet pāri zemesgabalam "Austrumi" Dzilnuciemā Babītes pagastā.
  - 34) E. Pāvelsona 2013.gada 16.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka plānotā esošās 110 kV līnijas rekonstrukcija par 330 kV līniju pasliktinās viņa iespējas brīvi rīkoties īpašumā Raudas ielā 53, Tukumā, tāpēc E. Pāvelsons pauž viedokli, ka varētu, iespējams, piekrist plānotajai darbībai, ja viņa zemi atpirktu par tirgus vērtību visā platībā.
  - 35) G.Lāces 2013.gada 17.janvāra iesniegumu, kurā norādīts, ka plānotā darbība apdraud viņas ģimenes un kaimiņu nākotnes plānus dzīvošanai un saimniekošanai Smārdes pagastā, tāpēc elektropārvades līnija jāattālina no dzīvojamām mājām un viensētām. G.Lāce piedāvā divus iespējamus variantus situācijas uzlabošanai.
  - 36) U.Kriķa 2013.gada 22.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka īpašnieki, kuru intereses pārstāv U.Kriķis, ir pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus dzīvojamai mājai Parka alejā 3, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, kā arī iesniegumā norādīts, ka plānotā trase neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
  - 37) SIA "Jūrmalas vilnis" 2013.gada 18.janvāra vēstuli Nr.180113/01, kurā norādīts, ka SIA "Jūrmalas vilnis" nevar piekrist piedāvāto elektrolīniju risinājumam.

- 2.alternatīvai, kas paredz esošās 110 kV līnijas rekonstrukciju par 330 kV elektropārvades līniju, jo tā ne tikai šķērso SIA “Jūrmalas vilnis” piederošos īpašumus Babītes pagasta ciemā “Mežāres”, bet, apgrūtinot ar aizsargjoslu un likvidējot piekļūšanu, padarītu mazvērtīgus SIA “Jūrmalas vilnis” piederošos zemes īpašumus aptuveni 10 ha platībā.
- 38) K.Viša 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunās elektropārvades līnijas izbūvi (2.A alternatīva) caur zemesgabalu Viestura ielā 10, Babītes pagastā, vai tā tuvumā.
  - 39) E.Melderis 2013.gada 14.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret 1.A alternatīvas elektropārvades līnijas izbūvi virs E.Melderis īpašuma Slampes pagastā.
  - 40) N.Aļperšteinas 2013.gada 22.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunās elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas virzās gar māju Ezera ielā 6, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, jo tam var būt ietekme uz cilvēku veselību un plānotā trase neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
  - 41) O.Golbergas 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunās elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas virzās gar īpašumiem Ezera ielā 9 un Ezera ielā 19, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, jo tam būs ietekme uz vidi, cilvēkiem un ainavu.
  - 42) V.Stepanova 2013.gada 22.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus zemesgabalam Parka alejā 14 (uzsākta dzīvojamās mājas būvniecība), Dzilnuciemā, Babītes pagastā, kā arī iesniegumā norādīts, ka plānotā trase neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
  - 43) A.Savilovas 2013.gada 22.janvāra vēstule, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus zemesgabalam Parka alejā 14 (uzsākta dzīvojamās mājas būvniecība), Dzilnuciemā, Babītes pagastā, kā arī iesniegumā norādīts, ka plānotā trase neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
  - 44) A.Jakovļeva 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus dzīvojamai mājai Parka alejā 18, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, jo tas var ietekmēt cilvēku veselību un ainavu.
  - 45) AK Bondrux Holding Inc 2013.gada 19.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūvi caur Dzilnuciemu Babītes pagastā.
  - 46) A.Shaked 2013.gada 18.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus īpašumiem Ezera ielā 1 un Ezera ielā 3, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, jo tas var ietekmēt cilvēku veselību un ainavu.
  - 47) A.Aļperšteina 2013.gada 22.janvāra vēstuli, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas paredz 330 kV līniju izbūvi blakus dzīvojamai mājai Parka alejā 7 un zemesgabalam Ezera ielā 8, Dzilnuciemā, Babītes pagastā, jo tas var ietekmēt cilvēku veselību un ainavu, kā arī plānotā trase neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
  - 48) A.Rūdules – Jansones 2013.gada 18.janvāra iesniegumu, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, gar dzīvojamo māju ciematu “Taureņi” Babītes pagastā.
  - 49) V.Kaņepes 2013.gada 18.janvāra iesniegumu, kurā iebilsts pret esošās 110 kV elektropārvades līnijas pastiprināšanu ar 330 kV līniju, uzliekot jaunus apgrūtinājumus nekustamajiem īpašumiem Salas pagastā. V.Kaņepe lūdz identificēt arī viņas īpašumu “Kalmes”, kuru jau apgrūtinā esošā 110 kV

elektropārvades līnija ar balstu īpašuma teritorijā un vadiem, kas šķērso arī pagalmu. V.Kaņepe lūdz izvērtēt risinājumu vadu izvietošanai vertikāli, jo ir nobažījusies, ka vadi varētu iet pāri mājai.

- 50) I.Zepa un vēl 4 ģimenes locekļu 2013.gada 19.janvāra vēstuli, kurā ierosināts par noteicošo varianta izvēlei noteikt ietekmi uz cilvēkiem, t.i., neveidot jaunus elektropārvades līnijas posmus apdzīvotās vietās un dzīvojamo ēku tuvumā; par prioritārajiem izvēlēties 2.A, 2.B alternatīvas, izveidojot līniju pāri lauksaimniecības, meža un purvu zemēm; ņemt vērā izstrādātos teritoriju plānojumus un funkcionālos zonējumus; ja tiek īstenota 2.alternatīva, izbūvējot elektropārvades līniju no autoceļa A10 līdz A9, tad vēstules autori nepiekrīt līnijas izbūvei caur Straupciem, kur beidzamajā laikā ir izbūvētas daudzas mājas un veikta parcelācija, un ierosina novirzīt līniju starp Straupciem un Gātciemu pa lauksaimniecības zemēm.
- 51) G.Teilānes, Ē.Teilāna un B.Carjova 2013.gada 18.janvāra iesniegumu, kurā iebilsts pret jaunas elektropārvades līnijas izbūves 2.A variantu, kas virzās gar dzīvojamo māju ciematu "Taureņi", un var ietekmēt cilvēku veselību un ainavu, kā arī bioloģisko daudzveidību. Iesnieguma autori uzskata, ka jārealizē alternatīva, kurai ir īsākais elektropārvades līnijas garums un izmanto jau esošās 110 kV līnijas koridoru, vienlaikus attālinot līniju no apdzīvotām vietām. Bez tam, 2.A alternatīva neatbilst Babītes pagasta teritorijas plānojumam.
- 52) L.Būmanes – Volbergas 2013.gada 29.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka 2.alternatīva šķērso vēstules autore īpašumus Salas pagastā, tāpēc viņa iebilst pret šīs alternatīvas realizāciju, jo tie radīs apgrūtinājumu, kas līdz šim nav bijis, kā arī samazinās īpašumu vērtību. Vēstules autore atbalsta 1.alternatīvas realizāciju, jo tā galvenokārt paredz esošo elektropārvades līniju rekonstrukciju, kuru tikpat vajadzēs rekonstruēt.
- 53) G.Būmaņa 2013.gada 29.janvāra vēstuli, kurā norādīts, ka 2.alternatīva šķērso vēstules autora īpašumus Salas pagastā, tāpēc viņš iebilst pret šīs alternatīvas realizāciju, jo tie radīs apgrūtinājumu, kas līdz šim nav bijis, kā arī samazinās īpašumu vērtību. Vēstules autors atbalsta 1.alternatīvas realizāciju, jo tā galvenokārt paredz esošo elektropārvades līniju rekonstrukciju, kuru tikpat vajadzēs rekonstruēt.
- 54) Tukuma novada dome 2013.gada 4.februāra vēstuli Nr.6-17.4/7581/191/403, kurā lūgts pārskatīt 1.B trasējuma variantu, izvērtējot īpašumu šķērsošanu ārpus Tukuma pilsētas un pēc iespējas jauno 330 kV gaisvadu plānojot uz esošās 110 kV līnijas, un, ja tas nav iespējams, jaunus apgrūtinājumus zemesgabaliem izvietot racionāli, lai zemju īpašniekiem tiktu nodrošināta iespēja realizēt būvniecības ieceres atbilstoši teritorijas plānojumam, kā arī lūgts nodrošināt minimums 100 m no dzīvojamām mājām līdz 330 kV elektrolīnijas vadiem. Tukuma novada dome lūdz nodrošināt neatkarīga eksperta EML mērījumus pēc 330 kV elektrolīnijas izbūves. Vēstulei ir pievienotas pašvaldībā iesniegto A.Dūmiņa, J.Dūmiņa, T.Dūmiņas, D.Mednes, A.Rožudārzas, SIA "Jumpravas pļavas" un R.Krastiņa iesniegumu kopijas.

5.2.18. Vairums no Birojā saņemtajām vēstulēm un iesniegumiem bija adresēti arī AS "Latvijas elektriskie tīkli", tāpēc Birojs 2013.gada 4.februārī ar vēstuli Nr.3-01/243 informēja AS "Latvijas elektriskie tīkli" par visām saņemtajām vēstulēm, bet nosūtīja tikai tās, kas bija adresētas Birojam, proti, V.Daļeckas, E. Kances, J.Mackeviča, L.Bārdas, I.Krieviņas, A.Franča, D.Blaumanes, A.Rožudārzas, A.Jagucka, E. Pāvelsona un V.Kaņepes vēstules, norādot, ka pamatā visās

saņemtajās vēstulēs tiek iebilsts pret kādu no iespējamajiem rekonstrukcijas variantiem un sniegti priekšlikumi ziņojuma pilnveidošanai, kā arī norādīts uz sabiedrisko apspriežu protokolos fiksētajām neprecizitātēm. Birojs lūdz izvērtēt sabiedrības viedokļus un priekšlikumus un iekļaut pārskatā par sabiedrības līdzdalību, norādot, kā sabiedrības iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā, vai sniedzot motivētas atbildes, kāpēc tie netiek ņemti vērā.

5.2.19. Sabiedrības informēšana par Birojam iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.2.19.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2013.gada 5.aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika ievietots interneta mājaslapās www.tukums.lv, <http://www.dobele.lv/>, <http://www.jelgavasnovads.lv/>, <http://www.babite.lv/>, <http://www.jurmala.lv/>, <http://www.rdpad.lv/> un <http://www.vpvb.gov.lv/lv>. Ar Ziņojumu var iepazīties interneta mājaslapās www.latvenergo.lv un www.let.lv.

5.2.19.2. Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs saņēma:

- I.Budes un A. Budes 2013.gada 18.aprīļa iesniegumu, kurā norādīts, ka Ziņojums nav papildināts atbilstoši 2013.gada 4.janvārī Babītes novada, Salas pagasta publiskajā apspriedē paustajam sabiedrības viedoklim. Vēstulē norādīts, ka īpašums „Sapņi” (kadastra Nr.80880050023) nav iekļauts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, kaut gan īpašumam ir lietošanas tiesību apgrūtinājums – īpašumu šķērso esošā 110 kV EPL, kā arī norādīts, ka Ziņojumā nav analizēti 2004.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1069 „Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietošanu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās”, kuri nosaka:

20. Jaunbūvējamās 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līnijas izvieto ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijām.

21. Pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijās elektropārvades līnijām ar 110 kV un augstāku spriegumu līdz dziļo ievadu apakšstacijām paredz kabeļu līnijas.

22. Plānojot elektropārvades tīklu rekonstrukciju, paredz esošo 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līniju pārvietošanu ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamās apbūves vai elektropārvades gaisvadu līniju nomainītu ar kabeļu līnijām.”

Vēstulē lūgts veikt labojumus Ziņojumā un sniegt skaidrojumu, kā arī norādīts, ka ir pret projekta „Kurzemes loks 3.posma” realizāciju nekustamajā īpašumā „Sapņi” un „Spuņciemā”. Atbilstoši Biroja rīcībā esošajai informācijai AS „Latvijas elektriskie tīkli” ir sniegusi atbildi un skaidrojumus (2013.gada 14.maija vēstule Nr. 202600-10.1-990) I. un A. Budēm saistībā ar vēstulē izteiktajiem iebildumiem.

- Ingas Peimanes un vēl 501 iedzīvotāja parakstītu 2013.gada 19.aprīļa iesniegumu, kurā norādīts, ka ir pret 1., 1.A., 1.B. un 2.alternatīvas realizāciju un atbalsta 2.A. alternatīvu, kā arī vēstulē norādīti virkne jautājumu un viedokļu saistībā ar atspoguļoto informāciju Ziņojumā.
- Dabas aizsardzības pārvaldes atsaukumi (2013.gada 20.maija vēstule), kurā norādīts, ka Ziņojumā ietverti gandrīz visi Dabas aizsardzības pārvaldes ieteikumi ziņojuma uzlabošanai, taču vienlaikus arī norādīts, kāda informācija būtu jāprecizē. Vēstulē norādīts, ka Dabas aizsardzības pārvalde atbalsta 1.A. alternatīvas realizāciju, neveidojot plašāku trasi Ķemeru nacionālā parka teritorijā. Pārvalde uzskata, ka arī šī alternatīva ir saistīta ar augstu risku dabas vērtībā, tāpēc ir jāparedz maksimāli ietekmju samazināšanas pasākumi, tajā skaitā arī atbilstoša, biotopiem draudzīga trases apsaimniekošana ekspluatācijas un iespējamā trases marķēšana visā ĶNP teritorijā putnu sadursmju riska mazināšanai.

Birojs, izvērtēja Ziņojumu, tā atbilstību programmas un normatīvo aktu prasībām un 2013.gada 11.jūnijā pieprasīja papildus informāciju Ziņojuma pilnveidošanai un papildināšanai, kā arī nosūtīja Ierosinātajam un Ziņojuma izstrādātājam Birojā saņemtās iedzīvotāju vēstules. Cita informācija aktualizētā ziņojuma izvērtēšanas gaitā Birojā netika saņemta.

5.2.20. 2013.gada 3.jūlijā Birojā tika iesniegti Papildinājumi aktuālajai Ziņojuma redakcijai. Paziņojums par iesniegtajiem papildinājumiem tika ievietots interneta mājaslapās <http://www.vpvb.gov.lv/lv>, www.latvenergo.lv un www.let.lv. Ar Ziņojuma Papildinājumiem var iepazīties interneta mājaslapās www.latvenergo.lv un www.let.lv.

5.2.21. Ziņojuma Papildinājumu izvērtēšanas laikā Birojs saņēma:

- Vides aizsardzības kluba vēstuli, kurā norādīts, ka saistībā ar novērtējuma ziņojuma aktuālās redakcijas labojumu iesniegšanu Vides pārraudzības valsts birojā, Vides Aizsardzības klubs (turpmāk arī VAK) atkārtoti paziņo savu viedokli, apliecinot, ka uztur spēkā visas savas izteiktās prasības un priekšlikumus, kuri izklāstīti VAK 11.01.2013. Nr. 1.003/2013 vēstulē Vides Pārraudzības valsts birojam un AS „Latvijas Elektriskie tīkli”. Tāpat vēstulē norādīts, ka VAK uzskata, ka ir iespējams atteikties no projekta realizācijas vispār un, ka realizējot projektu, vienīgā apmierinošā alternatīva ir 1A alternatīva, šķērsojot Slampes pagastu pa jaunu trasi pār lauksaimniecības zemēm, bet ĶNP teritoriju šķērsojot pa esošo trasi, neveicot esošās stigas jebkādu paplašināšanu ĶNP teritorijā, bet izmantojot augsto balstu risinājumu, bet Salas pagastu pa esošo trasi. Savukārt 2., 2a, 2b un modificētā 2b alternatīva netiek atbalstīta, jo tās paredz jaunas garas trases izbūvi. Pieņemot lēmumu IVN procesā, VAK lūdz visām iesaistītām pusēm prioritāri ņemt vērā tieši dabas aizsardzības ilgtermiņa intereses, nepieļaujot būtisku nelabvēlīgu ilgtermiņa ietekmi uz vidi gan Natura2000 teritorijās, gan ārpus tām. Vēstulē VAK rosina izvērtēt atkārtotas sabiedriskās apspriešanas rīkošanas nepieciešamību, kā arī lūgts sabiedrībai saprotamā veidā sniegt vienkāršus skaidrojumus par aizsargjoslu izmaiņām ap 110kV un 330kV līnijām un šo izmaiņu ietekmi uz meža zemēm gan Kurzemes loka III posma ietvaros, gan arī attiecībā uz Latvijas – Igaunijas III starpsavienojumu. Citi priekšlikumi netika saņemti.

Apkopojot sabiedriskās apspriešanas rezultātus Birojs secina, ka izpildīta Biroja prasība par atkārtotu sabiedrisko apspriešanu, tās rezultātā ir precizēts un papildināts ziņojums, vienlaicīgi ir saņemti daudzskaitlīgi iedzīvotāju viedokļi, iesniegumi un protesti (faktiski ir iebilsts pret visām alternatīvām vai atsevišķiem to posmiem), kas prasa apiet apdzīvotas vietas un noraida kādu no alternatīvām. Skaitliski visvairāk iebilsts pret EPL izvietojumu blīvi apdzīvotās vietās vai to tuvumā (Brankciems, Kūdra, Gātciems, Straupciems, Pērciems, Spuņciems, Silmalas, Sīpolciems, Varkaļi, Egluciems, Milzkalne, Ozolnieki, Lapsas, Dzilnuciems, Taureņi un citās), akcentējot konkrētās vietas vai alternatīvas salīdzinošos trūkumus un pieprasot/aicinot izvēlēties citu alternatīvu vai tālāk novirzīties no konkrētās apdzīvotas vietas vai īpašuma. Jāatzīmē, ka arī pašvaldību, gan tās kuras izteikušas viedokli ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā, gan arī pārējo, prasības ir savstarpēji saskaņojamas vienotas trases izveides kontekstā, līdz ar to paredzētās darbības ierosinātajam jāērķinās ar nepieciešamību panākt iespējamus kompromisa risinājumus, kas iespējami apietu apdzīvotas vietas un konkrētās apbūves teritorijas, tai pat laikā nodrošinot EPL nepieciešamos parametrus un funkcionalitāti. Gan pilsētu un ciemu kontekstā, gan saistībā ar specifiskajiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju šķērsošanas apstākļiem un pieguļošo teritoriju izmantošanu jāērķinās ar

nepieciešamību detalizēt, precizēt un, iespējams, atkārtoti vērtēt iespējamus tehniskos risinājumus (EPL stabu izvietojums, parametri, pamatu izveides nosacījumi, kabeļu iespējamā izbūve blīvi apdzīvotās teritorijās) pēc tam, kad ir panākts akcepts kādam no konkrētajiem variantiem, jo pilnībā no apdzīvotu vietu un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju šķērsošanas nav iespējams izvairīties nevienā piedāvātajā alternatīvajā variantā.

6. Nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Ziņojumā identificēti un izvērtēti sekojoši galvenie iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi aspekti:

- 6.1.1.** Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamo pagaidu būvju, tehnikas un montāžas laukumu un infrastruktūras objektu prognozētās ietekmes uz vidi un plānotie pasākumi to mazināšanai, ņemot vērā konkrēto vietu specifiku. Būvmateriālu transportēšanas un pagaidu uzglabāšanas risinājumi. Ietekmes samazinošie pasākumi rekonstrukcijas darbu laikā. Esošo būvju vai inženierkomunikāciju nojaukšanas vai pārlikšanas nepieciešamība.
- 6.1.2.** Paredzētās darbības rezultātā veidojošies atkritumi un to apsaimniekošana. Elektropārvades līnijas un apakšstaciju apkalpošanas darbi, to periodiskums.
- 6.1.3.** Trokšņa un elektromagnētiskā lauka līmeņa izmaiņu novērtējums.
- 6.1.4.** Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni, šo ūdeņu veidošanos.
- 6.1.5.** Objekta iespējamās ietekmes uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, putnu migrācijas koridoriem (objekta radītā "barjeras" efekta novērtējums) un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un dabas objektiem novērtējums. Iespējamās ietekmes novērtējums uz šķērsojamo vai, nepieciešamības gadījumā, tiešā tuvumā esošajām Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamajām dabas teritorijām.
- 6.1.6.** Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavu un kultūrvēsturisko vidi.
- 6.1.7.** Izmaiņu teritoriju plānojumos nepieciešamība saistībā ar paredzēto darbību.
- 6.1.8.** Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un iespējamie limitējošie apstākļi.

6.2. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, kā arī novērtējot ieinteresēto personu un institūciju paustos viedokļus un argumentus, Birojs secina sekojošo:

6.2.1. Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamo pagaidu būvju, tehnikas un montāžas laukumu un infrastruktūras objektu prognozētās ietekmes uz vidi un plānotie pasākumi to mazināšanai, ņemot vērā konkrēto vietu specifiku. Būvmateriālu transportēšanas un pagaidu uzglabāšanas risinājumi. Ietekmes samazinošie pasākumi rekonstrukcijas darbu laikā:

- 6.2.1.1.** Atbilstoši Ziņojumam ražošanas bāzes paredzētās elektropārvades līniju montāžas darbu un apakšstacijas celtniecības montāžas darbu nodrošināšanai. Ražošanas bāzē ietilpst pagaidu noliktavas, būvmateriālu (arī dzelzsbetona un metāla konstrukciju) glabāšanas laukumi, strādnieku vagoniņi, autotransporta un pārvietojamo celtniecības mehānismu stāvlaukumi (balstu un iekārtu montāžas transports, zemes rakšanas un urbšanas darbu mašīnas, specializēts transports meža darbiem un krūmu novākšanai). Nederīgo materiālu novietošanai un pagaidu uzglabāšanai paredzēts izveidot nožogotu laukumu. Nepieciešamos materiālus paredzēts piegādāt atbilstoši veicamo darbu grafikam.

- 6.2.1.2. Bāzes vietas izvēli nosaka apdzīvotu vietu tuvums, lai nodrošinātu darbinieku ēdināšanas vietu un nepieciešamības gadījumā arī naktsmītni, piebraukšanas iespējas ar lielgabariņa transportu, autoceļu stāvoklis, bāzei jāatrodas ne tālāk kā 50 km no tālākās montāžas vietas. Izvēloties bāzes vietu, paredzēts ņemt vērā vērtīgu un aizsargājamu biotopu un dabas vērtību atrašanās vietas, lai neradītu tām apdraudējumu un nepieļautu iznīcināšanu, ražošanas bāzes netiks izvietotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un tiešā apdzīvoto vietu tuvumā, lai nepieļautu tiešus traucējumus.
- 6.2.1.3. Ražošanas bāzēs elektrības padeve tiks nodrošināta, izmantojot pagaidu elektroietaisies no AS „Sadales tīkls” pārvaldījumā esošiem elektriskajiem tīkliem, ja tas ir iespējams, vai arī no pārvietojamiem dīzeļģeneratoriem. Ražošanas bāzes izveidošanas sākumā tiks sagatavoti būvlaukumi. Ražošanas bāze tiks apgādāta ar ugunsdzēsības inventāru un medicīnas aptieciņām.
- 6.2.1.4. Ražošanas bāzes izveide un izmantošana ir saistīta ar īslaicīgu, nebūtisku ietekmi uz vidi – teritorijas izmantošanu, autotransporta emisijas un troksnis, atkritumu īslaicīga uzglabāšana un nodošana tālākai apsaimniekošanai.
- 6.2.1.5. Pēc darbu pabeigšanas paredzēta ražošanas bāzes teritorijas sakopšana – atkritumu izvešana, nožogojuma noņemšana, seguma atjaunošana.
- 6.2.1.6. Pēc darbu pabeigšanas paredzēts sakārtot izmantotos ceļus un pievedceļus, nodrošinot to tehnisko stāvokli vismaz tādu, kāds tas bija pirms elektropārvades līnijas rekonstrukcijas darbu uzsākšanas.
- 6.2.1.7. Šķērsojot privāto zemju īpašumus, tas tiks saskaņots ar zemes īpašnieku. Netiek prognozēts, ka tiks ietekmēta saimnieciskā darbība šajās teritorijās (piemēram, izmīdīti / izbraukāti sējumi).
- 6.2.1.8. Ziņojumā norādīts, ka tiek paredzēts, ka, šķērsojot ūdensobjektus, balstus novietos krastos, ievērojot attālumu ne mazāk kā 20m no pamatiem līdz ūdensteces vai ūdenstilpes malai. Ūdenstilpju un ūdensteču krastos tiks projektēti starpbalsti, starp kuriem pieļaujamais maksimālais attālums ir 600 m vai speciāli pārejas balsti. Šāds tehniskais risinājums nodrošinās to, ka balsti atradīsies pietiekošā attālumā no ūdenstilpes vai teces. Lielākajai daļai šķērsojamo ūdens objektu tas nodrošinātu arī to, ka vasaras - rudens plūdu vai pavasara palu laikā balsti neapplūst, kā arī garantēs to, ka balstu un EPL būvniecība neietekmēs ūdensteču un ūdenstilpju ekosistēmu un neatradīsies to aizsargjoslās.
- 6.2.1.9. Elektropārvades līnijas rekonstrukcijas zonā ir lielas meliorētas platības, tāpēc darbus meliorētās platībās paredzēts saskaņot likumdošanā noteiktajā kārtībā un sakārtot/atjaunot meliorācijas sistēmas bojājumu gadījumā. Izvēloties EPL balstu izvietojumu, tiks ņemti vērā esošo nosusināšanas sistēmu elementu (drenāžas, grāvji, caurtekas, polderu dambji un sūkņu stacijas) plānojums, cenšoties tos neskart, līdz ar to neietekmējot teritoriju esošo mitruma režīmu. Darbus plānots veikt tā, lai darbu laikā netiktu bojāti polderu aizsargdambji.
- 6.2.1.10. Lai nodrošinātu piekļuvi darbu zonām, nav plānota jaunu pievedceļu būvniecība, kā arī tiks nodrošināta izmantoto piebraucamo ceļu tehniskā stāvokļa atjaunošana atbilstoši tā stāvoklim pirms būvdarbu uzsākšanas; ĶNP teritorijā tehnikas pārvietošanai tiks izmantotas esošās dabiskās brauktuves un kvartālstigas.
- 6.2.1.11. Lai mazinātu iespējamo ietekmi rekonstrukcijas laikā, paredzēts darbus veikt tikai darbadienās no plkst. 7 līdz 19; darbu veikšanai izmantot iekārtas, kas atbilst Ministru kabineta 2004. gada 23. aprīļa noteikumu Nr.163 “Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” prasībām; sastādot

darbu izpildes grafiku, paredzēts ņemt vērā pavasara palu periodu; savākt veidojošos atkritumus, sašķirot tos un nodot komercsabiedrībām, kas nodrošina to tālāko apsaimniekošanu.

- 6.2.1.12. Tukuma pilsētas teritorijā rekonstruējamā trase (1. alternatīva ar tās apakšvariantiem) šķērso Tukuma lidlauka 5 km rādiusa zonu. Atbilstoši Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.- 2023. gadam teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktajam, objektiem, kurus paredzēts būvēt, ierīkot un izvietot 5 km rādiusā ap Tukuma lidostu un kuru absolūtais augstums pārsniedz 30 m un vairāk par lidostas kontrolpunkta absolūto augstumu 71 m v.j.l., jāsaņem atļauja no AS „Civilās aviācijas aģentūra”. Saskaņā ar ziņojumam pievienoto Valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra” 2012.gada 19.septembra vēstulē Nr. 01-8-1/882 norādīto 1.A. un 1.B alternatīvas vai tās modifikācijas izvēles gadījumā, tās plānotajā atrašanās vietā nepieciešama to balstu atrašanās vietu detalizēta izpēte, kuri plānojas augstumā virs 100 m v.j.l., kā arī nepieciešams saņemt atļauju AS „Civilās aviācijas aģentūra”.
- 6.2.1.13. Tā kā rekonstruējamā elektropārvades līnija šķērso daudzas inženierkomunikācijas, uzsākot tehniskā projekta izstrādi, jāsaņem attiecīgā inženierkomunikāciju objekta pārvaldītāja tehniskie noteikumi, lai izstrādātu risinājumus to šķērsošanai. Elektropārvades līnijas rekonstrukcijas projekts neparedz citu inženierkomunikāciju pārbūvi.
- 6.2.1.14. Paredzētās darbības vietas tuvumā atrodas vairākas citiem īpašniekiem piederošas būves, kuru nojaukšana nav paredzēta. Izstrādājot tehnisko projektu, ņemot vērā normatīvo aktu prasības, paredzēts meklēt iespējami optimālus risinājumus, kas būtu pieņemami abām pusēm un iespējami maz ietekmētu dzīves vides kvalitāti.
- 6.2.1.15. Atbilstoši Ziņojumam attālums starp jaunajiem balstiem būs lielāks, līdz ar to samazināsies to skaits. Jauno balstu izvietojuma vietas paredzēts saskaņot ar konkrēto teritoriju iedzīvotājiem.
- 6.2.1.16. Ziņojumā ir paredzēta virkne pasākumu, kas vērsta uz iespējamo negatīvo ietekmju novēršanu/samazināšanu gan projektēšanas, gan būvniecības, gan ekspluatācijas laikā.

Tā kā pašlaik vēl nav zināms galīgais trases variants un precīzs izbūves tehniskais risinājums, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10) daļu, ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Konkrēti:

- pirms rekonstrukcijas/būvniecības darbu uzsākšanas jāizstrādā pasākumu plāns/grafiks drošai esošo EPL atslēgšanai/pārslēgšanai/demontāžai nodrošinot patērētājus ar nepārtrauktu elektroenerģijas pieslēgumu nodrošinājumu, ņemot vērā izvēlēto variantu un ar tā izbūvi saistītos risinājumus;
- atbilstoši izvēlētajam risinājumam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāsaņem atļaujas/nosacījumi no šķērsojošo inženierkomunikāciju īpašniekiem, tajā skaitā VAS „Latvijas valsts ceļi”, AS „Latvijas Gāze” (ja izvēlēta 1., 1.B., 2. vai 2.B. alternatīva), kā arī jāsaņem atļauja no AS „Civilās aviācijas aģentūra”;
- plānojot un veicot darbus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tajā skaitā Ķemeru nacionālajā parkā, jārēķinās ar nepieciešamību izvēlēties papildus ietekmi mazinošus risinājumus, kas novērstu negatīvu ietekmi, veicot papildus hidroģeoloģisko izpēti, kā arī izvēloties atsevišķu būvdarbu veikšanai atbilstošus būvdarbu veikšanas paņēmienus.

6.2.2. Paredzētās darbības rezultātā veidojošies atkritumi un to apsaimniekošana. Elektropārvades līnijas un apakšstaciju apkalpošanas darbi, to periodiskums:

- 6.2.2.1. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam rekonstrukcijas rezultātā, demontējot esošās elektropārvades līnijas, 1.alternatīvas gadījumā veidosies - 800t metāllūžņu, 1200t dzelzsbetona, 1171m³ balstu pamati un balsti, 2.alternatīvas gadījumā - 200t metāllūžņu, 360t dzelzsbetona, 859m³ balstu pamati un balsti, 2.A.alternatīvas gadījumā 200t metāllūžņu, 360t dzelzsbetona, 144m³ balstu pamati un balsti, kā arī visās alternatīvās veidosies arī elektropārvades līnijas armatūra, vadi, metāla balsti, aizsargtroses.
- 6.2.2.2. Veidojošos atkritumus paredzēts sašķirot un savākt, un tālāk nodot komercsabiedrībām, kas nodarbojas ar atkritumu apsaimniekošanu.
- 6.2.2.3. Ziņojumā norādīts, ka ekspluatācijas laikā tiek veikti elektropārvades līnijas un iekārtu apkalpošanas darbi, lai nodrošinātu to drošu darbību, kā arī tiek plānoti un veikti atjaunošanas darbi, kas ietver nolietoto konstrukciju, iekārtu un mezglu nomaiņu. Profilaktisko pārbaužu periodiskumu un veicamo darbu veidu nosaka iekārtu un būvju ekspluatācijas noteikumi un instrukcijas. Elektrolīnijas uzturēšanas darbi ietver arī trases stigu attīrīšanu no krūmājiem un izpļaušanu, kas vienlaikus arī palīdz saglabāt tajā sastopamos biotopus.
- 6.2.2.4. Kopumā ekspluatācijas laikā veidojošos atkritumu daudzums ir nebūtisks. Ziņojumā norādīts, ka apakšstacijās eļļas nomaiņu veic specializēti uzņēmumi, kas nodrošina arī bīstamo atkritumu apsaimniekošanu.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams papildus noteikt obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.2.3. Trokšņa un elektromagnētiskā lauka līmeņa izmaiņu novērtējums:

- 6.2.3.1. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam elektropārvades rekonstrukcijas darbus plānots veikt pa posmiem, tikai darbadienās no plkst. 7 līdz 19, darbu veikšanai izmantojot iekārtas, kas atbilst Ministru kabineta 2004.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.163 "Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" prasībām.
- 6.2.3.2. Ņemot vērā darbu veidu un organizācijas kārtību, tehnikas radītās trokšņa emisijas katrā trases posmā būs īslaicīgas un paredzamā ietekme uz trokšņa robežlieluma Ldiena izmaiņām nebūtiska.
- 6.2.3.3. Ziņojumam ir pievienots vides trokšņa mērījumu pārskats, kas veikts 2010.gada 25.oktobrī pie 330 kV apakšstacijas (Rīgas HES) normālas ekspluatācijas apstākļos un raksturo apakšstacijas radīto trokšņa līmeni līdzīgos ekspluatācijas apstākļos. Atbilstoši testēšanas pārskatam aptuveni 5 m attālumā no apakšstacijas trokšņa līmenis ir 47,0±2,15 (dB(A)), kā arī zem līnijas un aptuveni 12 m no līnijas trokšņa līmenis attiecīgi ir 40,3±1,88 (dB(A)) un 40,0±1,86 (dB(A)).
- 6.2.3.4. Ņemot vērā skaņas viļņu izplatīšanās dabu, skaņas vilnim attālinoties no avota, dzīvojamo māju teritorijā netiek prognozēti Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteikto trokšņa robežlielumu pārsniegumi.
- 6.2.3.5. Ziņojumā sniegta plaša informācija par elektromagnētiskā lauka (EML) fizikālo būtību, izskaidrojot, kas ir elektriskā un magnētiskā lauka intensitāte (stiprums), kas ir magnētiskā indukcija, kādas ir šo EML raksturojošo lielumu skaitliskās

vērtības, sniegta informācija par elektromagnētiskā lauka ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojumā sniegta informācija, ka gan Eiropas Savienība („Padomes 1999. gada 12. jūlija rekomendācija elektromagnētisko lauku (0Hz līdz 300GHz) iedarbības uz vispārējo sabiedrību ierobežošanai” (1999/519/EC)), gan Starptautiskā komisija aizsardzībai pret nejonizēto starojumu (ICNIRP) ir izstrādājušas rekomendāciju / vadlīnijas elektromagnētisko lauku (0 Hz līdz 300 Hz) iedarbības ierobežošanai, kā arī norādīti pamatierobežojumi, references līmeņi un pamatierobežojumiem atbilstošās elektromagnētiskā lauka vērtības, proti, 50 Hz frekvencei iedzīvotājiem Rekomendācijā 1999/519/EC noteiktais pamatierobežojums ir 2 mA/m^2 (centrālai nervu sistēmai), tam atbilstošie references (indikatīvie) līmeņi ir elektriskā lauka intensitāte 5 kV/m un magnētiskā lauka indukcija jeb magnētiskā lauka plūsmas blīvums $100 \text{ } \mu\text{T}$. Ziņojumā ir iekļauta informācija par dažādu sadzīves elektroierīču radīto magnētisko lauku, kā arī tiek analizēti faktori, kas ietekmē augstsprieguma gaisvadu elektropārvades līniju elektrisko un magnētisko lauku. Ziņojumā norādīts, ka elektrisko lauku emisijas būtiski nemainīsies, bet magnētiskā lauka indukcija var būt lielāka nekā līdz šim. Ziņojumā sniegta atsauce uz Latvijā veiktajiem testēšanas pārskatiem, kas iekļauti elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 1.posma ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, kuri parāda, ka 1 m augstumā no zemes, tieši zem līnijas vadiem vidū starp balstiem ir tikai ap $3,3 \text{ } \mu\text{T}$, bet elektriskais lauks līdzīgā situācijā ir ap $4,8 \text{ kV/m}$. Veiktie aprēķini liecina, ka paredzētajai 330/110 kV līnijai (pie maksimālās strāvas fāzē 665 A) ārpus aizsargjoslas elektriskā un magnētiskā lauka līmeņi nepārsniegs references līmeņus (magnētiskās plūsmas blīvums nepārsniedz $6 \text{ } \mu\text{T}$ vidū starp balstiem un zemākā vada augstuma 10 m), tie netiks pārsniegti arī tieši zem paredzētās trases ārpus apdzīvotām vietām ($25 \text{ } \mu\text{T}$, ja zemākā vada augstums 9 m, ņemot vērā abas ķēdes). Ziņojumā secināts, ka veikto aprēķinu rezultāti un eksperimentālie dati parāda, ka elektriskā un magnētiskā lauka vērtības ārpus aizsargjoslām nepārsniegs noteiktos references līmeņus. Netiek prognozēts, ka noteiktie references līmeņi tiks pārsniegti arī tieši zem paredzētās trases. Kā izņēmums ziņojuma norādīts, ka maksimāli nelabvēlīgos apstākļos, ārpus apdzīvotām vietām zem trases starp balstiem apstākļos, kad ir maksimāla nokare - tas ir, kad vadi ir vistuvāk zemei (9 m), elektriskais lauks pārsniegtu 7 kV/m . Ņemot vērā iepriekš minēto, ja tiks ievēroti Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi, netiek prognozēta ietekme uz iedzīvotājiem un tiks nodrošināta iedzīvotāju aizsardzību. Salīdzinot alternatīvas pēc iespējamā elektromagnētiskā starojuma ietekmēto mājokļu un iedzīvotāju skaita, vislielākais iedzīvotāju un mājokļu skaits 100 m zonā no elektrolinijas uz katru pusi būs 1.B alternatīvas gadījumā – 282 mājokļi un 675 iedzīvotāji, vismazākais – 2.A. alternatīvas izvēles gadījumā - 100 mājokļi un 224 iedzīvotāji, savukārt 1.alternatīvas gadījumā - 331 mājokļi un 788 iedzīvotāji. 1.A. alternatīvas – 183 mājokļi un 461 iedzīvotāji, 2.alternatīvas – 168 mājokļi un 421 iedzīvotāji, 2.B.alternatīvas – 170 mājokļi un 430 iedzīvotāji (Saskaņā ar Papildinājumos minēto Iedzīvotāju skaita izvērtējumā izmantoti Centrālās statistikas pārvaldes 2011. gada tautas skaitīšanas dati „Mājokļi un tajās dzīvojošās personas pa statistiskajiem reģioniem, republikas pilsētām un novadiem pēc dzīvojamo telpu veida 2011.gada 1.martā”, aprēķinot vidējo iedzīvotāju skaitu mājoklī un reizinot ar 100 m attālumā no trases esošo mājokļu skaitu).

6.2.3.6. Ziņojumā pievienotajā (13.pielikums) Veselības inspekcijas 2013.gada 8.janvāra vēstulē Nr.3.7-3//27350/216 norādīts, ka veicot EPL rekonstrukciju,

galvenais ir nepasliktināt jau esošo elektromagnētiskā lauka situāciju, un cik vien tas iespējams līdz minimumam samazināt elektromagnētiskā lauka emisijas. Vēstulē norādīts, ka ievērojot projektā paredzētos tehnoloģiskos risinājumus un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegtās rekomendācijas, ievērojot drošības aizsargjoslu attālumus saskaņā Aizsargjoslu likuma 16.pantu, augstsprieguma elektropārvades līniju rekonstrukcija un ekspluatācija neradīs nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo dzīvojamo māju iedzīvotāju veselību. Tomēr būtiski svarīgi ir nodrošināt iedzīvotājus ar informāciju gan par elektromagnētiskā lauka ietekmi uz veselību, gan par pieļaujamiem drošības attālumiem katrā konkrētā situācijā. Vienlaicīgi Veselības inspekcijas 2013.gada 9.janvāra vēstulē Nr. 3.7-3/447/256, kas adresēta vienam no iedzīvotājiem, kas paudis savu viedokli kontekstā ar EPL plānoto būvniecību, ir papildus norādījusi uz nepieciešamību iespējami attālināt EPL būvniecību no dzīvojamajiem rajoniem, plānojot tās vismaz 100 – 200m attālumā no dzīvojamām ēkām. Biroja vērtējumā esošo EPL gadījumā ir neiespējami nodrošināt šos attālumus, taču plānojot jaunu EPL izbūvi, tās ir iespēju robežās attālināmas no dzīvojamām ēkām un tādējādi veicami arī pasākumi elektromagnētiskā lauka samazināšanai.

Kā iespējamie pasākumi elektropārvades līnijas radīto lauku samazināšanai Ziņojumā ieteikti: palielināt balstu augstumu un līdz ar to vadu attālumu līdz zemei; izvēlēties tādus balstus, kas ļauj vadus izvietot maksimāli izdevīgā konfigurācijā, lai dažādo fāzu radītie lauki viens otru maksimāli kompensētu; elektriskā lauka samazināšanai iespējams izmantot gan papildus zemējuma vadus zem fāzes vadiem, gan arī apsvērt iespēju, ka zemākie vadi tiek izmantoti 110 kV ķēdei. Viens no iespējamajiem risinājumiem elektriskā lauka samazināšanai ziņojuma minēts arī pazemes kabelis, taču ziņojumā norādīts, ka pazemes kabeļa ierīkošanas izmaksas un ekspluatācijas izmaksas ir lielākas nekā gaisvadu EPL, kā arī paredzamais gaisvadu līniju ekspluatācijas laiks tiek vērtēts kā aptuveni divas reizes lielāks nekā salīdzinošai kabeļu trasei, un līdz ar to pazemes kabeļa ierīkošana izvērtējama tikai blīvas apbūves un lielas iedzīvotāju koncentrācijas vietās. Atbilstoši 2004.gada 28.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1069 “Noteikumi par ārējo inženierkomunikāciju izvietojumu pilsētās, ciemos un lauku teritorijās” 20. - 22. punktus noteiktajam:

„20. Jaunbūvējamās 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līnijas izvieto ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijām.

21. Pilsētu un ciemu dzīvojamo un publisko ēku apbūves teritorijās elektropārvades līnijām ar 110 kV un augstāku spriegumu līdz dziļo ievadu apakšstacijām paredz kabeļu līnijas.

22. Plānojot elektropārvades tīklu rekonstrukciju, paredz esošo 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līniju pārvietošanu ārpus pilsētu un ciemu dzīvojamās apbūves vai elektropārvades gaisvadu līniju nomaiņu ar kabeļu līnijām.”

Papildinājumos Ziņojuma 15. pielikumā ir pievienota Igaunijas nacionālā pārvades sistēmas operatora licences turētāja – Elering 2013.gada 19.aprīļa vēstule Nr.200700- Vēstulē sniegta informācija, ka Igaunijā, plānojot jaunus potenciālos elektrības pārvades līniju infrastruktūras koridorus, Elering iespēju robežās mēģina piemērot 25 m distanci no 110 kV EPL centra ass un 40 m distanci no 330 kV centra ass līdz esošajām apdzīvotajām ēkām un citām apbūvēm. Tāpat vēstulē sniegta informācija, ka saskaņā ar CIGRE Darba grupas B1.07 atskaiti Nr. 338 Statistika par maiņstrāvas pazemes kabeļiem elektroenerģijas tīklos un ENTSO-E un Europacable sadarbības rezultātā izstrādāto atskaiti Superaugsta sprieguma līniju daļējas ievilkšanas pazemes kabeļos priekšizpēte un tehniskie apsvērumi, kas tika izstrādāta pēc Eiropas Enerģētikas

komisāra Andra Piebalga aicinājuma veikt supraugsta sprieguma maiņstrāvas līnijas (220 kV - 400 kV) daļējas ievilkšanas pazemes kabeļos priekšizpēte un tehnisko apsvērumu identifikāciju, secināts, ka nav ekonomiski un tehniski iespējams pilnā apmērā vai daļēji lielos attālumos elektropārvades līnijas (220-400kV) ievilkt pazemes kabeļos. Ņemot vērā ekonomiskos aspektus un tehnisko iespējamību paredzētās darbības ierosinātāja pazemes kabeļa ierīkošanu Ziņojumā paredz tikai 2.A. alternatīvai no lidostas „Rīga” skrejceļa līdz apakšstacijai „Imanta” (aptuveni 8 km).

Obligātie nosacījumi trokšņa aspektā ir noteikti ārējos normatīvos aktos un netiek prognozēts, ka tiktu pārsniegtas normatīvajos aktos noteiktās prasības, kas ir obligātas jebkurā gadījumā. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus attiecībā uz elektromagnētisko starojumu, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10) daļu ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Lai arī Ziņojumā norādīts, ka rekomendācijas attiecībā uz potenciālā elektriskā un magnētiskā lauka iedarbības plānotās augstsprieguma līnijas gadījumā tiks ievērotas, ņemot vērā nepieciešamību šķērsot vairākas apdzīvotas vietas un spēkā esošo normatīvo aktu prasības, kā arī tehniskos ierobežojumus, kas saistīti ar EPL izbūves funkcionalitātes nodrošināšanu un nepieciešamo attīstību, kā arī sabiedrības intereses, AS “Latvijas elektriskie tīkli” nepieciešams veikt sekojošas darbības:

- lai izvēlētos iespējami optimālāko elektropārvades līniju izvietojumu apdzīvotās vietās un to tuvumā izvērtēto koridoru ietvaros, turpmākā projekta attīstības stadijā nepieciešams detalizēt un izvērtēt iespējas optimālākajam EPL un tās balstu izvietojumam un tehnoloģiskajiem risinājumiem, tajā skaitā iespējami izvairīties no apbūvētu teritoriju šķērsošanas un iespējami atvirzot EPL no dzīvojamās apbūves, bet, kur tas faktiski nav iespējams, realizējami spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktie tehniski iespējamie tehnoloģiskie risinājumi, tajā skaitā nepieciešamības gadījumā precizējot izvietojamo balstu un vadu augstumu, EPL konkrēto izvietojumu apbūves tuvumā un konkrētos risinājumus to izbūvei vai kabeļu izbūves iespējamus risinājumus atbilstošajos faktiski nepieciešamajos posmos;
- Birojs rekomendē konkrēto risinājumu plānošanā un realizācijā izvērtēt un ņemt vērā iespējamību izmantot jau esošos infrastruktūras koridorus, pie nepieciešamības ievērtējot arī pieejamo informāciju par autoceļu A9 un A10 rekonstrukcijai plānotajiem risinājumiem.
- pēc elektropārvades līnijas nodošanas ekspluatācijā būtu lietderīgi veikt periodiskus elektriskā un magnētiskā lauka mērījumus tipiskās trasi raksturojošās un no iedzīvotāju viedokļa sensitīvās vietās un rezultātus iesniegt izvērtēšanai Veselības inspekcijā, kā arī par veikto mērījumu rezultātiem un to atbilstību Eiropas Savienības rekomendētajiem lielumiem jāinformē atbilstošās pašvaldības un iedzīvotājus.

6.2.4. Iespējamā ietekme uz sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni.

6.2.4.1. Ķemeru nacionālā parka teritorija pilnībā ietver sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni „Ķemeru – Jaunķemeru”, atradnes platība ir 246,47 km². Līdz ar dabas objektiem šī atradne ir viena no Ķemeru nacionālā parka saglabājamām vērtībām, kuras aizsardzībai Ķemeru nacionālais parks ir izveidots. Elektropārvades līnijas 1.alternatīva ar tās apakšvariantiem šķērso šo atradni posmā no Lielā Tīreļu purva uz Ķemeriem (Lūžņu grāvja rajonu). Latvijā

sulfīdus saturošos pazemes ūdeņus balneoloģijas vajadzībām izmantoja atradnēs „Baldone” un „Ķemeri – Jaunķemeri”. Atradnes „Baldone” izmantošana pārtraukta divdesmitā gadsimta astoņdesmitajos gados. Savukārt pagājušā gadsimta deviņdesmito gadu sākumā Jūrmala, it īpaši Ķemeri zaudēja savu lomu kā liela mēroga kūrorts un rehabilitācijas centrs un šobrīd tikai Jaunķemeru sanatorijā tiek veikta dūņu un sulfīdus saturošo minerālūdeņu izmantošana ārstnieciskajām vajadzībām. Atradnēs sulfīdu veidošanās notiek bioķīmiskā ceļā, kur baktērijas sulfīdu ģenerēšanai izmanto ūdenī izšķīdušos sulfātus no ģipsi saturošiem nogulumiem un organiskās vielas. Organisko vielu avots produktīvajā horizontā ir no purva nogulumu ūdens horizonta ieplūstošie ūdeņi, kas ir bagāti ar organiskajām vielām. Sulfīdu ūdeņu atradne „Ķemeri – Jaunķemeri” ir Salaspils ūdens horizontā, kas uzguļ Pļaviņu ūdens horizontam un ko, visbiežāk, pārsedz kvartāra ūdens kompleksa nogulumi vai, ļoti ierobežotā teritorijā, Daugavas ūdens horizonta ieži. Atsevišķās vietās atradnei pieguļošajā teritorijā ir erodēti kā Salaspils, tā arī Pļaviņu svītu nogulumi. Šajās vietās zem kvartāra ūdens kompleksa nogulumiem saguļ Amatas ūdens horizonta ieži. Amatas svītas ieži nepiedalās sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradnes veidošanā, bet uz tiem uzguļ visa atradne. Savukārt Amatas svītas nogulumi uzguļ uz vidusdevona Gaujas svītas nogulumiem.

6.2.4.2. Posmā, kur rekonstruējamā elektrolīnija šķērso ar sērūdeņradi bagātu ūdeņu plūsmu, kvartāra nogulumus veido 3 - 4 m biezi limnoglaciālie nogulumi (smalka līdz aleirītiska smilts), kuru atsevišķās vietās reljefa pazeminājumos pārklāj kūdra, bet reljefa paaugstinājumos veido eolo kāpu smilšu nogulumi. Zem limnoglaciālajiem nogulumiem teritorijas lielākajā daļā sastopami morēnas nogulumi līdz 2m biezs slānis, atsevišķās vietās morēnas nogulumi ir pilnībā erodēti. Kvartāra nogulumu kopējais biežums šķērsojuma teritorijā ir samērā mainīgs, ko lielā mērā ietekmē kāpu esamība, kuru teritorijā kvartāra nogulumu biežums pieaug līdz 13-15 m, bet pārējā teritorijā - vidēji 6-9 m. Purva nogulumi ir plaši izplatīti Ķemeru rajonā, Lielajā Tīreļu purvā purva nogulumu biežums sasniedz 8,5m. Pārsvarā dominē augstie purvi, tikai dažviet sastopami zemie purvi vai pārejas tipa purvi. Kūdra ir ar izteiktu horizontālo slāņojumu. Purva nogulumu virsējo slāni līdz 0,5m dziļumam veido vāji vai vidēji sadalījusies kūdra, bet dziļāk iegūļ labi sadalījusies kūdra.

6.2.4.3. Atbilstoši Ziņojuma 3.4.2. attēlam elektropārvades līnijas trase šķērso ap 4-5 km plašu sērūdeņraža plūsmu posmā no Lielā Tīreļu purva uz Ķemeriem (Lūžņu grāvja rajonu). Šis posms ir gan sērūdeņraža veidošanās, gan daļēji arī tranzīta apgabals un šajā plūsmā konstatētas lielākās sērūdeņraža koncentrācijas, kas pārsniedz 50mg/l (EPL šķērso apmēram 500m posmā). Ziņojumā norādīts, ka lai veiktu detalizētus ietekmes aprēķinus un prognozētu kvantitatīvās ietekmes, šobrīd ir nepietiekama ģeoloģiskā, hidroģeoloģiskā un hidroķīmiskā informācija tiešā šķērsojuma profilā un tam pieguļošajās teritorijās. Pagājušā gadsimta 70.-80. gados veiktās izpētes ģeoloģiskos dati, hidroģeoloģiskie un hidroķīmiskie dati ir novecojuši un detālu aprēķinu, un matemātiskās modelēšanas veikšanai būtu nepieciešama izpētes urbumu ierīkošana un vismaz 1 gada gruntsūdens un Salaspils ūdens horizonta pazemes ūdens monitoringa (kvalitatīvā un kvantitatīvā) novērojumu dati. Saskaņā ar valsts galvenā autoceļa A10 Rīga – Ventpils posma Priedaine – Ķemeri, kurš arī šķērso sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni „Ķemeri – Jaunķemeri”, rekonstrukcijas ietekmes uz vidi novērtējumā sniegto informāciju, maksimālā sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu veidošanās notiek pavasara beigās (aprīlī - maijā), bet otrs relatīvais maksimums

ir novērojams rudenī (septembrī - novembrī). Jāatzīmē, ka atbilstoši veiktajiem pētījumiem (J.Prols, LU, 2010), atradne, tās anaerobajā un anaerobi - aerobajā zonās, ir izteikti jutīga pret visām iespējamajām izmaiņām, kas traucē stacionāro plūsmu, kas izveidojusies atradnes teritorijā, tāpēc šajās zonās, bez novērtējuma, nevar tikt veiktas nekādas saimnieciskās darbības, kas var izsaukt atradnes dabiskā stāvokļa izmaiņas.

6.2.4.4. Rekonstrukcijas procesā plānots veikt nozīmīgus rakšanas darbus, ierīkojot jaunus balstus. Savukārt tieši Ķemeru nacionālajā parkā sērūdeņraža izplatības zonā nav pieļaujama apjomīgu un dziļu rakšanas darbu veikšana, kas papildus prasa speciālu papildus pasākumu plānošanu, it sevišķi ņemot vērā plānoto balstu augstumu. Balstu pamatņu iedziļināšana šais riska teritorijās plānota līdz 2,8m dziļumam pie kvartāra nogulumu biezuma 7 - 9 m. Birojā iesniegtajos Papildinājumos norādīts, ja elektrolinijas rekonstrukcijas/ būvniecības gaitā tiek saglabāts vidējais dabīgo (esošo) kvartāra nogulumu biezums šajā teritorijā - 8m, netiek ierīkoti meliorācijas grāvji vai sistēmas un veiktas citas darbības, kas veicina gruntsūdeņu infiltrāciju Salaspils ūdens horizontā, negatīva ietekme uz sērūdeņraža veidošanās procesu nav paredzama. Prognozējamās ietekmes novēršanas vai samazināšanas galvenais pasākums – iespēju robežās mainīt balstu pamatnes ierīkošanas pamatprincipus – palielināt balsta pamatnes laukumu, samazināt tā iegremdēšanas dziļumu, nepietiekama biezuma gadījumā veidojot pakāpienveida virszemes konstrukciju. Šādi risinājumi balstiem būtu jāpiemēro sērūdeņraža plūsmas un tai piegulošajās teritorijās uz abām pusēm no plūsmas vismaz 1km, nepaplašinot jau esošo meža stigu, kuras platums uz katru pusi ir 11 m. Šāds stigas platums pieļauj projektēt balstus, palielinot pamatni.

6.2.4.5. Ziņojumā paredzēts:

- pirms balstu pamatnes izvēles, šajā teritorijā veikt ģeoloģisko izpēti, lai precizētu kvartāra nogulumu dziļumu un līdz ar to, līdz kādam dziļumam drīkst izvietot pamatus, lai neietekmētu sērūdeņraža plūsmu;
- balstu pamatnes projektēt, palielinot balsta pamatnes laukumu, nevis iegremdēšanas dziļumu. Ziņojumā norādīts, ka maksimāli iespējamais balstu izvietojuma attālums ir 600 m, tāpēc sērūdeņraža plūsmas un tai piegulošajā teritorijā (1 km attālumā uz abām pusēm) tiks izvēlēti minimāli iespējamais balstu skaits.
- ģeoloģiskās izpētes laikā Ķemeru nacionālajā parkā tiks pieaicināts hidroģeologs, kurš uzraudzītu izpētes procesu un to, ka izpētes urbumi pēc izpētes noteikti tiktu tamponēti, tādējādi novēršot iespējamo ar skābekli bagāto ūdeņu ieplūdi Salaspils ūdens horizontā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10) daļu attiecībā uz būvniecības darbiem, kas varētu radīt ietekmi uz sulfidus saturošo pazemes ūdeņu atradni, ja tiek izvēlētas kāda no Ķemeru nacionālā parka šķērsojamām alternatīvām ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama. Konkrēti:

- **elektropārvades līnijas rekonstrukcijas / būvniecības ietekmes un to būtiskums vai nozīmība ir tieši atkarīgi no elektropārvades līnijas rekonstrukcijā un būvniecībā izvēlētajiem un realizētajiem risinājumiem, kas detalizēti izstrādājami tehniskā projekta stadijā, tajā skaitā attiecībā uz esošo balstu demontāžu un jauno balstu izbūvi, ievērojot nepieciešamos specifiskos**

nosacījumus – neizmainot pazemes ūdeņu plūsmu un to veidošanās apstākļus Ķemeru nacionālajā parkā.

- jāsagatavo detalizēta plānoto darbu veikšanas kārtība un secība ĶNP teritorijā, lai negatīvi neietekmētu ne saglabājamās dabas vērtības, ne sulfīdus saturošo pazemes ūdens plūsmas, nodrošinot savlaicīgu un atbilstošu darbu plānošanu optimālajos iespējamajos darbu veikšanas laikos un vietās, saskaņojot plānu ar Dabas aizsardzības pārvaldi:
  - a) ņemot vērā, ka trase šķērso sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu plūsmu, tālākā projekta izstrādē jānodrošina kompetenta hidroģeologa pastāvīga līdzdalība, lai detalizēti izstrādātu konkrētus nosacījumus projekta risinājumiem ĶNP teritorijā;
  - b) turpmākajā projektēšanā, elektropārvades līnijas posmā, kur tā šķērso sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu plūsmu, jāveic detalizēta esošās situācijas faktiskā izpēte, gan par kvartāra nogulumu dziļumu, gan par sulfīdus saturošo ūdeņu plūsmu zem trases (pamatu) robežām, jāizvēlas un jāizstrādā pieļaujamie tehniskie risinājumi un darbu organizācijas obligātie nosacījumi / ierobežojumi atkūdrošanai, pamatu veidošanai, izmantojamiem piemērotākajiem būvmateriāliem un risinājumiem, jānosaka pieļaujamo pamatu izvietošana un iedziļināšana, kā arī citas prasības elektropārvades līnijas rekonstrukcijai / būvniecībai, lai iespējami samazinātu iespējamo vides risku un elektropārvades līnijas rekonstrukcija / būvniecība neatstātu būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz „Ķemeru – Jaunķemeru” sulfīdu minerālūdeņu atradni, tajā skaitā netiktu pieļauta ar skābekli bagātu ūdeņu ieplūšana sulfīdus saturošos pazemes ūdeņos. Iespējamie konkrētie detalizētie risinājumi jānosaka ar Dabas aizsardzības pārvaldi;
  - c) ja pirms būvdarbu uzsākšanas veiktā hidroģeoloģiskā izpēte uzrāda neiespējamību nodrošināt tādus risinājumus pie plānoto balstu augstuma, kas neietekmētu sērūdeņražu atradni, atkārtoti izvērtējumi citi iespējamie risinājumi, ietverot, piemēram, kabeļa izbūvi vai citas alternatīvas, plānotos risinājumus saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi;
  - d) elektropārvades līnijas rekonstrukcija / būvniecība veicama nodrošinot precīzu darbu plānošanu, regulāru monitoringu, kas uzsākams pirms darbu uzsākšanas, savlaicīgu izpētes urbumu tamponēšanu, ievērojot maksimālos sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu veidošanās laika periodu aprīlī – maijā un septembrī - novembrī;
  - e) tā kā VAS „Latvijas valsts ceļi” plāno veikt esošā autoceļa A10 Rīga – Ventspils rekonstrukciju, ja plānotie darbu veikšanas laiki pārklājas, rekomendējam iespēju robežās sadarboties kopīgā izpētes un monitoringa darbu veikšanā ar VAS „Latvijas valsts ceļi”; sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu monitoringu jāuzsāk pirms būvniecības uzsākšanas, jāveic to būvniecības laikā un vismaz trīs gadus pēc būvniecības pabeigšanas, monitoringa plānu pirms būvniecības uzsākšanas saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi;
  - f) ja būvniecības darbu veikšanas laikā, veicot monitoringu tiek konstatētas izmaiņas sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu veidošanās procesos, kas nozīmīgi pārsniedz sezonālās izmaiņas, ir nekavējotī izstrādājami pasākumi izmaiņu

novēšanai, saskaņojot šādu pasākumu plānu ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

6.2.5. Objekta iespējamās ietekmes uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, putnu migrācijas koridoriem (objekta radītā "barjeras" efekta novērtējums) un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un dabas objektiem novērtējums. Iespējamās ietekmes novērtējums uz šķērsojamo vai, nepieciešamības gadījumā, tiešā tuvumā esošajām Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargāmajām dabas teritorijām:

6.2.5.1. Atbilstoši ziņojumam trases teritorijā un tai piegulošajās teritorijās tika konstatēti vairāki īpaši aizsargājami biotopi, taču tie sastopami salīdzinoši nelielās platībās un lielākoties teritorijās, kas piekļaujas trasei, nevis trasē (tieši zem elektrolīnijas trases atrodas viens aizsargājams biotops – piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji, ziņojumā prognozēts, ka īstenojot elektrolīnijas trases pārbūvi, mērens traucējums šo biotopu neiznīcinās), līdz ar to ietekme uz retiem un īpaši aizsargājamiem biotopiem būs minimāla. Aizsargājamo biotopu un augu sugu atradnes EPL alternatīvu trasēs un tām pieguļošajās teritorijās atspoguļotas Ziņojuma kartogrāfiskajos materiālos 2. pielikumā un 11.pielikuma 1.pielikumā. Ietekme samazināma:

- neierīkojot jaunas balstu vietas īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās (poligonos) un to tiešā tuvumā;
- nepieļaujot retu un īpaši aizsargājamo biotopu izbraukāšanu, būvmateriālu pagaidu novietņu un tehnikas pagaidu novietņu ierīkošanu tajos.

6.2.5.2. Lielāka ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem būs elektropārvades līnijas rekonstrukcijas / būvniecības laikā nekā elektropārvades līnijas ekspluatācijas laikā.

6.2.5.3. Ziņojumā sniegta informācija, ka elektropārvades līnijas būvniecības/rekonstrukcijas rezultātā, elektropārvades līnijas trases platums, kopā ar aizsargjoslu, palielināsies vairāk nekā divas reizes, tiks paplašināts esošos biotopus fragmentējošs, lineārs objekts, kas funkcionēs kā cilvēka radīts un uzturēts - mākslīgs sugu pārvietošanās koridors, palielinot mākslīgi radīto traucējumu apjomu vidē. Ziņojumā norādīts, ka atsevišķos posmos netiks paplašināta elektropārvades līnijas trase - Ķemeru nacionālā parka teritorijā, kā arī Ziņojumam pievienotajā 2012.gada 4.septembra protokolā 1.B. alternatīvas modifikācija paredz AS „Latvijas valsts mežu” valdījumā esošo mežu Tukumā novadā šķērsošanu, būvējot sašaurinātos balstus ar maksimālo stigas platumu 18-22 m un balstu augstumu 56 m.

6.2.5.4. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju visas piedāvātās trašu alternatīvas elektropārvades līnijas rekonstrukcijas / būvniecības laikā ietekmēs:

- nelielās platībās sastopamos pie trases sastopamos īpaši aizsargājamās nemeža biotopus (paliēņu zālājus, eitrofas augsto lakstaugu audzes, dabiskus upju posmus, pārejas purvus un slīkšņas, neskartus augstos purvus un citus); tieši zem elektrolīnijas trases atrodas viens aizsargājams biotops – piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji Ķemeru nacionālā parka teritorijā. Ziņojumā norādīts, ka īstenojot elektrolīnijas trases pārbūvi, mērens traucējums šo biotopu neiznīcinās.
- bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas platības (koku rindas, viensētu apbūve, bioloģiski veci koki, tajā skaitā mājvietas, dīķi, parkveida struktūras, tajā skaitā,

krūmos ieaugušas, savrupi bioloģiski veci koki, tajā skaitā, lielu dimensiju, mitrzemes tajā skaitā ilglaicīgas bebraines, ābeļdārzi, kapi ar bioloģiski vecu koku grupām, upju ielejas un citi).

- ģpaši aizsargājamās meža biotopus.

6.2.5.5. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, lai samazinātu ietekmi uz aizsargājamajiem meža biotopiem, ietekmes uz vidi mazināšanai būtu nepieciešams realizēt šādas pasākumus:

- plānoto elektrolīnijas trasi ieteicams virzīt pa 1.A alternatīvu;
- elektrolīnijas rekonstrukciju/būvniecību Ķemeru nacionālā parka teritorijā veikt nepaplašinot esošo trasi, rekonstrukcijas/būvniecības laikā izmantot arī aviācijas tehniku, tādējādi maksimāli samazinot darbības, kas īstenojamas pa sauszemi;
- rekonstrukciju veikt ārpus aktīvā veģetācijas perioda – vēlā rudenī, ziemā, lai samazinātu ietekmi uz veģetāciju;
- īstenojot trases rekonstrukciju Ķemeru nacionālā parka teritorijā, maksimāli samazināma tehnikas pārvietošanās pa Ķemeru nacionālo parku, pagaidu tehnikas un materiālu novietnes ierīkojamas ārpus ģpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- lai ilgtermiņā nodrošinātu labvēlīgu aizsargājamo meža biotopu (9080* Staigņāju meži, 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži) aizsardzības statusu, trases rekonstrukcijai pārmitrās vietās, rekonstruējot elektrolīnijas trasi, jauni melioratīvi - susinoši pasākumi ir jāsamazina līdz minimumam, piemēram, uz rekonstrukcijas laiku veidojot norobežojošus vaļņus pārmitro aizsargājamo biotopu pusē, tā, lai netiktu samazināts mitruma līmenis aizsargājamās biotopos;
- pēc trases rekonstrukcijas, veicams ģpaši aizsargājamo meža biotopu (9080*, 91E0*) stāvokļa, struktūras un funkcijas monitorings;
- 1.B alternatīva īstenojama tikai realizējot 1.B. alternatīvas modifikāciju,
- lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu, reģistrētajām retajām un aizsargājamām augu sugām (norādītas Ziņojuma 3.5.2.nodaļā, Ziņojuma 11.pielikumā un šī Atzinuma 3.3.14.punktā), to atradņu vietas jāsaģlabā, tajā skaitā – nav pieļaujama atradņu šķērsošana ar tehniku;
- jāizvairās no jaunu balstu ierīkošanas mājvietās, kapos un tiešā to tuvumā.
- Biotopu aizsardzības aspektā saistībā ar EPL izbūvi Ziņojumā norādīts, ka nav pieļaujama 2. alternatīvas īstenošana ar tās apakšvariantiem, jo atsevišķi tās posmi šķērso ģpaši aizsargājamās dabas teritorijas (dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, dabas lieguma „Babītes ezers” rietumu daļu), meža masīvus, aizsargājamās meža biotopus; mežainas piejūras kāpas, purvainu mežu un augsto purvu masīvu, kā arī aizsargājamās biotopus un citus. Ziņojumā secināts, ka 2., 2.A alternatīvas realizācija radītu jaunus lineārus koridorus līdz šim slēgtos biotopos, tā samazinot ģpaši aizsargājamo biotopu platību, ietekmējot mikroklimatu, palielinot meža masīvu fragmentāciju, radot būtisku traucējuma efektu tajā skaitā uz meža biotopiem kopumā, kā arī palielinātos kopējā kumulatīvā ietekme uz vidi, jo tiktu saģlabāts esošs objekts un radīts jauns lineārs koridors Ķemeru nacionālā parka dienvidu daļā.

6.2.5.6. Elektropārvades līnijas trases ekspluatācijas laikā netiek prognozēta būtiska ietekme uz vidi saistībā ar aizsargājamajiem biotopiem, tās mazināšanai ziņojumā norādīts sekojošais:

- trases uzturēšanai meža teritorijās jāizmanto tikai esošie ceļi/ceļu vietas, vēlams ziemas un rudens periodā, izvairoties ar smago tehniku izbraukāt pārmitras platības;

- trases uzturēšanai bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgos nemeža biotopos jāizmanto tikai esošie ceļi/ceļu vietas, vēlams ziemas un rudens periodā; zālāji jāpļauj vai jānogana, kā arī jāuztur parkveida mežmalas, izvairoties izbraukāt pārmitras platības;
- monodominantās lauksaimniecības zemēs ap trases balstiem saglabājami ilggadīgi lakstaugi, koku un krūmu grupas; vietās, kur to nav, vismaz ap dažiem balstiem izveidojot ilggadīgu lakstaugu joslu, papildinot to ar krūmiem.

6.2.5.7. Potenciāli negatīva ietekme trases ekspluatācijas laikā varētu rasties, likvidējot nopietnu avāriju sekas un nepārdomāti piekļūstot trasei, izbraukājot īpaši aizsargājamu biotopu teritorijas (poligonus) un/vai bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas platības.

6.2.5.8. Paredzētā darbība tieši un netieši varētu ietekmēt atkarībā no izvēlētās alternatīvas šādus Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu veidus (2180 Mežainas piejūras kāpas, 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji, 6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs, 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes, 6450 Palieņu zālāji, 7140 Pārejas purvi un slīkšņas, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži, 9080* Staignāju meži, 9160 Ozolu meži, 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži, 91D0* Purvaini meži). Biotopi vai nu atrodas uz plānotās trases (ar aizsargjoslām) vai tās tiešā tuvumā. Tā kā biotopi tieši var tikt ietekmēti tikai izbūvējamo balstu vietās, bet precīzas balstu vietas tiks noteiktas tikai tehniskā projekta izstrādes laikā, tad šobrīd nav iespējams precīzi novērtēt ietekmējamo biotopu platības. Ziņojumā norādīts, ka tehniskā projekta izstrādes laikā balsti, iespēju robežās, netiks plānoti ietekmējamo īpaši aizsargājamo biotopu teritoriju šķērsojamās vietās vai to tiešā tuvumā. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, salīdzinot tieši un netieši ietekmēto biotopu platības visā plānotajā līnijas garumā, 1. un 1.A. alternatīvās būtiski neatšķirsies. Savukārt 1.B šķērso trīs Eiropas nozīmes aizsargājamus biotopus - 9080* Staignāju meži, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži un 91D0* Purvaini meži. Šīs alternatīvas izvēles gadījumā šie biotopi tiks būtiski ietekmēti vai pilnībā iznīcināti. Līdz ar to ziņojumā ir piedāvāta 1.B. alternatīvas modifikācija, kas apiet šos biotopus. 1.A. alternatīva īpaši aizsargājamus biotopus nešķērso. Savukārt 2. un 2.A. alternatīvas visā plānotajā garumā, ietekmēto biotopu platības būtiski neatšķirsies, taču labāka ir 2. alternatīva, jo 2.A alternatīva ir jābūvē no jauna gandrīz visā trases garumā, kā arī tiks ietekmēts biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas, kas tiktu iznīcināts vai būtiski ietekmēts visā līnijas garumā; 2. alternatīvas gadījumā zem līnijas un tās tuvumā esošie biotopi tiks ietekmēti mazākā platībā, jo posmā no Gātcieņa līdz Imantai līnija netiek veidota no jauna. Alternatīva 2.B ir ieteicamāka nekā 2. un 2.A. alternatīvas, jo 2.B. nešķērso dabas liegumu „Kalncieņa pļavas”. No bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas viedokļa mazāka negatīva ietekme būs 1.A alternatīvai, jo jaunbūvējamais 1.A. alternatīvas posms īpaši aizsargājamus biotopus nešķērso, ĶNP teritorijā līniju paplašināt nav plānots, tādējādi tur būtiskas negatīvas ietekmes nav sagaidāmas, bet posms gar un aiz Babītes ezera ir abām alternatīvām vienāds. 2. alternatīvas (ieskaitot 2.B.) posmā no Tumes līdz Babītes ezeram EPL ir jābūvē no jauna, tādējādi šķērsojamie biotopi tiek iznīcināti vai būtiski ietekmēti visā līnijas garumā.

6.2.5.9. Ķemeru nacionālajā parkā elektrolīnijas 1. un 1.A. alternatīvas šķērso vai tieši robežojas ar sekojošiem biotopiem - 2180 Mežainas piejūras kāpas, 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji, 6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži,

9080* Staignāju meži, 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži un 91D0* Purvaini meži. Ziņojumā norādīts, ka biotopu vai sugu dzīvotņu platība Ķemeru nacionālā parka teritorijā, biotopu vai sugu dzīvotņu platība Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā, biotopa vai sugu dzīvotņu platība valstī kopumā un biotopa vai sugu dzīvotņu platība Eiropas Savienībā kopumā nemainīsies. Ziņojumā ietekme uz biotopu 2320 Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji (1,83 ha), tiek prognozēta tikai tajā gadījumā, ja būs lielākas balstu pamatnes, tiek prognozēts, ka mēreni traucējumi gan ekspluatācijas, gan pārbūves laikā var ietekmēt pozitīvi šo biotopu. Dabas liegumā „Babītes ezers” EPL 2. alternatīvas daļa šķērso tikai vienu īpaši aizsargājamo Eiropas nozīmes biotopu - 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes. Biotops atrodas šaurā joslā gar Lielupes krastu. Tā kā līnijas balsti netiks izvietoti tuvāk kā 20 m līdz ūdenslīnijai, tad biotops netiks iznīcināts vai negatīvi ietekmēts. Dabas liegumā „Kalnciema pļavas” elektrolīnijas 2. alternatīva šķērso divu veidu īpaši aizsargājamus biotopus - 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes un 6450 Palieņu zālāji. Tā kā eitrofas augsto lakstaugu audzes parasti atrodas šaurā joslā gar ūdenstecēm un elektrolīniju balstus nav paredzēts izvietot tuvāk par 20 m no ūdenslīnijas, tad paredzētā darbība šo biotopu neietekmēs. Savukārt biotops 6450 Palieņu zālāji tiks ietekmēts galvenokārt būvniecības laikā. Tiek prognozēts, ka biotops tiks iznīcināts 16,8 ha platībā. Ziņojumā norādīts, ka biotopa platība dabas lieguma „Kalnciema pļavas” teritorijā samazināsies par 19,13%, biotopa platība Natura 2000 teritorijās Latvijā kopumā - par 0,3%, biotopa platība valstī - par 0,29%, biotopa platība Eiropas Savienībā kopumā - par 0,04%, tādējādi radot nozīmīgu negatīvu ietekmi šai dabas liegumā, jo palieņu zālāji varētu tikt iznīcināti gandrīz piektdaļas apjomā.

6.2.5.10. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās „Ķemeru nacionālais parks”, „Kalnciema pļavas” un „Babītes ezers” elektrolīnijas trase un tās alternatīvas šķērso samērā blīvu hidrogrāfisko tīklu. Lai saglabātu teritorijas pašreizējo hidroloģisko režīmu, izbūvējot elektropārvades līniju:

- nedrīkst rakt jaunus grāvjus, kā arī aizbērt vai tīrīt esošos grāvjus;
- atsevišķās vietās optimālākais EPL balstu izvietojums var izrādīties tāds, ka nepieciešams pilnībā vai daļēji aizbērt kādu nelielu ūdensteces posmu (novadgrāvi, kontūrgrāvi vai susinātājgrāvi), pārceļot to uz citu vietu, lai nemainītu apkārtnes hidroloģisko režīmu.

Ziņojumā norādīts, ka atsevišķu grāvju aizbēršana var izrādīties pat labvēlīga purvu vēsturiskā jeb dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai jeb optimizēšanai, taču, to ir nepieciešams pamatot ar atsevišķi veiktiem hidroloģiskā režīma pētījumiem un aprēķiniem. Tiek prognozēts, ka ievērojot normatīvajos aktos noteiktos būvniecības ierobežojumus vides un dabas resursu aizsardzības, sanitārajās un drošības aizsargjoslās, un to, ka nekādi rakšanas darbi ūdenī netiek plānoti, nav paredzama būvniecības darbu tieša ietekme uz ūdensobjektu hidroloģisko režīmu un uz ūdens ekosistēmu iepriekš minētajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

6.2.5.11. Ziņojumā saistībā ar iespējamo ietekmi uz sikspārņiem norādīts:

6.2.5.11.1. EPL „Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcija / būvniecība uz sikspārņu sugām lielākoties var atstāt netiešu, tomēr vietām lokāli būtisku ietekmi.

6.2.5.11.2. Netiešā veidā līnijas izveide var samazināt piemērotu biotopu un potenciālu/esošu mītņu vietu zuduma veidā, kā arī radot atvērums-šķērslī potenciālās migrācijas trasēs no mežiem (mītņu vietas) uz ūdeņiem

(barošanās biotops) paredzēto trašu vietu mežiem klātajās platībās; netiek prognozētas tiešas dzīvnieku sadursmes ar elektropārvades vadiem.

6.2.5.11.3. Ziņojumā secināts, ka

- ĶNP teritorijā no sikspārņu aizsardzības viedokļa pieļaujami ir jebkādi trases pārbūves risinājumi, kuru rezultātā netiek paplašināta trases stiga (EPL izvietošana uz augstākiem balstiem) un nav pieļaujama trases paplašināšana, kura radītu ievērojamu biotopa un mītņu vietu zudumu un fragmentācijas efektu;
- Kleistu mežā arī nav vēlams veidot plašāku trasi kā ĶNP mežu masīvā, taču pieļaujama ir arī plašākas trases veidošana;
- posmā Priedaine-Imanta trasi ieteicams būvēt pēc iespējas klajumā vai tā malā, nešķērsojot (neizcērtot) mežaudzes;
- trases pārbūves darbi jāveic gaišajā diennakts laikā, bet mežainajās platībās pārbūvi nav ieteicams veikt laika periodā no 25. maija līdz 10. jūlijam, kad vairumam sikspārņu sugu ir nelidojoši mazuļi, un pārbūves darbu troksnis varētu radīt traucējumu trases tuvumā potenciāli esošajām kolonijām.

6.2.5.12. Ziņojumā sniegta informācija, ka paredzētās darbības ierosinātais ir noslēdzis vienošanos ar Latvijas Ornitoloģijas Biedrību (LOB) par EPL „Kurzemes loks” 1. posma putnu migrācijas koridoru monitoringu pēc tā izbūves. Ja monitoringa rezultāti būs izteikti negatīvi, tiks veikta elektropārvades līnijas marķēšana migrējošiem putniem trases bīstamajos posmos. Marķētas tiks zemējuma līnijas (ground wires), kas salīdzinoši ir neredzamākas un putniem bīstamākas. Iegūtā pieredze tiks ņemta vērā izstrādājot EPL „Kurzemes loks” 3. posma tehnisko projektu. Gadījumā, ja tiks izvēlēta projekta realizācijai 1. un 1.A alternatīva, sadarbībā ar LOB tiks veikts melnā stārķa uzvedības monitorings ĶNP teritorijā esošajā trases posmā, lai novērtētu iespējamus apdraudējumus putniem izlidojot uz barošanās vietām. Ja tiks pierādīts, ka melnais stārķis barošanās nolūkos šķērso EPL trasi, tiks plānots līnijas marķējums. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, putnu koncentrācijas vietas pavasara un rudens migrāciju laikā un nozīmīgas lokālas pārlidojumu trases putnu pēcligzdošanas un migrāciju periodā atrodas praktiski tiešā tuvumā un/vai šķērso lielāko daļu plānotās elektrolīnijas alternatīvu. Lokālo pārlidojumu trašu augstums ir neliels un atrodas 20 – 80 m augstumā. Aptuveni 3 km attālumā joslā no plānotās EPL atrodas 6 mikroliegumi, kas nodibināti īpaši aizsargājamo putnu aizsardzībai, – 4 melnajam stārķim, 1 jūras ērglim un 1 mazajam ērglim. No putnu aizsardzības viedokļa plānoto elektrolīnijas trasi ieteicams virzīt pa 1.A. alternatīvu līdz ĶNP. Ziņojumā norādīts, ka citas alternatīvas no putnu aizsardzības viedokļa ir nevēlamas / nav pieļaujamas šādu iemeslu dēļ:

- tā kā esošo elektrolīniju jaunas elektrolīnijas ierīkošanas gadījumā nav paredzēts demontēt, ar jaunas elektrolīnijas izveidi tiek pastiprināti fragmentētas jau tā antropogēni ietekmētas teritorijas un palielināts elektrolīniju negatīvu ietekmju radīts kumulatīvais efekts;
- pieaug putnu sadursmju riski;
- tiks samazināta putniem piemēroto biotopu platība vietās, kur līdz šim elektrolīnijas nav bijis;
- plānoto citu alternatīvu tiešā tuvumā ir zināmas vismaz 3 melnā stārķa un vismaz 1 mazā ērgļa ligzdas (nodibināti mikroliegumi), kā arī nodibināts jūras ērgļa mikroliegums (ligzda pašlaik nokritis, bet vieta saglabājama, kā potenciāla ligzdošanas teritorija), kurām citu alternatīvu realizācijas gadījumā tiek radīts būtisks apdraudējums kā īslaicīgā, tā ilglaicīgā laika posmā;

- plānoto citu alternatīvu realizācijas gadījumā tiek apdraudētas sugas, kuru ligzdošanas teritorijas vai ligzdas nav apzinātas, piemēram, uz dienvidiem no Babītes ezera, iespējams plānotās elektrolīnijas tiešā tuvumā ir jābūt vismaz vienai jūras ērgļa ligzdai (līdz šim nav atrasta).

6.2.5.13. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, realizējot elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks” 3. posma (Tume – Imanta) esošās 110 kV elektropārvades līnijas rekonstrukcijas un tās sprieguma palielināšanu līdz 330 kV ietvaros, ir nepieciešams ievērot šādus nosacījumus:

- pēc elektrolīnijas izbūves rekomendējams veikt putnu monitoringu Ozolnieku – Lielupes posmā gar Ventspils šoseju. Monitoringa ietvaros veicami vizuālie novērojumi melno stārķu un dienas plēsīgo putnu ligzdošanas un putnu pavasara un rudens migrāciju periodā;
- pēc elektrolīnijas izbūves rekomendējams veikt bojāgājušo putnu uzskaites pavasara un rudens migrāciju periodā un putnu ligzdošanas (mazuļu barošanas laikā, kad vecajiem putniem ir raksturīga augsta lidojumu aktivitāte) un pēcligzdošanas periodā (laikā, kad izlido jaunie putni). Putnu ligzdošanas laikā prioritāri monitoringam ir dienas plēsīgie putni, baltais un melnais stārķis;
- ja tiek konstatēta nozīmīga putnu bojāeja sadursmes vai elektrotraumas rezultātā, nepieciešams rast risinājumus elektropārvades līnijas marķēšanai posmos, kur ir augstākais putnu sadursmju risks;
- elektrolīnijas būvniecības (ierīkošanas) darbi Ķemeru nacionālā parka teritorijā nav pieļaujami laika posmā no 1.aprīļa – 1.jūlijam.

Birojs secina, ka izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu ir veikti vairāki pasākumi ietekmes uz vidi un dabas vērtībām apzināšanai un mazināšanai, tajā skaitā Ķemeru nacionālā parka teritorijā netiek plānots paplašināt esošo trasi, ir izstrādāts modificēts 1.B. alternatīvas variants, kas ir ievērojami labāks biotopu aizsardzības aspektā un šai gadījumā nozīmīgas un negatīvas ietekmes mežu šķērsošanas aspektā ir ievērojami samazinātas. Vismazākā ietekme dabas aizsardzības aspektā ir 1.A. alternatīvai un kā nākamajai 1.B. modificētai alternatīvai, taču jebkuras no 2.alternatīvas variantiem realizācijas gadījumā tiktu papildus izveidots jauns lineārs objekts, saglabājot arī esošos, kas papildus ietekmētu jaunas teritorijas, tajā skaitā atsevišķos posmos papildus šķērsojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas. Lai no tā daļēji izvairītos 2.B.alternatīva lokā apliec dabas liegumu „Kalnciema pļavas”, vienlaikus kopējais līnijas garums līdz ar to palielinās, taču 2.alternatīva šķērso arī dabas liegumu „Babītes ezers”. Dabas saglabāšanas aspektā lietderīgi izvairīties, ja vien tas ir iespējams, no jaunu lineāru koridoru izveides, tādēļ šajā aspektā labāka ir 1.alternatīvas vai tās apakšvariantu realizācija. 1. A. alternatīva ir visieteicamākā un arī mazāk dabas vērtības ietekmējoša, taču tās realizācija varētu būt problemātiska, ņemot vērā pašvaldību nostāju, savukārt 1.B. alternatīvas modifikācija ir ievērojami labāka par 1.B. alternatīvu dabas aizsardzības aspektā, kas šķērso aizsargājamus meža masīvus. Dabas vērtību saglabāšanas aspektā jebkurš no 2.alternatīvas risinājumiem ir vērtējama kā nepiemērotāks, salīdzinot ar 1.alternatīvas risinājumiem, tai pat laikā ievērojama iedzīvotāju daļa, kas dzīvo esošās 110 kV elektrolīnijas apkārtnē atbalsta šīs alternatīvas, jo 1.alternatīvas apkārtnē kopumā ir vairāk privātīpašumu un ap to ir jau esošas

ciemu apbūves teritorijas. Savukārt iedzīvotāji, kas dzīvo 2.alternatīvā variantā ar tās apakšvariantiem skartajās vai tuvumā esošajās teritorijās galvenokārt pauž atbalstu 1. alternatīvā variantā risinājumiem un dabas vērtību saglabāšanai.

Nepieciešamās prasības dabas vērtību saglabāšanai un ietekmju novēršanai/mazināšanai ir norādītas ziņojumā un Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10) daļu, konkrētie darbi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir veicami ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, detalizējot un piesaistot konkrētajai izvēlētajai alternatīvai atbilstošus risinājumus, kas noteikti ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, tajā skaitā darbus Ķemeru nacionālā parka teritorijā vai putnu aizsardzībai izveidoto mikroliegumu tuvumā veikt ārpus putnu ligzdošanas laika, kas ir no 1. aprīļa līdz 1.jūlijam.

6.2.6.Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavu un kultūrvēsturisko vidi:

6.2.6.1. Atbilstoši Ziņojumam esošās elektropārvades līnijas ir iekļāvušās ainavā, taču rekonstrukcijas / būvniecības rezultātā, elektropārvades līniju stabu augstums divkārsosies un ievērojami pārsniegs koku augstumu, tāpēc skatu līnijās elektropārvades līnija veidos daudz lielāku akcentu. Elektropārvades līnijas trase pastiprinās ainavas struktūras fragmentāciju, būtiski neietekmējot ekoloģiskās funkcijas. Sava apjoma dēļ tā kļūs par nozīmīgu ainavas struktūras elementu gan lokālā, gan reģionālā mērogā.

6.2.6.2. Salīdzinot trašu alternatīvas un to potenciālās ietekmes uz ainavu, 2. alternatīvas gadījumā transformējamās mežu platības ir lielākas nekā 1.alternatīvas gadījumā un līdz ar to realizējot 2. alternatīvu ar tās apakšvariantiem ietekme uz ainavu būs lielāka, salīdzinot ar 1. alternatīvu.

6.2.6.3. Lai mazinātu elektrolīnijas trases novietojuma ietekmi uz ainaviskajām vērtībām ziņojumā rekomendēti vairāki ietekmi samazinoši pasākumi:

- ĶNP realizējama alternatīva, kuras ietvaros pēc iespējas mazāk paplašināma jau esošā trase (atbilstoši Ziņojumā norādītajam, to nav plānots paplašināt);
- veikt nelielas trases korekcijas pie viensētām, alejām, kultūras pieminekļiem;
- balstus novietot tā, lai tie neatrastos ainaviski nozīmīgās skatu līnijās;
- atbilstoši ziņojumam 1.B.alternatīvas realizācijas gadījumā, tās sākumposmā, realizējami šādi pasākumi:
  - slapjo meža tipu teritorijās balstu izbūve veicama rudenī vai ziemas laikā, lai mazāk ietekmētu teritoriju (jo īpaši mežu) dabas vērtības;
  - izvēloties balstus un to tehniskos risinājumus, jānodrošina, lai tie pēc iespējas labāk iekļaujas ainavās;
- teritorijās, kurās dominē lauksaimniecības zemes, trases novietojums iespēju robežās jāplāno pa lauksaimniecības zemēm, apejot meža pudurus;
- 2.A alternatīva gar ĶNP dienvidu robežu novirzāma tuvāk autoceļam A9 (Liepājas šosejai), kā arī ieteicams to virzīt vairāk pa lauksaimniecības zemēm, maksimāli atvirzot no Ziemassvētku kauju piemiņas vietām.

6.2.6.4. Ziņojumā nav konstatēti limitējoši faktori paredzētās darbības realizācijai no ainaviskā aspekta.

6.2.6.5. Vērtējot kultūrvēsturiskā aspektā, Ziņojumā norādīts, ka visu EPL variantu trasēs vai to tiešā tuvumā kopumā atrodas 41 dažāds novadu nozīmes objekts (arheoloģisko senlietu atradumu vietas, potenciālas kulta vietas, nostāstu vietas, kapsētas, brāļu kapi u.c.). Kopumā ņemot, visi trases varianti atrodas

tuvu viena valsts aizsargāta pieminekļa aizsardzības zonai (Šlokenbekas muižas komplekss, kurā ir pieci atsevišķi aizsargāti objekti); šķērso sešu valsts aizsargātu kultūras pieminekļu aizsardzības zonas (Šlokenbekas ūdensdzirnavas, kur atrodas trīs atsevišķi aizsargāti objekti), Sīpolciema apmetne, Romu-Kalniņu apmetne, Babītes pilskalns, Baznīcas kalns-kulta vieta un Kaujas vieta Ložmetējkalns). Vienā gadījumā esošās trases balsts atrodas valsts aizsargāta pieminekļa teritorijā (Milzkalnes Baznīcas kalns – kulta vieta).

- 6.2.6.6. Atbilstoši ziņojumam ietekme uz kultūrvēsturisko vidi un nozīmīgiem kultūrvēsturiskajiem objektiem ir paredzama gan trases 1. alternatīvai, gan 2. alternatīvai, taču visnelabvēlīgākā ietekme uz kultūras pieminekļiem un kultūrainavu būtu 1. alternatīvas, tajā skaitā 1.B. alternatīvas realizācijas gadījumā. Savukārt 1. alternatīvas esošā trase uz austrumiem no Tukuma šķērso vairāku valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas (Šlokenbekas muiža, Baznīcas kalns Milzkalnē), kā arī esošās elektrolinijas balsts atrodas Baznīcas kalna teritorijā. 1. alternatīvas posms uz ziemeļiem no Babītes ezera šķērso vairāku valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas, kā arī šajā teritorijā pastāv iespēja skart līdz šim neatklātas vai dabā nelokalizētas arheoloģiskās vērtības. Savukārt 2. alternatīvas trase šķērso Tīrelpurvu un tajā izveidoto Ziemassvētku kauju piemiņas parku, kas ir gan vēsturisks, gan ainavisks komplekss. Optimālākais trases variants no kultūras pieminekļu un kultūrvides aizsardzības viedokļa būtu piedāvāto alternatīvu kombinācija: 1.A., tad ĶNP parka šķērsojums 1. alternatīva līdz Lielupei un tad pa 2.A. trasi. Šajā gadījumā trase neskartu nevienu valsts aizsargāto kultūras pieminekli, pietuvotos desmit dažādiem novadu nozīmes objektiem, šīs vietas reāli neapdraudot. Savukārt izvēloties 1.B alternatīvas modifikāciju paredzēts demontēt esošās elektrolinijas balstus, kuri atrodas kultūras pieminekļa – Milzkalnes Baznīcas kalna – teritorijā un izvietot tos abpus kultūras piemineklim.
- 6.2.6.7. Atsevišķās paredzētās darbības vietās iespējama arheoloģisko atradumu uziešana, tad par tiem saskaņā ar likumā “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” noteikto jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un jāpārtrauc darbi līdz attiecīgam Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas paziņojumam.
- 6.2.6.8. Birojs rekomendē pirms projekta realizācijas konsultēties ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, lai izvēlētos optimālāko trases risinājumu un balstu izvietojumu. Atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.474 “Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” 44.punktā noteiktajam būvniecības darbiem kultūras pieminekļa aizsardzības zonā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā jāaskaņo atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija - būvprojekts skiču vai tehniskā projekta stadijā.

Birojam Atzinumā nav nepieciešams noteikt papildus obligātos nosacījumus, jo tādi ir noteikti ārējos normatīvos aktos, kā arī prasības nepieciešamības gadījumā izvirzāmas, izsniedzot atļaujas, saskaņojumus, tehniskos noteikumus attiecīgām kompetentām iestādēm.

6.2.7. Izmaiņu teritoriju plānojumos nepieciešamība saistībā ar paredzēto darbību:

- 6.2.7.1. Ziņojumā norādīts, ka atkarībā no teritorijas plānojumu vai grozījumu izstrādes laika visām teritorijām, kuras šķērso elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijas variantos esošā 110 kV elektropārvades līnija, būs jāprecizē teritorijas plānojumi, kuros iezīmēta esošā 110 kV elektropārvades līnija un norādītas aizsargjoslas atbilstoši teritorijas plānojuma laikā esošajai Aizsargjoslu likuma redakcijai, jo neviena teritorijas plānojumos plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana pašlaik neparedz 330 kV elektropārvades līniju.
- 6.2.7.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr.982 “Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” 3.punktā noteikto vietās, kur elektrolīnija šķērso meža teritoriju, elektrolinijas trases platums gaisvadu elektrolinijām, kuru spriegums 110 kV, ir 26 m platā joslā un gaisvadu elektrolinijām, kuru spriegums 330 kV, ir 54 m platā joslā.
- 6.2.7.3. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, lai realizētu plānoto darbību, papildus nepieciešama meža zemes transformācija (atmežošana): 1. alternatīva aptuveni 20,3ha, 1.A alternatīva aptuveni 54,2ha, 1.B. alternatīva aptuveni 66,2ha (meža zemes transformējamās platības būs mazākas, ja uz ziemeļiem no Tukuma tiktu paredzēts izmantots elektropārvades līnijas risinājums tāds pats kā kā ĶNP teritorijā), 2. alternatīva aptuveni 126,0ha, 2.A alternatīva aptuveni 213,2ha, bet 2.B alternatīva aptuveni 147,6ha.
- 6.2.7.4. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 16.pantā noteikto gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām pilsētās un ciemos gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 110 kV aizsargjosla ir 7 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas, bet gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 330 kV aizsargjosla ir 12 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijas. Gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, kā arī pilsētu lauku teritorijās gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu 110 kV un 330 kV aizsargjosla ir 30 m no malējiem vadiem uz ārpusi no līnijām, savukārt meža zemju teritorijās: ar nominālo spriegumu 110 kilovoltu — 35 metru attālumā no līnijas ass, bet ar nominālo spriegumu 330 kilovoltu — 40 metru attālumā no līnijas ass. Gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass, bet, ja kabeļu līnija šķērso meža teritoriju, — 1,5 metru attālumā no kabeļu līnijas ass katrā pusē. Ja kabelis atrodas tuvāk par 1 metru no ēkas vai būves, tad šajā kabeļa pusē aizsargjoslu nosaka tikai līdz ēkas vai būves pamatiem. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.415 „Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika” noteiktajam kabeļlīniju trases jāuztur ugunsdrošā stāvoklī un jāattīra no krūmiem un kokiem - 4 metrus platā joslā.

Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem iespējama paredzētā darbība:

- **Darbības ierosinātajam, kad ir akceptēts elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma rekonstrukcijas galīgais variants, sadarbībā ar iesaistīto novadu pašvaldībām jānodrošina elektropārvades tīklu savienojuma “Kurzemes loks” 3.posma un tā ekspluatācijas aizsargjoslu iekļaušana atbilstošo teritoriju plānojumos,**

kā arī tiesiskā ceļā jānodrošina ekspluatācijas aizsargjoslu robežas iezīmēšana trešajām personām piederošo zemes gabalu plānos un ierakstīšana zemesgrāmatā Aizsargjoslu likuma 60. un 62.pantā noteiktajā kārtībā.

- **Atmežošanas (Ziņojumā minēta arī ar iepriekšējo nosaukumu - meža zemes transformācijas) jautājumi risināmi un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, iespēju robežās tehniskajā projektā paredzot un ņemot vērā visu ieinteresēto pušu viedokļus.**

6.2.8.Paredzētās darbības alternatīvu salīdzinājums un iespējamie limitējošie apstākļi:

- 6.2.8.1. Ietekmes uz vidi novērtējumā ir raksturoti vairāki izvēlētie alternatīvie risinājumi, kuri iepriekš aprakstīti un analizēti šajā atzinumā. Ziņojumā norādīts, ka attiecībā uz atbilstību valsts un reģiona attīstības prioritātēm un mērķiem – visas alternatīvas vērtējamās kā līdzvērtīgas, jo vienlīdz atbilst valsts un reģiona attīstības prioritātēm un mērķiem, kā arī rada iespēju veidot integrētu Eiropas elektroenerģijas tirgu, kā arī no drošas energoapgādes nodrošināšanas aspekta – visas alternatīvas vērtējamās kā līdzvērtīgas, jo EPL izbūves rezultātā tiks paaugstināta elektroapgādes drošība.
- 6.2.8.2. Salīdzinot trašu garumus, visīsākā trase ir 1. A. alternatīva (aptuveni 62 km), bet visgarākā 2. alternatīvas (realizējot 2.B.alternatīvu) trase (aptuveni 83 km) gadījumā. 1. un 1.B. alternatīvas ir par aptuveni 10 km garākas par 1. A. alternatīvu. 1.A. alternatīvai ir arī vismazākais uzstādāmo balstu skaits – 222. Savukārt 2.A vai 2. alternatīvas izvēles gadījumā 15-20 gadu laikā būs nepieciešamība rekonstruēt arī visas esošās 110 kV EPL, kas izvietotas 1. alternatīvas posmā, tā būtiski palielinot kumulatīvās ietekmes reģionā.
- 6.2.8.3. Ziņojumā veikts palielošo ietekmju salīdzinājums (Ziņojuma 7.1.1.tabula) piedāvātajām trašu alternatīvām, novērtējot ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugām un biotopiem, ietekme uz virszemes ūdens objektiem un drenāžas sistēmām, ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko vidi, elektromagnētiskā lauka izmaiņas, ietekmi uz zemes īpašumiem. Visu EPL trases alternatīvu ietekmes uz vidi aspekti tika izvērtēti projektēšanas, būvniecības/ rekonstrukcijas un ekspluatācijas periodiem gan pirms ietekmes uz vidi novērtēšanai vai mazināšanai paredzēto pasākumu realizācijas, gan pēc to realizācijas. Lai samazinātu ietekmi uz vidi ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros ir izstrādāti alternatīvi varianti / modifikācijas: 1., 1.A. vai 1.B. alternatīvai - modificētais Lielupes šķērsojums, kas ietu gar esošo autoceļu, savukārt 1.B. alternatīvai - 1.B. alternatīvas trases modifikācija Tukuma un Engures novados, bet 2. vai 2.A. alternatīvām – 2.B. alternatīva, kas apiet dabas liegumu „Kalnciema pļavas”. Atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem gandrīz līdzvērtīgas ar vismazāko ietekmi uz vidi būs 1.A. un 1.B. alternatīvas, nedaudz lielāka ietekme uz vidi prognozējama 1.alternatīvas izvēles gadījumā, savukārt vislielākā ietekme uz vidi - 2.A. vai 2. alternatīvas realizācijas gadījumā. 1.B. alternatīva šķērso notekūdeņu attīrīšanas iekārtu „Tīle ” aizsargjoslu; 1., 1.A. un 1.B. un tās modifikācijas alternatīvas Spuņciemā šķērso divu urbumu aizsargjoslas, līdz ar to pēc iespējas jāizvairās no balstu plānošanas urbumu

aizsargjoslās. 1.B alternatīvas vai tās modifikācijas izvēles gadījumā, tās plānotajā atrašanās vietā nepieciešama to balstu atrašanās vietu detalizēta izpēte, kuri plānojas augstumā virs 100 m v.j.l., kā arī nepieciešams saņemt atļauju Civilās aviācijas aģentūrā.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam 1. B alternatīvas trases modifikācija Tukuma un Engures novados izstrādāta ņemot vērā:

- Tukuma novada domes viedokli par nepieciešamību apiet dendroloģiskos stādījumus „Vāgnera dārzs” un elektrolinijas demontāžu Tukuma pilsētā;
- Engures novada Smārdes pagasta viedokli par līnijas rekonstrukciju, nešķērsojot NAI „Tīle” un rekreācijā plaši izmantojamo dīķi Milzkalnē;
- AS „Latvijas valsts meži” viedokli par to mežu nogabalu šķērsošanu, kur neatrodas aizsargājami biotopi un bioloģiski vērtīgie mežu nogabali;
- Civilās aviācijas aģentūra viedokli par atļaujas nepieciešamību tiem balstiem 1. B trases alternatīvā, kuri pārsniedz augstumu 100 m v.j.l., savukārt Lielupes tuvumā papildus piedāvāts variants, kas izstrādāts, ņemot vērā AS „Latvijas Valsts ceļi” viedokli par to, ka ir iespējams EPL līniju projektēt autoceļa aizsargjoslā, bet neskarot autoceļa nodalījuma joslu (modificētais Lielupes šķērsojums).

6.2.8.4. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veiktās socioloģiskās aptaujas (kopumā aptaujāti 258 respondenti) rezultāti parāda, ka visus elektrolinijas variantus respondenti novērtē samērā līdzīgi - atbalsta un drīzāk atbalsta elektrolinijas variantus aptuveni puse respondentu, tomēr nedaudz lielāks atbalsts pausts 2.alternatīvai, bet neatbalsta un drīzāk neatbalsta aptuveni 9% respondentu. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju aprēķinot vidējo elektroliniju vērtējumu atsevišķi iedzīvotājiem, kas dzīvo pie 1.elektrolinijas, un atsevišķi tiem, kas dzīvo pie plānotās 2. elektrolinijas, secināms, ka respondenti, kuri dzīvo tuvumā pirmajam elektrolinijas variantam, pozitīvāk novērtē elektrolinijas otro variantu, un otrādi. Līdzīga tendence novērojama arī Birojā saņemtajos iedzīvotāju iesniegumos, kuros galvenokārt noraidīta tieši dzīvesvietai tuvākā alternatīva. Iedzīvotāju viedoklis, izvēlēties no sevis tālāk esošo elektrolinijas variantu, ziņojumā skaidrots ar iedzīvotāju neziņu un priekšstatiem par 330kV elektrolinijas iespējamo negatīvo ietekmi uz viņu veselību, vidi vai saimniecisko darbību, taču šādiem rezultātiem ir arī plašāks pamatojums, jo iedzīvotājiem ir vēlme saglabāt ierasto dzīves vidi un jebkurš nozīmīgs infrastruktūras objekts, kas ir vajadzīgs sabiedrības kopējo vajadzību apmierināšanai neizbēgami rada lokālas neērtības un izmaiņas ierastajā vidē, kuras var mēģināt tikai samazināt, bet ne pilnībā novērst.

6.2.8.5. Atbilstoši veiktajam sociāli-ekonomisko ietekmju izvērtējuma uz nekustamajiem īpašumiem visvairāk jauni apgrūtinājumi īpašumiem, kuri tiek skarti sagaidāmi, 2.alternatīvas ar tās apakšvariantiem realizācijas gadījumā, bet vismazākie 1. un 1.B. (arī modifikācijas) alternatīvu gadījumā. Savukārt jauno saimnieciskās darbības ierobežojumu īpatsvars (zaudējumi mežsaimniecībai) vislielākie būs 2.A. alternatīvas gadījumā, bet vismazākie 1. un 1.A. alternatīvu gadījumā. Mazāku ietekmi uz saimniecisko darbību radīs 1. alternatīva vai 1.B alternatīva. Zaudētā zeme (platība zem balstiem) - vismazākā tiek prognozēta 1. alternatīvas gadījumā (0,19 ha) un 1.B (ar 1.B modifikāciju) alternatīvas gadījumā 0,55 ha, savukārt 1.A. alternatīvā tiktu zaudēti 1,02 ha, 2.alternatīvā - 1,96 ha, 2.A. alternatīvā - 2,72 ha, bet 2.B. alternatīvas gadījumā 1,98 ha.

- 6.2.8.6. Salīdzinot alternatīvas pēc iespējamā elektromagnētiskā starojuma ietekmēto mājokļu un iedzīvotāju skaita, vislielākais iedzīvotāju un mājokļu skaits 100 m zonā no elektrolīnijas uz katru pusi ir 1. un 1.B alternatīvas gadījumā, vismazākais – 2.A un 2. alternatīvas izvēles gadījumā (Papildinājumu 3.1.3. tabula).
- 6.2.8.7. Ietekme uz kultūrvēsturisko vidi un nozīmīgiem kultūrvēsturiskajiem objektiem ir paredzama gan trases 1. alternatīvai ar tās apakšvariantiem, gan 2. alternatīvai ar tās apakšvariantiem. 1. alternatīvas ar tās apakšvariantiem gadījumā nelabvēlīgas ietekmes no kultūrvēsturiskā viedokļa tiek prognozēta posmā Gātciems – Imanta (rekonstrukcijas laikā būs nepieciešama arheoloģiskā uzraudzība), 1. alternatīvas esošā trase uz austrumiem no Tukuma šķērso vairāku valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas (Šlokenbekas muiža, Baznīcas kalns Milzkalnē), kā arī esošās elektrolīnijas balsts atrodas Baznīcas kalna teritorijā, savukārt 2. alternatīvas trase šķērso nozīmīgu kultūrvēsturisko teritoriju – Tīreļpurvu un tajā izveidoto Ziemassvētku kauju piemiņas parku. Ziņojumā paredzēts elektropārvades līnijas rekonstrukciju atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam saskaņot ar Valsts kultūras pieminekļu inspekciju.
- 6.2.8.8. Analizējot sniegto informāciju par iespējamo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, putnu migrācijas ceļiem, NATURA 2000 teritorijām, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un citiem aspektiem, Ziņojumā netika konstatēti faktori, kas nepieļautu paredzētās darbības īstenošanu. Birojs uzskata, ka izpildot Ziņojumā iekļautos ietekmi uz vidi samazināšanas pasākumus un institūciju izvirzītos nosacījumus, iespējams realizēt -1., 1.A. vai 1.B. alternatīvu tikai ar modificēto Lielupes šķērsojumu, 1.B. alternatīvas gadījumā izvēloties 1.B. alternatīvas trases modifikāciju Tukuma un Engures novados, jo 1.B. alternatīvas sākotnējā trase šķērso trīs Eiropas nozīmes aizsargājamus biotopus - 9080* Staignāju meži, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži un 91D0* Purvaini meži, bet 1.B alternatīvas modifikācija nešķērso Eiropas Savienības nozīmes biotopus vai bioloģiski vērtīgos meža nogabalus, savukārt 2. vai 2.A. alternatīvu realizācija iespējama tikai ar 2.B. alternatīvas realizāciju, lai negatīvi neietekmētu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas liegumu „Kalnciema pļavas”. 2.alternatīvas ar tās apakšvariantiem realizācijas gadījumā būtu nepieciešams rekonstruēt arī esošo 100 kV līniju posmā Tume – Rīga (Imanta), kā rezultātā būtu sagaidāma vērā ņemama nelabvēlīga kumulatīva ietekme uz vidi kopumā, jo izveidotos divi atklāti lineāri koridori, kas palielinātu kopējo ietekmi uz aizsargājamām augu, putnu, sīkspārņu sugām un biotopiem, kā arī sugu sabiedrībām un ainavu kopumā. Īpašu uzmanību 1.alternatīvas ar tās apakšvariantiem realizācijas gadījumā jāpievērš šķērsojot Ķemeru nacionālā parka teritoriju, lai neietekmētu sulfīdus saturošo pazemes ūdeņu atradni „Ķemeri – Jaunķemeri”, īpaši aizsargājamās sugas un biotopus, ņemot vērā Ziņojumā paredzētos un iestrādājos projektā ietekmi uz vidi samazinošos pasākumus šajā teritorijā. Ķemeru nacionālajā parkā nav plānota un nav pieļaujama esošās trases paplašināšana, bet dabas lieguma „Kalnciema pļavas” šķērsojums nav pamatots ir ar būtisku negatīvu ietekmi un ir noraidāms, savukārt dabas lieguma „Babītes ezers” šķērsošanas nepieciešamība

ir papildus negatīvs aspekts 2.alternatīvai, lai arī Ziņojumā un Biroja vērtējumā netiek vērtēts kā izslēdzošs apstāklis konkrētā biotopu izvietojuma un ietekmju apjoma dēļ. Ņemot vērā, ka rekonstruējamā/jaunbūvējamā posma garums atkarībā no izvēlētās alternatīvas plānots aptuveni 60 līdz 80 m garš, nav iespējams izvairīties no lokālām ietekmēm, taču izpildot Ziņojumā paredzētos un šajā atzinumā izvirzītos nosacījumus, netiks radīta būtiska ietekme uz vidi.

AS „Latvijas elektriskie tīkli” pēc galīgā varianta akceptēšanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jānodrošina Ziņojumā paredzēto risinājumu un šajā atzinumā izvirzīto nosacījumu realizāciju atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (10)daļas un 24.panta (1)daļas 2)punkta prasībām.

Direktors

A. Lukšēvics

2013.gada 1.augustā.